Grote Atlas van de Verenigde Oost-Indische Compagnie
Comprehensive Atlas of the Dutch United East India Company

..... III Ceylon: kaarten, plattegronden en topografische tekeningen, 1590-1796
III Ceylon: maps, plans and topographical drawings, 1590-1796

52 ... Dessavonie van Colombo / Colombo Disavani

52 [Michiel Gerritsz Boos, 1667] :
[Kaart van de zuidwestkust van Ceylon].
[Chart of the south-west coast of Ceylon].

52 J.C. Toorzee, 1698 :
Kaarte der Colombose Landen.
Map of the Colombo Districts.

53 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1770] :
[Kaart van de compagnieslanden tussen Chilaw en Kalutara].
[Map of the Company's lands between Chilaw and Kalutara].

54 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1628] :
Columbo.
Colombo.

54 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1628] :
Planta da courassa que esta na ponta da S Lourenso.
Plan van de versterking op de punt São Lourenço.
Plan of the fortification on the bastion of São Lourenço

55 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1635] :
Fortaleza de Columbo.
Het fort van Colombo.
The fort of Colombo.

55 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1655] :
[Kaart van de Baai, Stad en Vestingwerken van Columbo].
[Plan of the Bay, Town and Fortifications of Colombo].

56-57 [George Schedel, Johannes Nessel, 1656] :
Colombo.

58 Adriaen de Leeuw, 1659 :
Caertjen / Vertoonende Het Casteel en de Stadt Colombo [...].
Map / Showing The Castle and Town of Colombo [...].

59 [Johannes Vingboons, ca./c. 1665] :
[De stad Colombo tijdens de belegering in 1655-1656].
[The town of Colombo during the siege in 1655-1656].

59 [Johannes Vingboons, 1665-1670] :
[De stad Colombo tijdens de belegering in 1655-1656].
[The town of Colombo during the siege in 1655-1656].

60 J.C. Toorzee, 1688 :
Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt.
Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale.

60 J.C. Toorzee, 1688 :
Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt. / Casteel ende Stadt Colombo.
Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale. / Castle and Town of Colombo.

61 J.C. Toorzee, 1691 :
Ontwerp om de Punt Victoria te verleggen.
Project plan for the relocation of the Bastion Victoria.

62 [Jan Christiaensz Toorzee], 1692 :
Beschryving van de Colombose / Oude Stad.
Description of Colombo's / Old Town.

63 [Jan Christiaensz Toorzee], 1692 :
[Plattegrond van het bolwerk Rotterdam].
[Plan of the bastion Rotterdam].

64-65 J.C. Toorzee, 1697 :
'T Casteel Colombo ende des selvs situatie / sodanig geweest int begin van 't / Jaar 1692 Wanneer d: Ed:le Heer Laurens Pijl / van Ceijlons Gouvernement transport gedaan / heeft.
The Castle of Colombo and its situation / as it was at the beginning of the Year 1692 When the Hon:ble Laurens Pijl / handed over the Government of / Ceylon.

64-65 J.C. Toorzee, 1697 :
T' Casteel Colombo / Soo als het selve Tegenwoordig is.
The Castle of Colombo / As it is Now.

66 [Jan Christiaensz Toorzee, 1697] :
T' Casteeel Colombo / soo als het selve tegenwoordig is / en wat er nog aan Ontbreekt.
The Castle of Colombo / as it is now / and what is still Lacking.

67 J.C. Toorzee, 1694 :
Afbeelding van de nieuwe kruijtmolen en / desselvs ravelijn.
Depiction of the new gunpowder mill and / its ravelin.

Deel 2.1 / Part 2.1

67 [Jan Christiaensz Toorzee, 1697] :
Swaaij van de delftse poort / Mitsgaders de Corps du guarde so sig deselve binnen / na 't Castel vertoont.
[The] Curve of the Delft gate / With the Guard-house as it presents itself inside / to the Castle.

68 [Jan Christiaensz Toorzee, 1697] :
Project van een steene Brug Over de gragt / voor de delvtse poort te maken.
Project for a stone Bridge to be constructed Over the moat / in front of the Delft gate.

68 [Jan Christiaensz Toorzee], 1697 :
[Projectplan voor de bastions Middelburg, Klippenburg en Enkhuizen].
[Project plan for the bastions Middelburg, Klippenburg and Enkhuizen].

69 J.C. Toorzee, 1698 :
'T Casteel Colombo Soo / als het selve tegenwoordig is, en wat er nog / aan ontbreeckt.
The Castle of Colombo / As it is now, and what is still / lacking.

70 Christian Boomgart, [1717] :
Colombo.

71 [Anoniem/Anonymous, ca./c. 1721] :
Plaan / van de oude Stadt, en Casteel / Colombo / en ferdere / cituatie.
Plan / of the old Town, and Castle / Colombo / and further / situation.

71 C.P. Boomgart, 1722 :
Kaartje van 't Casteel Colombo / waar in werden vertoont de / kruijtkelders die tusschen de / Bolwerken en onder de Wal / gank zijn als.
Plan of the Castle of Colombo / in which are shown the / gunpowder magazines situated between / the Bulwarks and underneath the / Walls as below.

72-73 [Anoniem/Anonymous, 1733] :
Grondtekening van de Stad en Casteel / Colombo / Soodanig deselve tegenwoordig is, na de verandering / Zedert het slegten van de oude Stads fortificatie.
Ground-plan of the Town and Castle of / Colombo / Such as it is now, after the alterations / Since the demolition of the old Town's fortifications.

74 B.V. Lier, 1753 :
Kaart / van het Casteel en de stad Colombo, / met de meeste Landerijen, gelee / gen in de Hewegam, en de Zal / Pitte Corle [...].
Map / of the Castle and town of Colombo, / with most of the Estates and Fields, / situated in the Hewagam and / Salpiti Korales [...].

75 B.s V. Lier, 1756 :
Verbeterde Plan / van Het Casteel en de Stad / Colombo [...].
Improved Plan / of The Castle and the Town of Colombo [...].

76 [Anoniem/Anonymous, 1756-1759] :
[Ruwe Schets der behuijzingen, / binnen 't Casteel Colombo, met / dies bewoonderen in de Jaren 1756-1759].
[Rough Sketch of the houses, / in the Castle of Colombo, with / their inhabitants in the Years 1756-1759].

76 [Jan Zacharias Nauwman, 1763] :
De Haven van / Colombo / Aan de West kust van / Ceijlon op omtrent 7 g:r / NB, met desselfs diepte, klip / pen, en Anker plaat / sen.
The Harbour of Colombo / On the West coast of / Ceylon at about 7 degr: / North, with its soundings, cliffs, / and Anchorages.

77 C.C. Wohlfarth, [1760-1765] :
Plan en Caart / van / de Situatie buyten het / Casteel, de Vorstad en / Gravetten / van / Colombo / Met alle de Watern, / Wegen, Hoogten, Thuy / nen en Saay / velden.
Plan and Map / of the Situation outside the / Castle, the Suburbs and / Gravets / of Colombo / With all Waterways, / Roads, / Elevations, Plantations / and Paddy Fields.

78-79 Carel David Wentzel, [1762-1765] :
Plan en Caart van de Situatie buijten het Casteel, de / Voorstad en Gravetten van Colombo, met alle de Waateren, / Weegen, Hoogtens, Thuijnen en Saaijvelden [...].
Plan and Map of the Situation outside the Castle, the / Suburbs and Gravets of Colombo with all Waterways, / Roads, Elevations, Plantations and Paddy Fields [...].

80 P. Foenander, 1785 :
Kaart van het Forteresse, / de Oude Stad Kolombo [...].
Map of the Fortress, / the Old Town of Colombo [...].

81 De Tiniels, 1786 :
N:o 15. / [Project voor de versterking van het Kasteel van Colombo].
N:o 15. / [Project for the fortification of the Castle of Colombo].

82 P. Brossette, 1785 :
N:o 14. / [Project voor de versterking van het Kasteel van Colombo].
N:o 14. / [Project for the fortification of the Castle of Colombo].

IV Ceylon

Rob van Diessen
Bert Nelemans

Atlas Maior
nationaalarchief
Universiteit Utrecht
Faculteit Geowetenschappen
KNAG

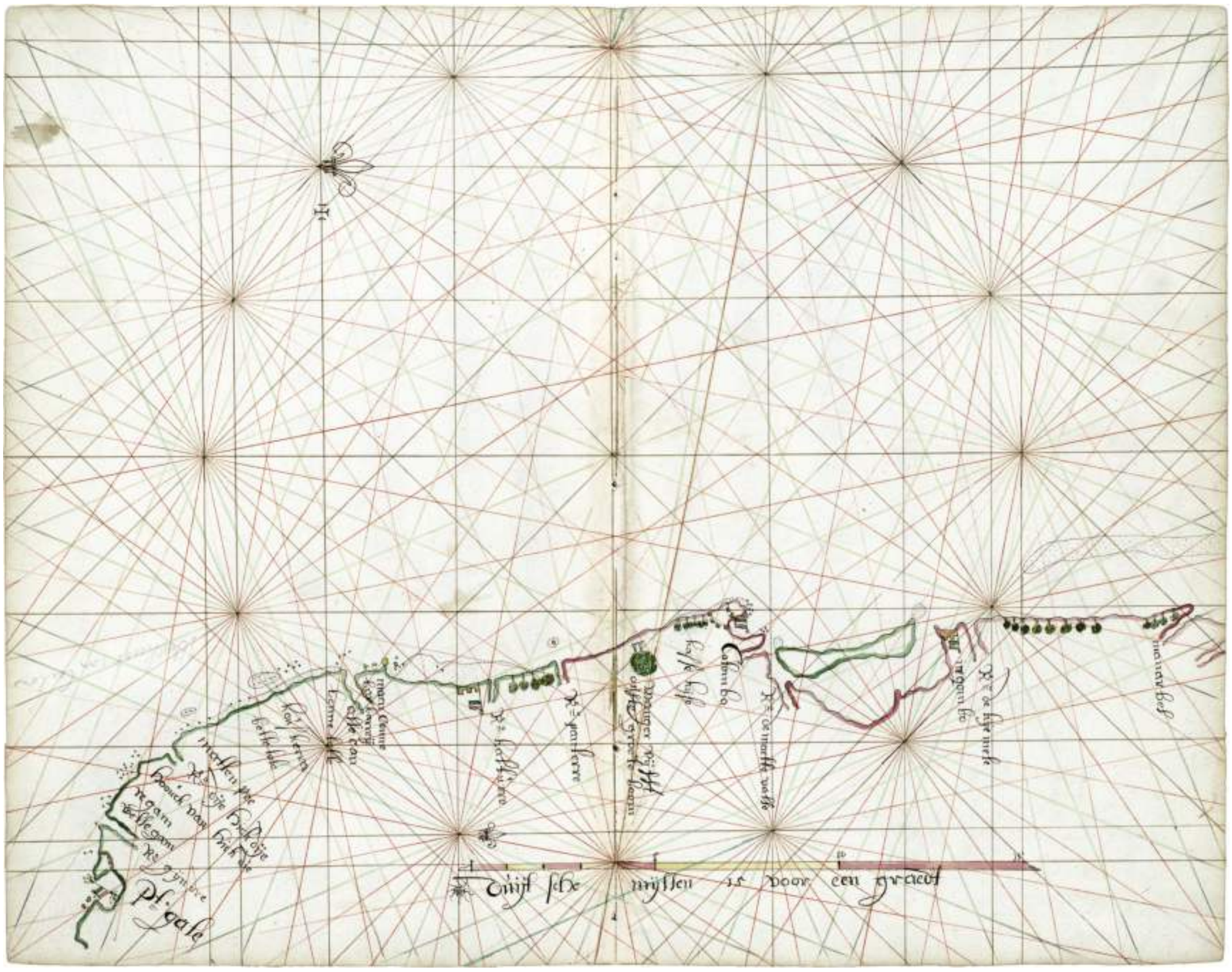
Pt. galle
Negombo
Colombo
Caimel bo
Reygam
Matthen pte
Cabo de Rasgate
Cabo de Galle
Cabo de Comori
Cabo de Rodas
Cabo de Ramanacoil
Cabo de Calpentijn
Cabo de Manaer
Cabo de Manaer
Cabo de Manaer

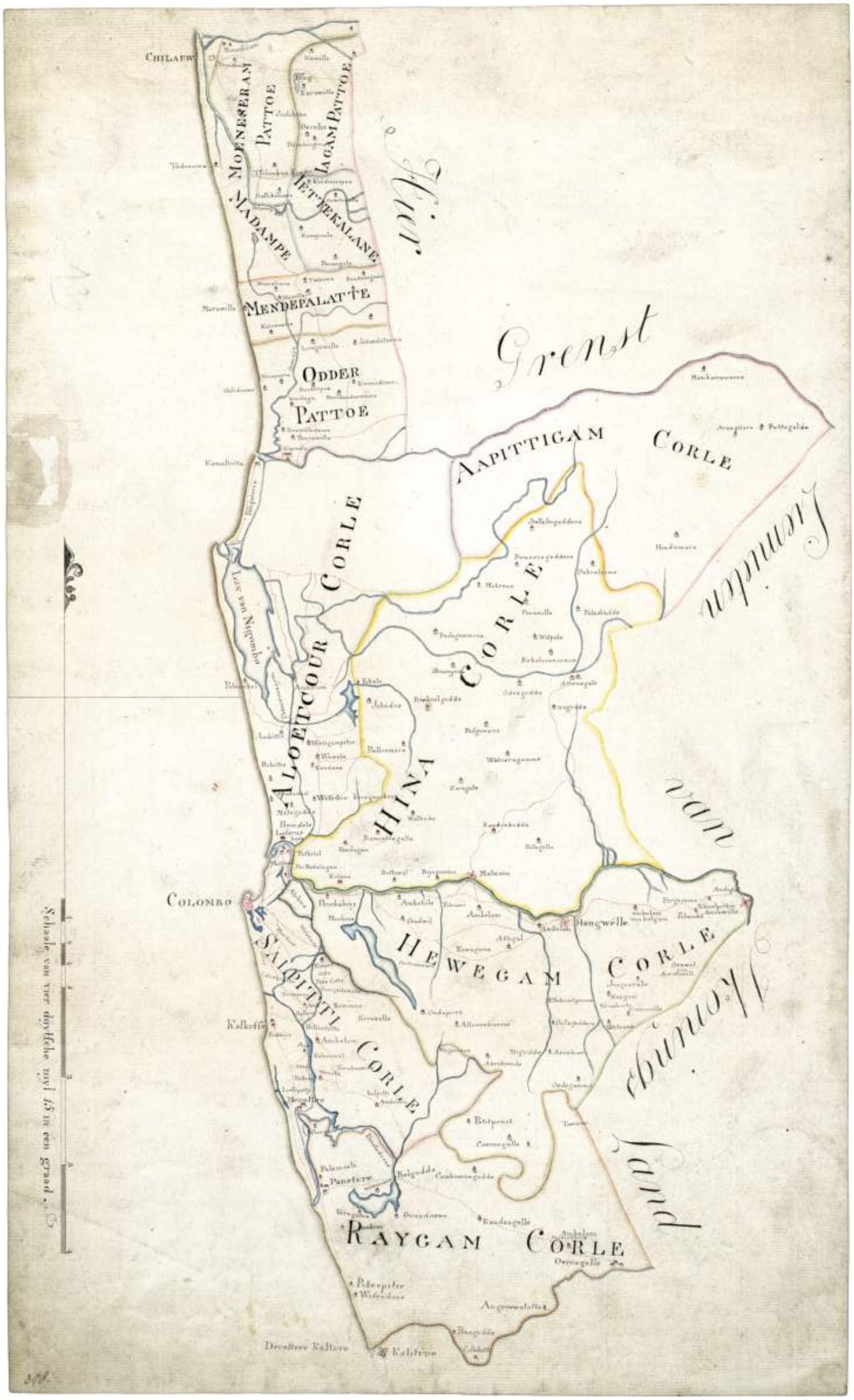

blad 52 boven / sheet 52 above:

Nationaal Archief, 1.11.01.01.112 kaart/map no. 10 (= 4.VELH 111).

[Michiel Gerritsz Boos, 1667] :

[Kaart van de zuidwestkust van Ceylon].

[Chart of the south-west coast of Ceylon].

Schaalstok van 15 duijtsche mijlen 15 voor een graedt =
[ca. 1 : 623.200].
Scale-bar of *15 duijtsche mijlen 15 voor een graedt* =
[approximately 1 : 623,200].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 31,5 x 39,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 31.5 x 39.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

Deze vroege Nederlandse zeekaart van de zuidwestelijke kusten van Ceylon, met een bedekking van 'Manarbel' (dit moet zijn: Puttalam) tot voorbij Galle, is afkomstig uit het journaal van de opperstuurman Michiel Gerritsz Boos, dat deze tussen 1662 en 1669 bijhield op meerdere compagniesschepen. In januari 1667 tekende hij deze kaart aan boord van het fluitschip *Alphen*, waarmee hij toen een reis tussen Colombo en Cochin maakte. De versterkte vestigingen Negombo, Colombo, Kalutara en Galle zijn aangegeven met vlaggen.

This early Dutch chart of the south-western coasts of Ceylon, with a coverage from 'Manarbel' (this must be Puttalam) to past Galle, originates from the journal of the First Mate Michiel Gerritsz Boos, which he kept between 1662 and 1669 on several Company ships, among them the flute *Alphen*. It was on board this ship that he drew this map, during a voyage from Colombo to Cochin in January 1667. The fortified settlements of Negombo, Colombo, Kalutara and Galle are indicated with flags.

blad 52 onder / sheet 52 below:

Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde, H 47 kaart/map no. 1.

Colombo den 16:e November A:o 1698, J:C:Toorzee, Ingenieur :
Colombo the 16th of November A:o 1698, J:C:Toorzee, Engineer :

Kaarte der Colombose Landen.

Map of the Colombo Districts.

Schaalstok van vier duijtsche mijlen 15 in een graadt = [ca. 1 : 451.700].
Scale-bar of *vier duijtsche mijlen 15 in een graadt* = [approximately 1 : 451,700].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32,5 x 39,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32.5 x 39.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Verklaringen: [rechtsboven] een beschrijving :
Explanations: [upper right] a description :

Tegenwoordig tot het district of dessaveschap gehoorende, ten Noorden bepaalt met de Revier van Caijmelle, en ten Zuijden met die van Bentotte; bestaande in de volgende Corles namentlijk; Alutcour, Hapittijgam, Hina, Hevegam, Halpittij, Reijgam, Passedum, en een gedeelte van de Wallalawittij Corle. Waar inne gelegen zijn de fortressen Colombo, Nigombo, Hangwelle en Kaliture.

Toorzees overzichtskaartje van de 'Colombose Landen', uit het verslag van de inspectiereis door gouverneur Gerrit de Heer in 1698, werd meer dan een halve eeuw later nog vrijwel ongewijzigd overgenomen door Baltus Jacobsz van Lier in zijn kaartboek van Ceylon (1753); zie blad 124, waar diens kaart is gebruikt als overzicht voor de noordelijke korales in de dessavonie Colombo.

Toorzee's general map of the 'Colombo Lands', reproduced here from the journal of Governor Gerrit de Heere's inspections in 1698, was adopted almost unchanged more than half a century later by Baltus Jacobsz van Lier in his map-book of Ceylon (1753); see sheet 124, where his map is used as an overview of the northern korales in the *Dessavonie* of Colombo.

blad / sheet 53:

Nationaal Archief, 4.VELH 331.

[Anoniem, ca. 1770] :
[Anonymous, c. 1770] :

[Kaart van de compagnieslanden tussen Chilaw en Kalutara].

[Map of the Company's lands between Chilaw and Kalutara].

Schaalstok van vier duytsche myl 15 in een graad =
[ca. 1 : 211.000].
Scale-bar of *vier duytsche myl 15 in een graad* =
[approximately 1 : 211,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 57 x 34,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 57 x 34.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Deze anonieme overzichtskaart van het gedeelte van de dessavonie Colombo ten noorden van Kalutara is waarschijnlijk gemaakt omstreeks 1770, onder het bestuur van gouverneur Iman Willem Falck (1765-1785). Aan de noordzijde zijn de na 1766 geannexeerde kustgebieden onder Chilaw ingetekend, met de bestuurlijke onderverdeling in pattu's.

This general map of the part of the *Dessavonie* of Colombo to the north of Kalutara was probably made around 1770, during the rule of Governor Iman Willem Falck (1765-1785). On the northern side the coastal areas under Chilaw annexed after 1766 have been drawn in, with the administrative division into pattus (districts).

Dessavonie van Colombo / Colombo Disavani

(Deel/Vol. I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-23e, I-23f, I-23g, I-23h, I-23-i, I-23n I, I-23p, I-23q).

Dessavonie van Colombo. De bladen 52 t/m 167 behandelen het deel van de compagnieslanden aan de westkust behorend tot de dessavonie (provincie) van Colombo, tussen de 'rivier van Caijmelle' (de Maha Oya), enkele kilometers noordelijk van Negombo en de 'rivier van Bentotte' (Bentota Ganga). Deze 'Colombose Landen', zoals dit bestuursgebied ook wel werd genoemd, omvatten van noord naar zuid de afdelingen van de Hapitigam, Alutkuru, Siyane (Hina), Hewagam, Salpiti, Raigam, Pasdun en (gedeeltelijk) de Wallalawita korales, zoals aangegeven in de overzichtskaart van Jan Christiaensz Toorzee op blad 52 onder. De spelling van deze en andere inheemse namen in Nederlandse kaarten en andere documenten uit de compagniestijd varieerde sterk; in de beschrijving wordt hier dan ook bij voorkeur de tegenwoordige schrijfwijze gebruikt. De grote overzichtskaart met de bestuurlijke indeling uit 1789 op blad 48 laat zien dat de bestuursgrenzen en benamingen binnen de dessavonie Colombo op het niveau van de afdelingen tot het eind van de Nederlandse periode gehandhaafd zijn gebleven, met toevoeging van Chilaw na 1766. Op de bladen 52-53 wordt inleidend een kort overzicht van het gebied als geheel gegeven, aan de hand van een drietal kaarten uit respectievelijk ca. 1667, 1698 en de late achttiende eeuw. Aansluitend komen op de bladen 54-123 Colombo en directe ommelanden aan de orde, gevolgd door de korales ten noorden van Colombo inclusief de opperhoofdij 'Calpentijn' (Kalpitiya) op de bladen 124-148 en die ten zuiden van de hoofdplaats op de bladen 149-167.

The Colombo Dessavonie (Disavani). Sheets 52 to 167 treat the part of the Company lands on the west coast belonging to the *Dessavonie* (Disavani, province) of Colombo, between the 'river of Caijmelle' (the Maha Oya), some kilometres to the north of Negombo, and the 'river of Bentotte' (Bentota Ganga). These 'Colombo Lands', as this administrative area was sometimes called, include from north to south the Korales (divisions) of Hapitagam, Alutkuru, Siyane (Hina), Hewagam, Salpiti, Raigam, Pasdun and (partly) Wallalawita, as indicated on the general map by Jan Christiaensz Toorzee on sheet 52 below. The spelling of these and other indigenous names on Dutch maps and other documents from the time of the Company varies greatly, so in our description here the present method of spelling is preferred. The large general map with the administrative division from 1789 on sheet 48 shows that the administrative borders and names within the *Dessavonie* of Colombo at the divisional level remained by and large unchanged until the end of the Dutch period, with the addition of Chilaw after 1766. By way of introduction on sheets 52-53 a short survey of the area as a whole is given, on the basis of a set of three maps from about 1667, 1698 and the late eighteenth century. Following this, on sheets 54-123 Colombo and its immediate surroundings will be treated, and after that the korales to the north of Colombo, including the Chieftaincy (*Opperhoofdij*) of *Calpentijn* (Kalpitiya) on sheets 124-148, and those to the south of the capital on sheets 149-167.

Colombo. De bladen hierna t/m 79 bieden eerst een overzicht in kaartbeeld van de ontwikkeling van de stad Colombo tussen de late Portugese periode en ca. 1770. Aansluitend komen op de bladen 80 t/m 105 de verschillende situatie- en projectplannen voor de militaire versterking van de stad in de jaren 1785-1796 aan de orde, op de bladen 106-117 gevolgd door de topografische afbeeldingen van het kasteel en de stad Colombo uit de compagniestijd. De bladen 118 t/m 123 ten slotte behandelen in kaarten en topografische afbeeldingen de directe omgeving van Colombo.

Colombo. The next sheets up to 79 present first a survey in map images of the development of the town of Colombo between the late Portuguese period and about 1770. After that, on sheets 80 to 105 the various situation and project plans for the military reinforcement of the town in the years 1785-1796 will be treated, followed on sheets 106-117 by the topographical depictions of the castle and town of Colombo from the time of the Company. Finally, sheets 118-123 will deal with the immediate surroundings of Colombo in maps and topopgraphical drawings.

(Deel/Vol. I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, I-23e, I-23f, I-23g, I-23h).

blad 54 boven / sheet 54 above:

Nationaal Archief, 4.VEL 928 kaart/map no. 2.

[Anoniem, ca. 1628] :
[Anonymous, c. 1628] :

Columbo.

Colombo.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32 x 21 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32 x 21 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Beide afbeeldingen op dit blad zijn weer afkomstig uit de serie van 24 kaarten en plattegronden van Portugese herkomst in het Nationaal Archief getiteld *Beschrijving en Caarten van den Eijlande Ceijlon*, die omstreeks 1628 werden vervaardigd op last van de kapitein-generaal Constantino de Sá de Noronha. De bovenste is een schematisch kaartje van de ommuurde Portugese stad, met daarin aangegeven de drie grote bastions en de poort aan de landzijde, de poort aan de zeezijde naar Galle, de 'sitio da courassa nova' (de plaats van het nieuwe bolwerk, waar later de punt Leiden zou komen), en het bastion of beter, de waterpas (laaggelegen artilleriestelling aan zee) São Lourenço. Deze laatste is in het onderste kaartje in vogelvluchtperspectief apart weergegeven, met de geschutslijnen van acht van de negen stukken die volgens de later bijgevoegde Nederlandstalige beschrijving op dit bolwerk stonden. De Portugese vestingwerken zoals hier weergegeven zijn niet die van het oorspronkelijke fortje van 1518, dat alleen de latere punt São Lourenço omvatte en al voor 1530 weer was verdwenen, maar de tweede versterking van 1554 en volgende jaren. Tot het beleg door de compagniestroepen onder Gerard Hulft in 1655-1656 zou de vesting nog aanzienlijk worden uitgebreid, zoals te zien op de Nederlandse kaarten op de bladen 55 onder, 56-57 en 59.

Both of the two illustrations on this sheet are taken from the series of 24 maps and ground-plans of Portuguese origin in the Netherlands National Archives under the title *Beschrijving en Caarten van den Eijlande Ceijlon* which were made in about 1628 on the orders of the captain-general Constantino de Sá de Noronha. The upper one is a schematic plan of the walled Portuguese town, showing within it the three great bastions and the gate on the landward side, the gate on the seaward side to Galle, the *sitio da courassa nova* (the place of the new bulwark, where later the Leiden bastion would stand), and the bastion, or better *waterpas* (low-lying artillery position on the sea) of São Lourenço. The last mentioned is depicted separately in the lower map in bird's eye perspective, with the trajectories of eight of the nine pieces of cannon that, according to the Dutch description added later, stood on this bulwark. The Portuguese defensive works as shown here are not those of the original little fort of 1518, which comprised only the later point of São Lourenço and had already disappeared again by 1530, but of the second fortification of 1554 and following years. In the years up to the siege by Company troops under Gerand Hulft in 1655-1656 the fort would yet be considerably extended, as can be seen on the Dutch maps on sheets 55 below, 56-57 and 59.

blad 54 onder / sheet 54 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 928 kaart/map no. 3.

[Anoniem, ca. 1628] :
[Anonymous, c. 1628] :

Planta da courassa que esta na ponta da S Lourenso.

Plan van de versterking op de punt São Lourenço.

Plan of the fortification on the bastion of São Lourenço.

Schaalstok van 15 [...].
Scale-bar of 15 [...].

1 kaart met aanzicht in vogelvlucht : ms op papier, gekleurd, 32 x 21 cm.
1 map with a bird's-eye view : ms on paper, coloured, 32 x 21 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

blad 55 boven / sheet 55 above:

Bibliothèque nationale de France, DCP Ge DD 2013 (13) Rés.

[Anoniem, ca. 1635] :
[Anonymous, c. 1635] :

Fortaleza de Columbo.

Het fort van Colombo.

The fort of Colombo.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 25 x 18 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 25 x 18 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [boven] een latere aantekening :
Explanations: [above] a note by a later hand :

Aux hollandois.

Dit bijzondere kaartje met een plan van het Portugese fort van Colombo omstreeks 1635 maakt deel uit van een kaartboek met plattegronden van de belangrijkste Portugese steden, havens en versterkingen in de Azië, onder de titel *Plantas dos cidades, portos e fortalezas da conquista da India Oriental* (Plans van de steden, havens en forten in de veroveringen in Oost-Indië). Aangegeven zijn onder meer de namen van alle bolwerken en kerken; het stratenpatroon is echter niet meer dan schematisch ingevuld.

This exceptional little map of the Portuguese fort of Colombo from around 1635 forms part of a map-book with ground-plans of the most important Portuguese towns, ports and fortifications in Asia, under the title *Plantas dos cidades, portos e fortalezas da conquista da India Oriental* (Plans of the towns, ports and forts in the conquests in East India). Indicated among other things are the names of all bulwarks and churches; the street plan, hower, has been drawn in only in a schematic manner.

blad 55 onder / sheet 55 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 941.

[Anoniem, ca. 1655] :
[Anonymous, c. 1655 :

[Kaart van de Baai, Stad en Vestingwerken van Columbo].

[Plan of the Bay, Town and Fortifications of Colombo].

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 53 x 70 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 53 x 70 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verso: Behoort bij Overgekomen brieven en papieren Ceilon II nr. 542a.

Deze vroegste, anonieme Nederlandse plattegrond van Colombo is vermoedelijk een kopie van een Portugese kaart, getuige het gebruik van – deels verbasterde – Portugese benamingen. Een andere mogelijkheid is dat de kaart omstreeks 1654-1655, kort voor de belegering en inname van de stad, getekend is op basis van verkregen inlichtingen uit verkenningen. De versterkingen rondom de stad waren in de tussenliggende jaren sinds de plattegrond van ca. 1628 op blad 54 boven deels vernieuwd en uitgebreid tot twaalf bastions, waarvan de legenda bij de hierna volgende belegeringskaart op de bladen 56-57 een volledig overzicht geeft. Gezien de sterke overeenkomsten in de weergave heeft de plattegrond hoogstwaarschijnlijk mede gediend als voorbeeld voor de ca. tien jaar latere aanzichten in vogelvlucht door Johannes Vingboons op blad 59.

This is the earliest, anonymous Dutch ground-plan of Colombo, and is probably a copy of a Portuguese map, in view of the use of – partly corrupt – Portuguese names. Another possibility is that it was drawn in about 1654-1655, shortly before the siege and capture of the town, on the basis of information obtained from reconnaissances. In the intervening years since the ground-plan of about 1628 on sheet 54 above, the fortifications around the town had been partly renovated and expanded to twelve bastions, of which the legend on the following siege plan on sheets 56-57 gives a complete list. In view of the strong similarities in the depiction, the ground-plan very probably also served as a model for the views in bird's eye perspective by Johannes Vingboons on sheet 59 done approximately ten years later.

aux hollandois.

Fortaleza de Columbo.

Fortaleza
Posso.
Surgidouro
Mysericordia
Trinco
Pelourinho
S. Paulo
See
S. Thomé.
S. Ioão.
B. S. Ioão.
B. S. Estevão.
B. S. Sebastião
B. S. Ant.°
Madre de Di.
B. Madre de Di.
B. S. Miguel.
B. S. G.to
B. Mapane
B. S.ta Catherina
B. S. Matheus
B. S. Gregorio
B. S. D.os
Tanque dos Maynatos.
Morro de Mapane.
13

En Sarck

Q. Fuerte

Ilha de Cabra

Ilha de Lagarto

Ilha de Pedra

Ilha de Pedra

Ilha de Pedra

bladen / sheets 56-57:

Nationaal Archief, 4.VEL 942.

[George Schedel, Johannes Nessel, 1656] :

Colombo.

Schaalstok van 50 Rijnlandsche Roeden = [ca. 1 : 2.140].
Scale-bar of *50 Rijnlandsche Roeden* = [approximately 1 : 2,140].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 97 x 139 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 97 x 139 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [rechtsonder] een legenda bij de letters A t/m Z, de nummers 1 t/m 30, de letters a t/m z en de letters sz tot eo :
Explanations: [lower right] a key to the letters A to Z, the numbers 1 to 30, the letters a to z and the letters sz to eo :

Aenwijsinghe der Voornaemste Plaetsen der Belaegerden Stadt Colombo: hoe die Werken bij den E: Heer Dir: Gerid Hulft Sal: voor de Stadt, met Aprochen En Bat. Aangebracht sijn, En hoe de Stadt, met All haer Pünten, Bolwerken En Voornaemste Plaetsen genaemt sijn geweest. Anno Christi, 1656, den 12 Maij Verovert.

A. S:t Joan.
B. S:t Steuan.
C. S:t Philippo.
D. K:anges, o. Matre de Deos.
E. Concession.
F. S:t Jeronimo.
G. S:t Antonio de Terraen.
H. S:t Jago.
I. S:t Augustino.
K. Don Francisco.
L. Calhio Boca.
M. S:t Laurenso.
N. S:t Cruys, o. Water Casteel.
O. De Water Poort.
P. Tronco Velho.
Q. Curas.
R. Porta Reina.
S. Porta Mappana.
T. S:t Domincos.
V. De Kerck Matre de Deos.
W. De Kerk van de Capucinen.
X. St Paulo.
Y. Het Clooster van S:t Augustino.
Z. De Kerk der Hemel o. Deo.
1. Het Closster S:t Francisco.
2. De Kerk S:t Laurenso.
3. De H:r Gouverneurs huijs.
4. Het Huijs van Don Jeronimo.
5. Het Stadt Huijs.
6. 'T Hospitael.
7. Misericordia.
8. De Oude Stads muere.
9. De Cruijt Kelder.
10. De Cruijt maekerij o Cruijthuijs.
11. De Tangh Achter de Stadt.
12. De loop van de Tangh naer de zee toe.
13. Water lossing.
14. 4 Mijnen.
15. Roa de Calhjo boca.
16. Roa de S:t Augustino.
17. Roa de Caza de Polvere.
18. Dit Pleijn heeft voll, met Clappersboomen Geplant gestaen.
19. Roa de S:t Francisco.
20. Roa de Misericordia.
21. Roa Direto.
22. Roa de Matro de Deos, de [...].
23. Het Huijs daer onse gevangens geseeten hebben.
24. Roa de Generael.
25. Cleene binnen Tangh.
26. Een Drooge Gracht.
27. De Brughe.
28. Klippen 2 à 3 voet boven Water.
29. Een Bergh in der Stadt liggent.
30. Alwaer de Stadt sal Afgesneeden En Vercleenert werden.

a. Het Qartier, oft Logement, van den E:e Hr: Dirck Gerid Hülft, Ende de E:e Hr: Gouverneur van Der Meijden.
b. De Kerk Agoa de Lopo, ofte het Qartier van de Heer Majoor van der Laen.
c. Capt: Cuijlenborghs Logement of huijs.
d. Nosso Senhora de Liberamint.
e. S:t Sebastaen of 't quartier van Luijth: Christoph.
f. Papen Huijs.
g. Luijth: Albert.
h. Luijth: Kint.
i. Den Luijth: de Moff, En Martijkers quartier.
k. S:t Tomas.
l. Luijth: Ketelaers huijs.
m. Quartier van Luijth: de Witt.
n. Javanen Quartier.
o. Quartier van Luijth Gerel.
p. Capt: Capado Reduijt.
q. Luijth: Scherp.
r. Luijth: Herts Reduijt.
s. Quartier van Luijth: [...] met sijn Aprochen.
t. De Brugge over de Tangh.
v. Vier Batarijen van 6 Stucken.
w. Twee Batarijen van 4 Stucken.
x. Ses Batarijen van 2 Stucken.
ij. Reduijt.
z. Groot Mortier.
sz. Drie Cleene Mortieren.
ch. Onse Gallerije.
sch. Des Viants Beer.
ck. Buijten Reduijt.
sck. Afsniding van ons Volck voor de Poorte Mappana.
ao. Een brugge over de tangh.
bo. Reduijt van Gillis Steur.
co. 16 Chineese Champagne soo ons Volck over de tangh.
do. Alhier is onse Volck met de Eerste Storm overgeset en ingecoomen.
eo. Tot op de stippel is deese Pünt Afgeschooten, en Vercleenert werden.

P.A. Leupe schrijft het origineel van deze kaart toe aan de militair ingenieur Georg(e) Schedel, die zelf betrokken was bij de belegering van Colombo in 1655-1656. De hier getoonde kopiekaart, de enige nu nog bestaande, zou vervolgens in Batavia zijn gemaakt door de kaartenmaker Johannes Nessel, die daar werkzaam was in de jaren 1650-1660. De gegevens uit deze kaart zijn zeker ook gebruikt door Johannes Vingboons in zijn perspectiefaanzichten van het belegerde Colombo op blad 59 en door Philippus Baldaeus voor zijn versie in *Naauwkeurige Beschryvinge van Malabar en Choromandel, Der zelver Ryken, En het machtige Eyland Ceylon* uit 1672.

P.A. Leupe attributes the original of this map to the military engineer Georg(e) Schedel, who was himself involved in the siege of Colombo in 1655-1656. The copy map shown here, the only one still in existence, is thought to have been made in Batavia from Schedel's original by the map-maker Johannes Nessel, who was working there in the years 1650-1660. Johannes Vingboons certainly also used this map in his perspective views of Colombo under siege on sheet 59, as did Philippus Baldaeus in 1672 for his version in *Naauwkeurige Beschryvinge van Malabar en Choromandel, Der zelver Ryken, En het machtige Eyland Ceylon* (later also published in English as *True and Exact Description of the Most Celebrated East-Indian Coasts of Malabar and Coromandel, and also of the Isle of Ceylon*).

blad / sheet 58:

Nationaal Archief, 4.VEL 943.

Adriaen de Leeuw, 1659 :

Caertjen / Vertoonende Het Casteel en de Stadt Colombo [...].

Map / Showing The Castle and Town of Colombo [...].

Schaal: Deze Onderstaende Scale is 160 Rijnlantsche Roeden lanck = [ca. 1 : 3.700].
Scale: *Deze Onderstaende Scale is 160 Rijnlantsche Roeden lanck* = [approximately 1 : 3,700].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 51 x 73 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 51 x 73 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [rechtsboven] vervolg van de titel met een legenda bij de letters A t/m V :
Explanations: [upper right] continuation of the title with a key to the letters A to V:

Aenwijsinge van dit Caertjen / Vertoonende Het Casteel en de Stadt Colombo om daer / op volgens Ordre vande Ed:e H:ren Gouverneur Generael / en de Raaden van India te verwachten.

C,D,E,G. 4 Puncten maeckende de affsnijdingh van de Stadt die present onder handen sijn.
A,F. 2 Puncten die geprojecteert maar noch niet onderhanden sijn, ende nootsaeckelyk dienen gemaeckt.
B. Een Punct maekende de Poort en Principale schut tegens d'Vyandt; en daerom geprojecteert te vergrooten volgens dit kaertjen.
H. Een klip uijt der Zee opgemetselt, daer geen wacht op leijt, ende waerbij de voornaamste kruijtkelder geprojecteert is.
I. De Punct Zeeburgh tot bevrijdingh van de Baaij.
K. De Punct Victoria die tot bevrijdingh van Baaij ende Stadt meest Nieuw sal moeten werden opgemaeckt.
L. De Punct Raja Singa die dient gerepareert.
M. Project om alsaer het steenen Bollwerck Candij te maecken.
M. De affpaggeringh ofte Nieuwe affsnijdingh tot bevrijdingh der stadt tusschen O. en N. die heel open leijt ende nu gerepareert wert.
N,O. 2 Puncten die nu gerepareert ende verbetert werden.
P. 'T Huijs genaemt Jeronimo dat seer vervallen is.
Q. Een kleijn Puntjen sonder wacht.
R. Een aensienlyk Huijs daer in de gesanten van Candij ontfanghen werden ende noch meest inweesen zij.
S. De Nederduitsche kerck ende aengrensende Packhuijsen die nu voor Bouwvallichheit wert gerepareert.
T. 'T Project om het lage landt tot waeter te maecken ende onder te setten.
V. De Presente Timmerwerff ende waer de Visschers haar tonijs op haelen.

Nota. Wert aen d'Ed:le Heeren Gouverneur Generael ende Raaden van India versocht off de 3: puncten K.L. en M. sullen worden opgemaeckt, alsoo wij Oordeelen tot het behouden van't lack, ende tot beschermingh der Stadt hoogh noodigh te weesen, alsoo 't met geen minder besettingh hebben connen practiseren.

[rechtsmidden] een aantekening en ondertekening voor akkoord door gouverneur Adriaan van der Meijden en de gevolmachtigd commissaris Rijklof van Goens :
[centre right] a note and acknowledgement by Governor Adriaan van der Meijden and the High Commissioner Rijklof van Goens :

Wat verbeteringe ofte veranderinge de Ed:le Heeren Gouverneur Generael ende Raaden van India in dit gebouw gelieven gedaen te hebben, wort haer Ed:le versocht aen te wijsen, om naegevolght te worden door haer Onderdanige Dienaeren.
Col:o 10:en Maij: 1659.
Rijklof van Goens
Adriaen van der Meyde.

[midden boven] : een aantekening bij het wapen van Colombo:
[above centre] : a note regarding the Colombo coat of arms :

Nota. Calamba is in't Cingalees een Mangos Boom sonder vrucht, daer van de Naem Colombo sijn naem draeght.

[midden onder] : een legenda bij de letters A t/m O :
[below centre] : a key to the letters A to O :

A. Een geprojecteerde Punct genaemt Amsterdam waer in den Waeterpoort comt te staen geteyekent met de letter .w.
B. De Punct Middelburgh. makende de Gaalse Poort, geteyekent met de letter .x. met een ophaelende Brugh.
C. De Punct genaemt Delft; waarin de Negombose Poort comt te staen geteyekt met de letter .ij. met een [...].
D. De Punct Rotterdam.
E. De Punct Hoorn.
F. De geprojecteerde Punct Enckhuijsen.
G. De Punct Leijden.
H. Klippenburgh.
I. Zeeburgh.
K. De Punct Victoria waarneffens de Poort Victoria comt te staen, geteyekent met de letter .z.
L. Raja Singa.
M. De Punct Candij.
N. Zoodenburgh.
O. Altena.

De herbouw van Colombo na 1656, waarbij de omwalde Portugese stad na vrijwel volledige afbraak van de resterende gebouwen werd verdeeld in een sterk 'kasteel' (fort) met alle compagniesinstanties aan de zeezijde en een afzonderlijke, minder versterkte woonstad ten oosten daarvan, vond plaats op basis van een plan dat in de eerste jaren mede door de gevolmachtigd commissaris en superintendent Rijklof van Goens persoonlijk werd bepaald. Deze plankaart uit mei 1659 door Adriaen de Leeuw, de eerste landmeter en rooimeester in Colombo, geeft het algemene, nog niet in detail ingevulde ontwerp weer zoals dit naar de Hoge Regering in Batavia werd gezonden; de werkzaamheden aan het Kasteel waren toen overigens al in volle gang. De notulen van de vergadering van de Raad van Ceylon van 12 juli 1659 vermelden ten aanzien van Van Goens' beschouwingen over de gewenste vorm van de woonstad: 'Aendachtigh gelet hebbende op den situatie deser nieuwe buijtenstad warin om deselve Stadt sijn behoorlijke strijckinge en defencie te geeven alles van gronde af heeft moeten needergeworpen worden, ende dienvolgens om een ijder der burgers ende inwoonderen plaats te geeven, een gans nieuwe rooijing van straaten noodtsaaklijk vereijscht wert, so sijn Sijn Edle gedachten besonderlijk gevallen op de beste accomodatie van de burgerije.' Daarna volgt een pleidooi voor een ordelijke verdeling van de erven, opdat de beschikbare ruimte optimaal gebruikt zou worden en een zo groot mogelijk aantal burgers gehuisvest kon worden, en voor een rationele indeling van de straten en de dwarsstraten, zodat 'ook de straaten van stadspunten als van 't casteels gordijn muijr gedefendeert ende bestreeken werden' – dus bestreken kon worden met het geschut op de bastions van de woonstad en van het Kasteel. De dwarsstraten waren zijns inziens nodig om 'bij overweldiging der punten treffelijke afsnijdingen in tijden van noot te doen konden weesen'. De aanleg van de woonstad in de volgende jaren heeft inderdaad volgens deze aanbevelingen c.q. instructies plaatsgevonden, zoals onder meer de plattegrond van de militair ingenieur Jan Christaensz Toorzee uit 1688 op blad 60 onder laat zien. De bouw van het Kasteel zou uiteindelijk tientallen jaren vergen en in eerste instantie pas omstreeks 1690 zijn voltooid, maar tegen die tijd waren de vestingwerken deels al weer aan vernieuwing toe, waarvoor Toorzee in de jaren 1691-1698 verscheidene plannen ontwikkelde (bladen 61-69).

The rebuilding of Colombo after 1656, whereby the walled Portuguese town, after an almost complete demolition of the remaining buildings, was divided into a strong 'castle' (fort) with all the Company offices on the seaward side and a separate, less well fortified residential town to the east of this, took place on the basis of a plan that in the first years was personally prescribed by Rijklof van Goens as commissioner with full powers and as superintendent. This plan map by Adriaen de Leeuw, the first surveyor and clerk of works in Colombo, shows the general design but not yet including the detail, as was sent to the High Government in Batavia - work on the Castle was in any case already well underway. Referring to Van Goens's opinions on the desired form of the residential town, the minutes of the meeting of the Council of Ceylon of 12 July 1659 record: 'Having paid careful attention to the situation of this new outer town, in order to provide the said town with its proper cover and defence everything has had to be torn down to the ground, and consequently in order to give space to every citizen and inhabitant, a completely new layout of the streets was considered essential, so His Honour's thoughts have in particular been devoted to the best accommodation of the citizenry.' Then there follows a plea for an orderly subdivision of the house compounds, so that the available space can be put to optimal use and the greatest possible number of burghers can be housed, and for a rational arrangement of the streets and cross-streets, so that 'also the streets can be defended and covered from the town corners and from the castle's curtain wall', that is, could be covered by the guns on the bastions of the residential town and from the Castle. The cross-streets were, in his opinion, necessary so that 'should the bastions be overpowered, they can serve as useful lines of retreat in time of need'. The layout of the residential town in the following years did indeed take place according to these recommendations or instructions as the case may be, as the ground-plan of the military engineer Jan Christiaensz Toorzee from 1688 on sheet 60 below shows. It would finally take decades to build the Castle and it would only be completed in about 1690, but by that time the defensive works were already again in need of renovation, for which purpose Toorzee developed various plans in the years 1691-1698 (sheets 61-69).

blad 59 boven / sheet 59 above:

Nationaal Archief, 4.VELH 619.115.

[Johannes Vingboons, ca./c. 1665] :

[De stad Colombo tijdens de belegering in 1655-1656].

[The town of Colombo during the siege in 1655-1656].

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart met aanzicht in vogelvlucht : ms op papier, gekleurd, 45 x 63 cm.
1 map with a bird's-eye view : ms on paper, coloured, 45 x 63 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Vingboons' beide aanzichten van Colombo in vogelvlucht op dit blad zijn zo'n vijf tot tien jaar jonger dan de plankaart van Adriaen de Leeuw, maar geven de situatie weer tijdens de belegering door de compagniestroepen onder Gerard Hulft in 1655-1656. Als basis dienden overduidelijk de in oorsprong Portugese kaart gereproduceerd op blad 55 onder en Georg Schedels belegeringskaart op de bladen 56-57, maar bij beide kaarten van Vingboons ontbreekt de annotatie. De Biblioteca Medicea Laurenziana te Florence bezit een nagenoeg indentieke tekening van Vingboons onder inventarisnummer Carte di Castello 30.

Both of Vingboons's views of Colombo in bird's eye perspective on this sheet are about five to ten years later than the plan map of Adriaen de Leeuw, but still show the situation during the siege by Company troops under Gerard Hulft in 1655-1656. It is quite clear that he was basing himself on the originally Portuguese map reproduced on sheet 55 below and on Georg Schedel's siege map on sheets 56-57, but any note is lacking on Vingboons's two maps. The *Biblioteca Medicea Laurenziana* in Florence possesses a virtually identical drawing by Vingboons, listed under number Carte di Castello 30.

blad 59 onder / sheet 59 below:

Österreichische Nationalbibliothek, Atlas Blaeu-Van der Hem 39:05.

[Johannes Vingboons, 1665-1670] :

[De stad Colombo tijdens de belegering in 1655-1656].

[The town of Colombo during the siege in 1655-1656].

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart met aanzicht in vogelvlucht : ms op papier, gekleurd, 57,5 x 112 cm.
1 map with a bird's-eye view : ms on paper, coloured, 57.5 x 112 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

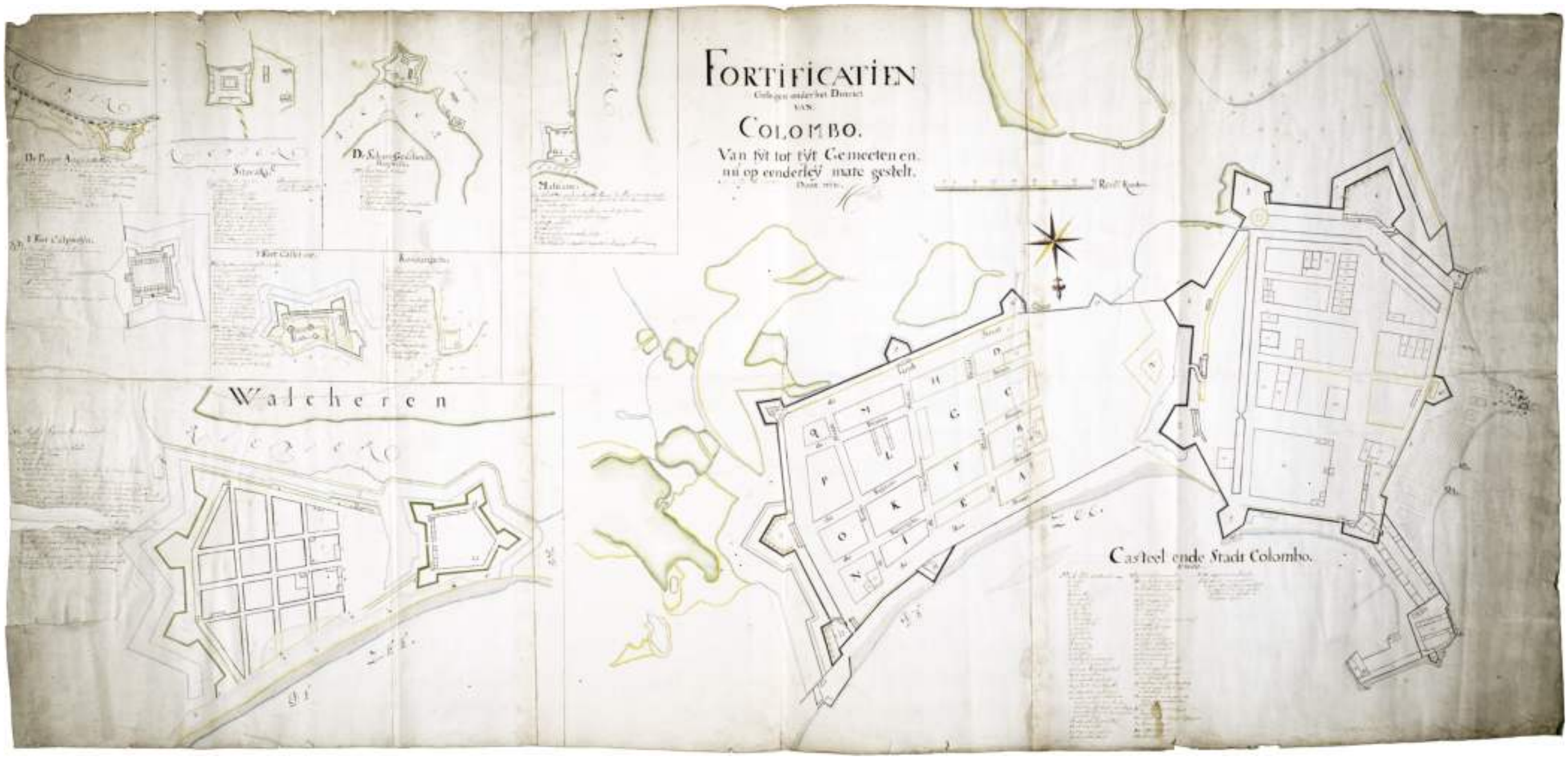
FORTIFICATIEN
Gelegen onder het District
VAN
COLOMBO.
Van tyt tot tyt Gemeeten en.
nu op eenderley mate gestelt.
Door SYN.
Rijnl. Roeden.
Walcheren
Casteel ende Stadt Colombo.

FORTIFICATIEN
Gelegen onder het District
VAN.
COLOMBO.
Van tyt tot tyt Gemeeten en.
nu op eenderley mate gestelt.
Door SYN.
Rijnl. Roeden.
Casteel ende Stadt Colombo.

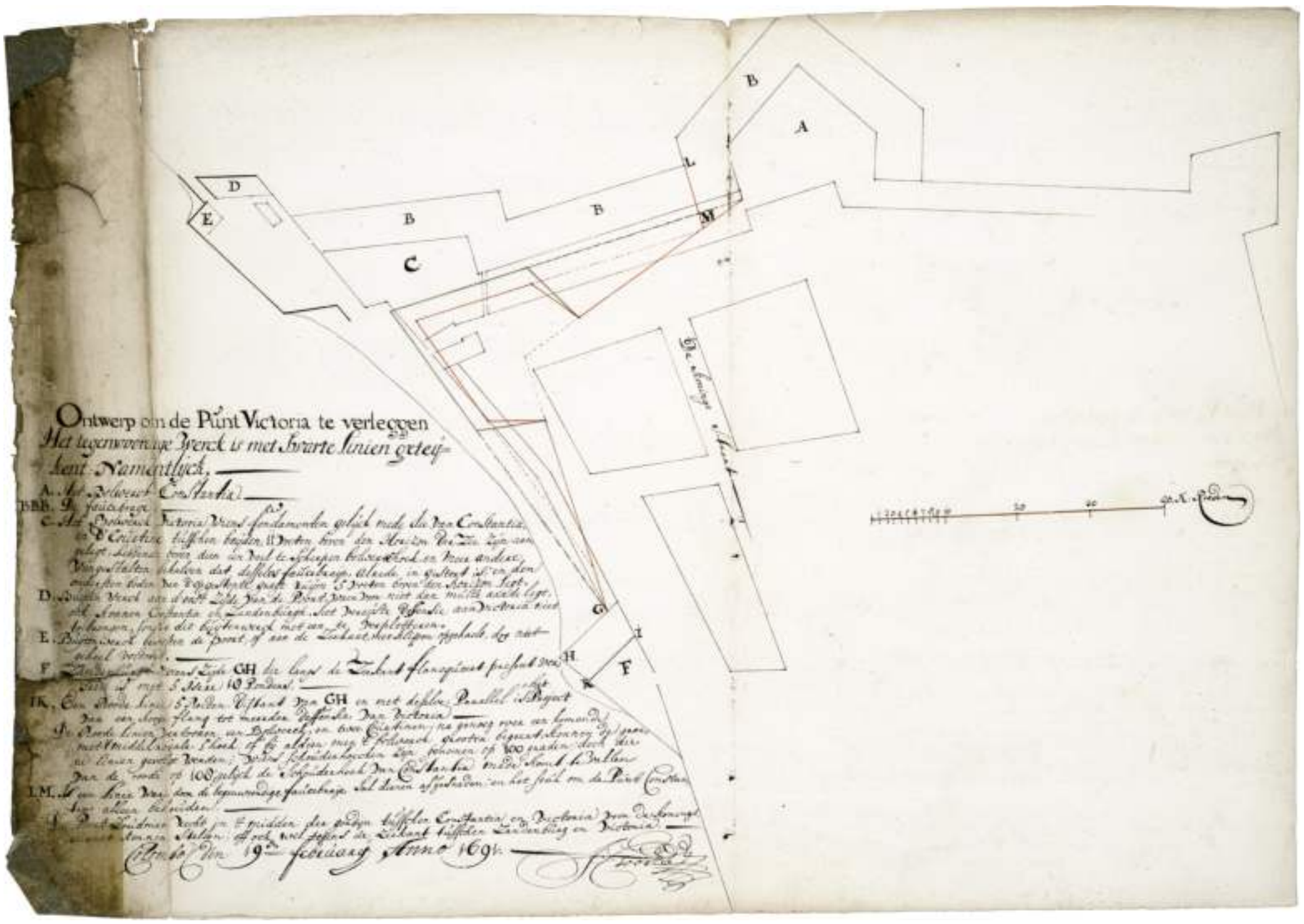
Ontwerp om de Punt Victoria te verleggen
Het tegenwoordige Werck is met Swarte Linien geteij-
cent. Namentlijck,
A. Het Bolwerck Constantia.
BBB. De fauscebraije.
C. Het Bolwerck Victoria wiens fondamenten gelijck mede die van Constantia,
D. Courtine tusschen beijden, 11 voeten boven den Horizon der Zee zijn aan-
gelegt, hebben boven dien een veel te scherpen bolwerxhoek, en meer
andere wangestalten, behalven dat desselfs faucebraije, almede in gestort
is, en den ondersten bodem van d'opgestopte gragt ruijm 5 voeten boven
den horizon legt.
D. Buijten Werck aan d'oost Zijde van de Poort, waer voor niet dan mulle
aarde legt, ook konnen Constantia en Zandenburgh, het vereijste Defensie
aan Victoria niet toebrengen, sonder dit buijtenwerck met een te verpletteren.
E. Buijtenwerck bewesten de poort, of aan de Zeekant, met klippen opgehaelt,
dog niet geheel voltooijt.
F. Zandenburgh, wiens Zijde GH, die langs de Zeekant flanqueert
IK. Een Roode Linie 5 Roeden distant van GH en met deselve Parallel is het Project
LM. Is een Linie waar door de tegenwoordige faucebraije sal dienen afgesneden;
De Poort Zoudmen recht in 't midden der gordijn tusschen Constantia en
Victoria voor de konings straat konnen stellen; off ook wel tegens de zeekant
Colombo den 19:den februarij Anno 1691. J:C:Toorzee.
A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
De Koninge Straat
Delft Gate
20
40
60
80 R. Roeden

blad 60 boven / sheet 60 above:

Centrale Bibliotheek Rotterdam, 86 L 8.

Door Mijn. J:C:Toorzee. A:o 1688 :
By Me. J:C:Toorzee. A:o 1688 :

[algemene titel / general title]

Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt.

Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale.

[kaarttitels / map titles]

Casteel ende Stadt Colombo / A:o 1688.
Castle and Town of Colombo / A:o 1688.

De Pagger Anguratotte.
The Stockade at / Anguruwatota.

Sitavaka.
Sitawaka.

De Schans Courbeville / oft / Hangwelle.
The Redoubt of Courbeville / or / Hanwella.

Maluane.
Malwana.

T'Fort Calpijntijn.
The Fort of Kalpitiya.

'T Fort Calleture.
The Fort of Kalutara.

Koudangelle.
Kananvila.

[Het fort en de stad Negombo].
[The fort and town of Negombo].

Schaalstok [hoofdkaart] van 80 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 1.920].
Scale-bar of [main plan] *80 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 1,920].

9 kaarten : ms op papier, gekleurd, 71,5 x 151 cm.
9 maps : ms on paper, coloured, 71.5 x 151 cm.

Oriëntatie: [hoofdkaart] het noorden is onder.
Orientation: [main plan] north is below.

Verklaringen: legenda's bij de afzonderlijke kaarten.
Explanations: keys to the individual plans.

Deze grote verzamelkaart van de negen versterkte vestigingen van de Compagnie in het 'district' – bedoeld wordt de dessavonie, provincie – Colombo in 1688 door Jan Christiaensz Toorzee is hier ten behoeve van inleidend overzicht op sterk verkleinde schaal in zijn geheel weergegeven. Bij de behandeling van de afzonderlijke plaatsen worden de desbetreffende uitsneden uit de kaart op grotere, leesbare schaal gereproduceerd, met als eerste het plan van Colombo op blad 60 onder. Zoals Toorzee in zijn algemene kaarttitel aangeeft, zijn alle plattegronden door hem 'op eenderleij mate gesteldt', dus op dezelfde schaal van ca. 1 : 1.920 getekend. Een interessant detail in de deelkaart van Colombo betreft het geprojecteerde voorwerk of ravelijn voor de Delftse Poort, dat in werkelijkheid pas bijna een eeuw later zou worden uitgevoerd.

This large collective map of the nine fortified settlements of the Company in the 'district' – this means the *dessavonie*, or province – of Colombo in 1688 by Jan Christiaensz Toorzee is provided here as an introductory overview of the whole on a much reduced scale. When the separate places are discussed the relevant sections of the map will be reproduced on a larger, more legible scale, commencing with the plan of Colombo on sheet 60 below. As Toorzee says in his general map title, he has put all the ground-plans 'on equal measure', that is, he has drawn them to the same scale of approximately 1 : 1,920. An interesting detail in the map of Colombo is the planned outwork or ravelin in front of the Delft Gate, which in fact would only be constructed almost a century later.

blad 60 onder / sheet 60 below:

Centrale Bibliotheek Rotterdam, 86 L 8.

Door Mijn. J:C:Toorzee. A:o 1688 :
By Me. J:C:Toorzee. A:o 1688 :

[algemene titel / general title]

Fortificatien / Gelegen onder het District / van Colombo. / Van tijt tot tijt Gemeeten en. / nu op eenderleij mate gestelt.

Fortifications / Situated in the District / of Colombo. / Surveyed from time to time and. / now brought to one scale.

[kaarttitel / map title]

Casteel ende Stadt Colombo / A:o 1688.
Castle and Town of Colombo / A:o 1688.

Schaalstok van 80 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 1.920].
Scale-bar of *80 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 1,920].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 71,5 x 101,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 71.5 x 101.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [midden onder] een legenda bij de nummers 1 t/m 56 :
Explanations: [below centre] a key to the numbers 1 to 56 :

N:o 1. De Punt Amsterdam.
2. Leijden.
3. Delf.
4. Hoorn.
5. Rotterdam
6. Middelburgh.
7. Enkhuijsen.
8. Den Briel.
9. Batenburgh.
10. Zeeburgh.
11. Sandenburgh.
12. Victoria.
13. Constantie.
14. Concordia.
15. Haarlem.
16. Dordrecht.
17. Schidam.
18. 't Block en woning van d'Ed:le: h:r gouverneur.
19. D'Oude bouwvalligh kerck.
20. De wapen Camer.
21. 't Arracks packhuijs.
22. Inlants timmerwerck.
23. Diversche packhuijsen.
24. Oude portugese klooster aan wiens mueren van binnen diversche aff dacken tot 't bergen van plancken en houtwercken gemaekt zijn.
25. Diversche kruijtkelders.
26. De saag molen.
27. 't Equipagie packhuijs.
28. De paarde staal.
29. 't Cruijdhuijs en moolen.
30. Nederlants hoospitaal, en chirurgijns wooningh.
31. Schaftmeesters woningh.
32. Gevangen huijs.
33. Het matrialenhuijs.
34. 's Comp:s huijsen.
35. De appotekenije.
36. School.
37. Woningh van d: E administrateur.
38. 't Negotie Comptoir.
39. 't Soldij Comptoir.
40. De Secretarij.
41. Civile raat Camer.
42. Justitie raat Camer.
43. Kalck pakhuijs.
44. 't Ammonitie huijs.
45. Timmermans winckel.
46. Smits winckel.
47. Nieuwe gracht of vijver.
48. Steene fundament voor een waterpass.
49. Vertoont de oude Strecking van de hooge vlacte voor middelburgh.
50. Vertoont tot hoe verre die vlacte tegenwoordigh weghgespoelt is.
51. Een dijck om't lack op te stoppen.
52. School van s' Comp:s lijffeijgenen.
53. Slaven hospitaal.
54. Visschersquartier.
55. Slaven quartier.
N:o. 56. Projecten van een Ravelijn. De concepten zijn met geel en 't geene door gecommitteerdens getaxeert is om van de Stadt afgebroocken te werden is met groon afgeset.

blad 61 boven / sheet 61 above:

Nationaal Archief, 1.04.02 1470 fols. 1064-1065.

Colombo den 19:den februarij Anno 1691. J:C:Toorzee :
Colombo the 19th of February Anno 1691. J:C:Toorzee :

Ontwerp om de Punt Victoria te verleggen.

Project plan for the relocation of the Bastion Victoria.

Schaalstok van 40 R: Roeden = [ca. 1 : 1.570].
Scale-bar of *40 R: Roeden* = [approximately 1 : 1,570].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 30 x42 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 30 x 42 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Verklaringen: [linksonder] een legenda bij de letters A t/m M :
Explanations: [lower left] a key to the letters A to M :

Het tegenwoordige Werck is met Swarte Linien geteijkent: Namentlijck,
A. Het Bolwerck Constantia.
BBB. De faucebraije.
C. Het Bolwerck Victoria wiens fondamenten gelijck mede die van Constantia, en D'Courtine tusschen beijden, 11 voeten boven den Horizon der Zee zijn aangelegt, hebben boven dien een veel te scherpen bolwerxhoek, en meer andere wangestalten, behalven dat desselfs faucebraije, almede in gestort is, en den ondersten bodem van d'opgestopte gragt ruijm 5 voeten boven den horizon legt.
D. Buijten Werck aan d'oost Zijde van de Poort, waer voor niet dan mulle aarde legt, ook konnen Constantia en Zandenburgh, het vereijste Defensie aan Victoria niet toebrengen, sonder dit buijtenwerck met een te verpletteren.
E. Buijtenwerck bewesten de poort, of aan de Zeekant, met klippen opgehaelt, dog niet geheel voltooijt.
F. Zandenburgh, wiens Zijde GH, die langs de Zeekant flanqueert present ver sien is met 5 isere 18 Ponders.
IK. Een Roode Linie 5 Roeden distant van GH en met deselve Parallel is het Project van een hooge flanq tot meerdere Deffensie van Victoria. De Roode Linien vertoonen een Bolwerck, en twee Courtinen, na genoeg over een komende met 't middel nog als 5 hoek; of bij aldien men 't bolwerck grooter begeert, konnen de groene linien gevolgt werden; wiens schouderhoecken zijn genomen op 100 graden; doch dievan de roode op 108; gelijck de schouderhoek van Constantia mede komt te vallen.
LM. Is een Linie waar door de tegenwoordige faucebraije sal dienen afgesneden; en het stuk om de Punt Constantia alleen behouden.
De Poort Zoudmen recht in 't midden der gordijn tusschen Constantia en Victoria voor de konings straat konnen stellen; off ook wel tegens de zeekant tusschen Zandenburg en Victoria.
Colombo den 19:den februarij Anno 1691. J:C:Toorzee.

Jan Christiaensz Toorzee doet hier in een ontwerp uit februari 1691 een voorstel tot verbetering van het bastion Victoria aan de noordoostzijde van de woonstad of 'Oude Stad' van Colombo, ongeveer op de plaats van het oude Portugese bolwerk São João. Naar zijn mening was de punt in 1659 en volgende jaren veel te scherphoekig aangelegd en vertoonde deze nog 'meer andere wangestalten', zoals de ongelukkige positie ten opzichte van het buitenwerk D. Wanneer bij een aanval op Victoria de vijand vanaf de naburige bolwerken Constantia (A) en Sandenburg (F) onder vuur zou worden genomen, zou het eigen geschut 'dit buijtenwerck met een verpletteren'. Toorzees plannen zijn naderhand niet uitgevoerd; in plaats daarvan werden de versterkingen om de woonstad omstreeks 1730 geheel afgebroken, zoals hij in de volgende kaart van december 1692 suggereerde (blad 62), en alleen aan de oostzijde vervangen door een poort met kleine buitenwacht (zie de plattegrond uit 1733 op de bladen 72-73). Daarbij is toen deze landpoort of Kaaimanpoort conform het eerste voorstel van Toorzee uit 1691 alsnog verplaatst naar het verlengde van de Koningsstraat.

In a design from February 1691 Jan Christiaensz Toorzee makes a proposal here for improving the bastion 'Victoria' on the north-east side of the residential town or 'Old Town' of Colombo, roughly on the site of the old Portuguese bulwark of São João. In his opinion in 1659 and following years the point had been built at too much of a sharp angle and displayed 'even more deformities', such as the awkward position in relation to the outer work D. If the enemy were attacking Victoria and were fired on from the neighbouring bulwarks Constantia (A) and Sandenburg (F), one's own guns would 'shatter this outer work at once'. Afterwards Toorzee's plans were not implemented. Instead of that, the fortifications around the town were completely demolished in 1730, as Toorzee suggested in his next plan of December 1692 (sheet 62), and only on the eastern side replaced with a gate and a small guardhouse (see the ground-plan from 1733 on sheets 72-73). At that occasion the landward gate, commonly known as the Kaaimanpoort (Kayman's Gate), was moved in line with the Koningsstraat (now Main Street) in accordance with Toorzee's original proposal of 1691.

blad / sheet 62:

Nationaal Archief, 4.VEL 945A.

Colombo den 23 December Anno 1692, [Jan Christiaensz Toorzee] :
Colombo the 23rd of December Anno 1692, [Jan Christiaensz Toorzee] :

[algemene titel / general title]

Beschryving van de Colombose / Oude Stad.

Description of Colombo's / Old Town.

[plattegronden / plans]

Sandenburg

Victoria

Constantia

Concordia

Haarlem

Dordregt

Schiedam

Schaal: Scale van de Stad 60 R: Roeden = [ca. 1 : 2040] ; Scale der Bolwerken 20 R: Roeden = [ca. 1 : 550] ; Scale der Profilen 5 Rijnlandse Roeden = [ca. 1 : 190]
Scale: *Scale van de Stad 60 R: Roeden* = [approximately 1 : 2040] ; *Scale der Bolwerken 20 R: Roeden* = [approximately 1 : 550] ; *Scale der Profilen 5 Rijnlandse Roeden* = [approximately 1 : 190]

8 kaarten + 20 profielen : ms op papier, gekleurd, 171 x 73,5 cm.
8 maps + 20 profiles : ms on paper, coloured, 171 x 73.5 cm.

Oriëntatie: [hoofdkaart] het noorden is onder.
Orientation: [main plan] north is below.

Verklaringen: [van linksboven naar rechtsonder] beschrijvingen :
Explanations: [from upper left tot lower right] descriptions :

Wanneer ick ondergesz. A:o 1687 tot Nagapatnam Door d'H: Ed:le Heer Commissaris Generael H. Adriaan van Rede L.M. was opgedragen de Sorge der vesting-bouw In qualiteijt van Ingenieur, soo is mijn eerste desseijn geweest

(vervolg op pag. 62 / continued on p. 62)

(vervolg van pag. 61 / continued from p. 61)

om dese plaats een bequame concept te formeren: hier toe overwegende d'derative voorstellen van d'Ed:le Heer out Gouverneur Laurens Pijl, om dese oude stad te demolieren, bevond ik die soo suffisant; dat 'et onnodig zoud geweest hebben op eenig ander middel te denken dan om de nieuwe Stad (oneijgentlijk 't Casteel genaamt) met d'afgesloopte materialen van d'oude in soo geschikter forme te brengen, dat se niet allee overvloedig plaats voor den ommeslag der E: Comp. en presente ingesetene; maar oock tegen alle vijandlijke dessijnen een formidable defensie verschafte. Na verloop van twee jaren te weten inde maand Novemb:r 1689 door voorsz: heere Commiss:s na Jaffanapatnam ontboden, was dese materie 't principaalste subject van mijn verrigting; dog werdende aangesegt; op geen afbreeking der stad te denken, maar om alle de werken soo die lagen te verbeteren: was genoodzaakt een nieuwe weg in te slaan; Stelde derhalven onder anderen Schriftelijck voor om de faucebraije met 't buijtenwerk bij Victoria weg te nemen, daarentegen de flancken en Bolwerxhoek van Constantia te verlangen; de gragten tot onder den Horizon der Zee in 't midden uijt te diepen en eijndelijk de swacke en uijtgeholde fondamenten met een barm van vast gestampte aarde te bedecken; de welke propositien (alhier ter Secretarije te vinden) wel geprobeert maar nooijt werkstellig gemaakt zijn: alles nog klaarder bij 't project in platte gronde; mitsgaders de bolwerken in 't groot met de profilen waarvan sijn gemaakt drie bondels, d'eerste inde maand Meij 1690 aan meer gemelte sijn H: Ed:le op tutucorijn overgegeven; en d'andere twee in de maand Julij daaraan volgende d'Ed:le Heer ouwd Gouverneur Laurens Pijl g'intregeert ten Eijnde een der selve aan desselvs successeur d'Ed:le Heer presente gouverneur Thomas van Rhee bij transport over te leveren.

A:o 1691 in de maand februarij, zijn nogmaals diversche ontwerpen gemaakt en naar Gale aan meer gemelte Heer Commissaris gesonden om de drie voorste Bolwercken Concordia, Constantia, en Victoria of ook wel de laatsten alleen te herbouwen waarop al mede geen uijtslag is gevolgt maar dese werken hoe langer hoe meer vervallen.

Alle de Bouwvalligheden zijn inde maand Julij jongst geleden opgenomen, en in kaart gebragt en duijdelijk beschreven: doch naderhand met de sware regens tot soo deerlijk en Irreparabelen staat vervallen dat men ligter een vlacke pleijn als dese puinhoopen naar behooren zoud konnen fortificeren, soo ist dat dese beschrijving van nieuws hervatte in volgende ordre.

Buijten de Nieuwe-Stads-bolwerk Delft, en begonnen Gragt neemt een getaijpte muur haar aanvank, en streckt tot aan de punt Zandenburg als in dese kaart van 1 tot 2 wiens hoogte hier nevens bij de profil te zien.

Dese muur is meest doorgaans aan de buijtenste zijde door de felle slagregens ruijm een halve voet afgekalvt, soo mede van tijd tot tijd veele stucken der selve nedergestort, en van nieuws met kabock steenen opgemetseld; dog nu op vijv plaatsen te gelijk om verre gevallen, als hier met a.b.c.d.en e. geteijkent en staat noch meer te volgen behalven dat is haar deffensie van geen belang; zijnde sonder walgank en schiet gaten. En alsoo Zandenburg aan die zijde geen flank heeft werd dese distantie van 120 roeden alleen met een stuk Canon uijt delfts bolwerkshoek bestreeken, de situatie geeft haar dan het meeste voordeel zijn de gelegen voor de Baaij alwaar geen vijand dan eenelijk met verrassching onder faveur van een duijstere nagt soud durven onderstaan om die aan te tasten.

Sandenburg.

A. Corpsduguarde.
B. Bosschieters Camers.
C. Combuijs.
D. Afdackje om drinkwater te bergen.
E. Plaats alwaar een kardoes kist staat.
F. De Poort.
G. Een trap om van de beneden grond op de Batterij te komen.
H. Is een inwendige Hoek van waar tot voorbij E de muur innewaarts overheld en staat op drie plaatsen gestut.

Profil van 1 tot 2. Profil van de trijpmuur streckende van Zandenburg na 't bolwerck delft, waar van de grond niet overal even hoog is ook is de selve op sommige plaatsen boven vlak en ongedeckt.
Profil van 2 tot 3.
Profil van 3 tot 4.
Profil van 5 tot 6. 't Gestippelde gedaante van 3 hoopen aarde. OP. Oud Portugees muurtje. Van 5 tot 6 of d'ingebogene Gordijn van hier tot aan 't bolwerk Victoria is een sterk metselwerk van bequame hoogte en doceering doch heeft geen andere walgank als de snijding op de muur van twee voet en vier duijm breet, van binnen leggen drie hoopen aarde (hierboven met fff aangewesen) tegen dewelke men oploopen kan en met een treede van 2½ voet op de snijding komen: van g tot h komt men onder een inwendig een oud portugees muurtje ten deele afgetaijpt; dog boven met 3 lagen kabocx overmetseldt alles klaarder bij de profil hier neven te vinden.

Victoria.

A. De poort wiens overwulvsel van d'een fronte spis tot d'andere midden door is gescheurt.
B. Plaats tusschen de binnen en buijten poort.
C. Corps du guarde met een plat overdeckt, wiens balken 't eenemaal verrot en met houten onderstut zijn.
D. Combuijs.
E. Sergeants kamertje.
F. Ingank inde Sortiepoort, die in de faucebraij bij M uitkomt.
G. Ingank tot 't kruijt keldertje H, en meteen om de trap I op te gaan.
[...] Een plaats alwaar de steijle muur binnen de trap van boven tot onderen gescheurt is en boven dien op sommige plaatsen gekneust.
K. Twee trappen om op de walgank en verheven plaats te komen, daar van
N:o 1.2. Serg:ts kamers.
2. Constapels kam.
3. Bosschieters kam.

Profil van 6 tot 7.
Profil van 7 tot 8.
Profil van 8 tot 9.
Profil van 9 tot 10. Een muur die de facebraij afsluijt.
Profil van 10 tot 11. Een muur aan 't eijnde van de soo genaamde gragt.
Profil van 11 tot 12 en voorts na 13 en 14. Dit maakt de forme van een Batterij op de welke men bij X met een trap van 6 voet hoog kan komen en staat dese lage muur wederzijds de trap wel 6 duijm achterwaarts geweken.

Bij 14 is de buijtenpoort, die nooyt volmaakt of gesloten is geweest, wiens boog schuijns en overdwers is ontset hebbende een scheur naar de landelijckste zijde boven het Capiteel en Cornice die aan de zeekant boven 't halve capiteel doorgaat op de hoek bij 13 staat een schilderhuijs van waar na 12 en 14 twee scheuren van boven tot onder in de muuren sijn d'eerste 9 en d'ander 13 voeten van de hoek; drie diergelijke (of wat kleender) siet men ook tuschen 14 en 16 is anno 1689 een deel van de vermorselde muur afgesloopt en de hoek die door't geduurig aanbotsen der zee geruineerd was met een menigte sware klippen versterkt, egter tot nog sonder op te metselen blijven leggen. Bij 17 is mede een muur van 6 voeten hoog om ook aan dit zijde een batterij te formeren ende bij 18 is een Corp du guarde. Hier staat te letten dat 'et versche water uijt het meir of lack onder dit buijten werk, van omtrent 10. 11. en 12. tot bij 14. sijn loop geformeert heeft, alwaar 't selve onder de klippen, die voor de weg tegen de zee gelegt zijn uijtgevald.
Onder alle de redenen Pro en contra, ontrend de vestingbouw, in ussantia, werden geen gevonden die dit buijtenwerk goet keuren en 't oordeel van sommige Autheurs, dat de buijtenwerken messen sijn, om 't Capitaalwerk de keel af te snijden word in dusdanige bevestigt.

Profil van 't bolwerk Victoria en desselvs Faucebraij.
'T Gestippelde verbeeld hoe de borstweering A°: 89 voor't instorten en uijtwijken des muurs, met zooden was begonnen en meest volbragt.
AB. Is de diepte van de Gracht omtrent 5 voet.
BC. Hoogte van d'onderste grond der selve boven den Horizon des Oceaans.
Komende nu tot de faucebraij sal bij 10 een begin maken, alwaar in de hoek een groot scheur schuijns nederwaarts gaat, en't stuckje muur tusschen 10 en 19 (twee roeden lank) staat uijtwaarts geweken, van 19 tot 20, 6 roeden 8 voet legt desselve met een groot gedeelte van de borstweering en aangevulde aarde inde gracht gestort.
Voorts van 20 tot 21 staat dese muur met houten en plancken die meest vergaan zijn gestut; egter ruijm een halv voet uijt geset. Gelijk sulx een groote scheur van boven tot beneden, aan de Hoek bij 21 aanwijst.

Profil van de Gordijn en faucebraije tusschen Victoria en Constantia als in de kaart van 22 tot 23.
Van 21 tot 22 en vandaar tot 23 is de muur boven water noch sonder letsel, doch onder water niet te vertrouwen; gelijk alle de geene die geen andere fondamenten hebben.

Tusschen 23 en 24 siet men twee scheuren, d'eerste een Roede, en d'ander drie voet van de flankhoek met 24 geteijkend van hier tot een roede van de hoek 25, alwaar dese muur met een swarte barst van boven tot onderen uijtgeset is; staat deselve bij na in 't lood 't welk na 24 alleng verminderd, blijvt egter seker dat ze eens onverwagt in de gragt sal storten voornamentlijk indien men't water van dit meir of lack in Zee laat lopen, gelijk door ondervinding blijkt dat de uijtwijking met de laatste aftapping A:o 1691 in de maand maij is veroorsaakt: waarbij aftemeten dat dese muuren, alleen

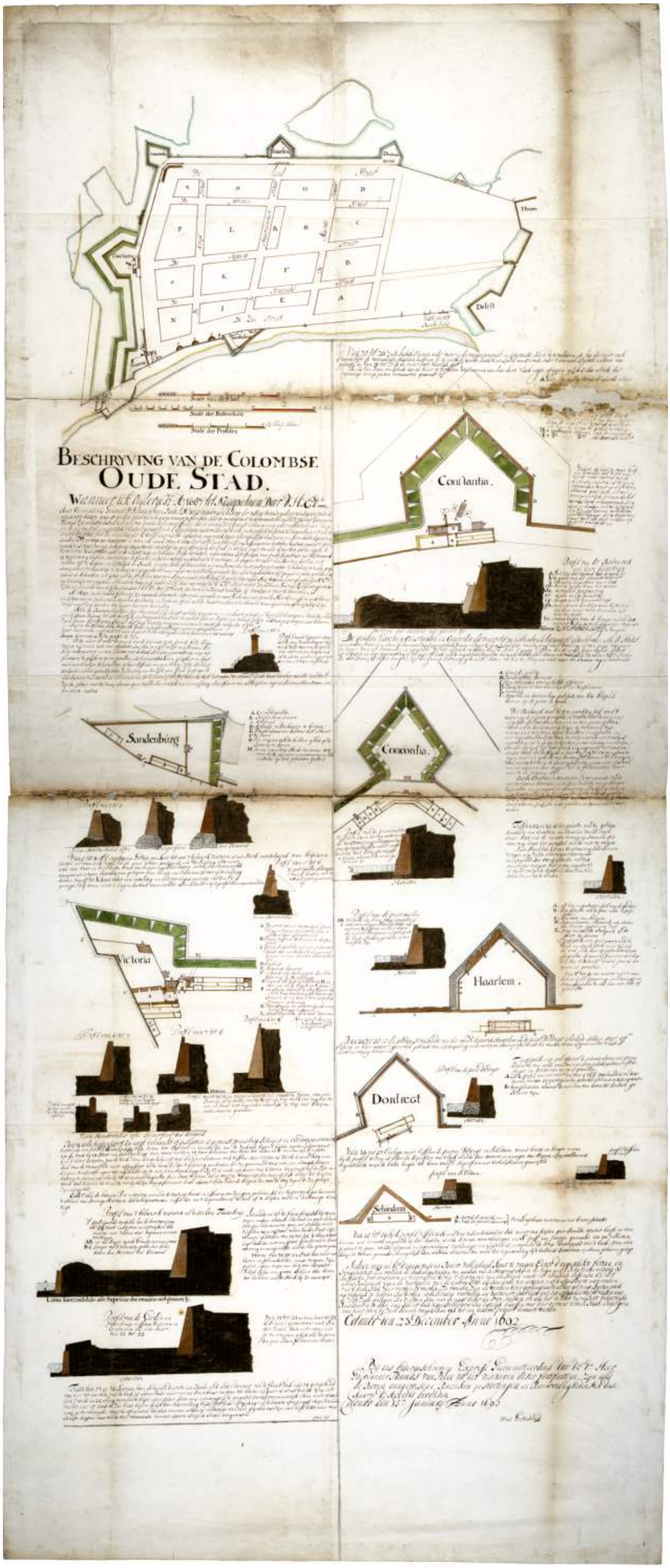

Bijschriften: pag. 64 / Captions: p. 64

op modder en welzand gegrond vast zijn, noch heeft deese muur verscheijde barsten, daarvan de vier voornaamste hier met swarte stippels staan aangewesen.

Van 25 tot 26 zijn de kabock Steenen onder water in dier voegen vermorselt en uijtgeweekt, dat 'et te verwonderen is, hoe die muur noch staande blijvt, de voornaamste plaatsen heeft men bij 0 en 26, bij welcke laatste een spatie van 5½ roede onder 't eenenmaal uijt geholt, en boven na gesackt is, van 26 tot 27 is de muur noch tamelijk goet.
28. Is een Dam, om schade aan de muur te verhoeden, Wanneer men aan dese kant 't lack mogte aftappen gelijk sulkx alrede de meenige eenige jaren herwaarts geweest zij.

Constantia.
A. Gedeelte van de Corps du guarde sonder dack.
D. [...].
G. [...] is in de steijle muur een vorname scheur van boven tot onder, de welck staat present gestut om niet tegen de Corpduguarde te vallen.
H. 6 Voorname scheuren in de Ommanteling.
I. 7 D[itt]o d[itt]o in de Bovenste muur.

Zedert de laatste regen heeft men bevonden dat d'ommanteling meest over al van de binnenste muur 4 à 5 duijm is afgeweeken, waarna sig 't bovenste werk geset heeft en wel voor namentlijk ontrent de bolwerkshoek, alwaar veele stucken en brocken muurs uijtgevallen zijn; soo dat men op de selve geen schildwagt durv betrouwen maar wert de post midden op de punt waargenomen.

Profil van dit Bolwerck met hare faucebraije.
a. Horizon de oceaans met gemeen tij.
b. De grond van dit staande water.
c. Ordinarie superficie van 't lack.
cd. Muurs hoogte boeven het water.
de. Vervallen borstwering.
ef. Waijdte van de faucebraij.
fg. Hoogte van d'ommantelingh.
gh. Boven breete der selve waar bij te sien hoe dese muur van de binnenste uijtwaartse wijkt.
hi. Boven hoogte van de binnen muur die ontrent h. sig op veele plaatsen begeevt en met stuckjes uijtvald.
iklmno. Wijst aan de borstweering en banquet.

De gordijn tusschen Constantia en Concordia als van 27 tot 29 hebbende als het grootste gedeelte van alle de Stads muuren onder water geen andere fondamenten dan d'eijgene Cabock Steenen en daar bij geen behoorlijke voetsnijding noch docering is van jaar tot jaar hoe langer hoe meer doorweekt, en uijtgehold tot dat eyndelyk 10 roeden van de selve 's nagts tusschen den 8:e en 9:e deser maand onder uijt is gespat, en legt tegenwoordig in dit meijr of lack, met de nageschootene aarde den wals bedekt; Hierboven met 4 beteijkend, de weder zijdze delen die noch staan (of eerder hangen) zijn doorgaans soodanig gekneust, datter om die te sloopen noch maar een swaare regen ontbreekt.

Concordia.
A. Corps du guarde.
B. Twee Sergiants kamers.
C. Drie vertrecken voor een hoofd Officier.
D. Twee kamers voor Constapels en Bosschieters.
E. Combuijs.
F. Apparill, om door een lage palisade, van oude klappusboomen, op de punt te gaan.

Dit Bolwerk voor desen inwendig hol, was 't water op de plaats geregend, in 't ronde onder door de muuren uijtgelekt soo dat wanneer men nu vier jaren geleden 't werk met de Borstweering begon te verswaren dese muuren 4 à 5 voet boven water kneusden en uijtkalvde en niet tegenstaande sulx doen verholpen wierd met stuckjes uijtwendig uijt de selve te hacken en van nieuws in metselen soo is 't nogtans dat dese breuk sig nogmaals der maaten ontset heeft dat de flank en face van 29 tot 30 geen sware regen, veel min geweld van canon sal konnen verdragen. Doch van 30 tot 31 is de swarigheijd soo groot niet; hoewel men in 't algemeen kan seggen dat de fondamenten door waterd en vergaan sijn.
Beijde Concordia en Constantia t'eerst gemaakt zijnde met verheven batterijen en tusschen de selve van gestampte Taijpaarde een genoegsame afwatering na de keel gelaten, is anno 1690 veranderd: de schiet gaten dieper, de beddings geslegt en de grond waterpas gemaakt, waardoor d'afwaatering van boven wederom passagien heeft gevonden om de muuren te doorweken.

Tusschen 32 en 33, is het gedeelte van de gordijn streckende van Concordia na Haarlem 't welk nogh staat; doch met de minste beweging swaarte of in watering loopt het perijkel van de rest te volgen.
Laat staan dat het een borstweering soud konnen dragen als zijnde onderwater doorweekt en uijtgehold. Het overige gedeelte van dese muur (ontrent vier jaren ingestort) is bij dit volgende bolwerk Haarlem tusschen 33 en 34 te vinden.

Profil van de punt Concordia tusschen 29 en 30, van 30 tot 31 is de borstweering allengsgen lager, van 31 tot 32 blijvt de muur nogh deselve doch sonder parapet. [...] Plaats alwaar de muur gekneust is.

Haarlem.
A. Is het ingestorte deel van de gordijn.
B. Een gedeelte van de face, mede uijt gespat.
C. Een voet van klippen.
D. Seven plaatsen, alwaar de nog staande muuren gescheurt zijn.
E. Trap om van de walgank op de punt te komen.
't Gestippelde met geel geveruwd beduijt een steijle stuck muur binnen de wal en de daar op gebouwde Corps du guarde, Sergeants kamer en Combuijs die den 15 Novemb:r deses jaars om verre is gevallen.
Van F tot G een nieuwe muur, van behoorlijke doceering, een daar op een Corps du guarde &:c als hier met rood afgebeeldt.

Profil van de punt Haarlem.
AB. Verbeeld hoe d'eene face uijtgevallen is.
C. Voet van klippen boven dewelke als ontrent B tusschen wind en water de muuren doorgaans uijtgekappelt bij heele stucken gevallen en vermorseld zijn.

Van 34 tot 35 is de gordijn streckende van het voorsz. bolwerk Haarlem na de punt Dordregt alsmede sonder voet of isnijding, en onder water 't generaal gebreck van uijtkappeling onderworpen. Haar profil is als die van 32 tot 33 uijtgenomen dat 't lack alhier een wijnig ondieper is.

Dordregt.
't Gestippelde met geel afgezet. De plaats alwaar een Corps du guarde van aarde muuren met stroo gedeckt staan heeft, die jongst in October om verre is gevallen.
A. Is de profil van een muur die van c tot d opgehaald is, en daar op een nieuwe Corps du guarde gebouwd met 1.2.3. en 4. aangewesen.
B. Vijv plaatsen alwaar de muuren van boven tot beneden gescheurt zijn.

Profil van de punt Dordregt.
Van 36 tot 37 Een lage muur tusschen de punten Dordregt en Schiedam, wiens breete en hoogte neven bij de profil te zien is, onder de Superficie van 't lack almede door watert, en menigte van steenen uijtgevallen, niet tegenstaande ruijm de halve lengte tot boven voorsz: superficie, met tichelsteenen gemetseld.

Profil tusschen 36 en 37.

Schiedam.
A. Corps du guarde. Van Singealeese muuren en met biesen gedeckt.
B. Twee Sergeants kamers. Van Singealeese muuren en met biesen gedeckt.

Profil van Schiedam.

Van 38 tot 39 bij de profil tusschen 36 en 37 na te sien behalven dat dese muur van buijten geen staande water heeft en van binnen niet over al aangevuld is, door deselve is ook diverse waterloosingen en A:o: pass: een poortje gemaakt om na 't Slaven quartier te gaan, welke uijtgank nu (agtervolgens het Concept) in 't Casteel is; en vermits de brug doenmaals over 't lack van oude klappus boomen gemaakt; onmogelijk kon werden onderhouden werd die tegenwoordig bij 't bolwerk Rotterdam op steene pilaaren gelegt.

Indien men nu bij d'aangewesene Bouw valligheijd komt te voegen. Eerst d'ongeschikte forme en Irregulariteijt. Ten Tweeden de nadeelige situatie ten aansien van de Hoogtens Agua de Lupa en S:t Sebastiaan mitsgaders de vlackte voor constantia en victoria: ten derden 't spargereen van een kleijne macht tot nodeloose deffensie: En dit alles Balanceert tegen de voordeelen van de nieuwe stad als konnende ten eersten met d'afgesloopte materialen van d'oude stad zeer verbeterd werden: Ten tweeden zijn de werken beter geflanqueerd en met geringe kosten noch merckelijk te helpen: Ten derden; is de situatie voordeelig en verbetert jaarlijx met het afspoelen van de vlakte aan de Zuijd-Zijde gelegen: Ten vierden kan men de magt beter in ordre houden, om als het de nood verijscht behoorlijke Resistentie te doen; men sal uijt dese tegenstellingen dan ligtelijk beseffen wat hier ontrent te doen staat, ende 't gene men hier noch bij zoud konnen voegen kan ook tot een nieuwe project bewaart werden.
Colombo den 23 December Anno 1692.

Bij ons ondergeschrevene Expresse Gecommitteerdens door d'Ed:e Heer Gouverneur Thomas van Rhee tot het visiteeren deser fortificatien zijn alle de boven aangewesene Breuken instortingen en Bouwvalligheden met dese kaarte d'Accoord bevonden.
Colombo den 15:en Januarij Anno 1693. Was Getekend [...].

Dit zeldzame overzicht van de Oude Stad van Colombo in plattegronden en profielen met uitvoerige beschrijvingen naar de situatie van 1692 is niet duidelijk gesigneerd, maar kan gezien de stijl, datering en thematiek zonder voorbehoud aan Jan Christiaensz Toorzee worden toegeschreven. Het betreft in feite een rapport in woord en beeld over de slechte toestand waarin de verdedigingswerken rondom de woonstad zich in die jaren bevonden, met zijn suggestie voor de algehele afbraak ervan. De laatste aantekening van 15 januari 1693 vermeldt dat de (niet bij naam genoemde) gecommiteerden die toen klaarblijkelijk door gouverneur Thomas van Rhee daartoe waren aangesteld, na inspectie ter plaatse alle door Toorzee gemelde 'Breuken, instortingen en Bouwvalligheden' konden onderschrijven. Hun signaturen ontbreken echter.

This rare survey of the Old Town of Colombo in groundplans and profiles with detailed descriptions according to the situation of 1692 is not clearly signed, but in view of the style, dating and themes it can be attributed to Jan Christiaensz Toorzee without hesitation. In fact it represents a report in word and image regarding the poor condition in which the defensive works around the town found themselves in those years, with his suggestion for demolishing them altogether. The last note dated 15 January 1693 states that the committee members (not mentioned by name), who had apparently been appointed by Governor Thomas van Rhee for this purpose, after making an inspection on the spot, were able to subscribe to all the 'breakages, collapses and derelictions' that Toorzee referred to. Their signatures, however, are lacking.

blad / sheet 63:

Nationaal Archief, 4.VEL 945B.

Colombo den 10:den Jannuarij Anno 1693, [Jan Christiaensz Toorzee] :
Colombo the 10th of January Anno 1693, [Jan Christiaensz Toorzee] :

[Plattegrond van het bolwerk Rotterdam].

[Plan of the bastion Rotterdam].

Schaal: Scale van de Plattegrond 30 Roeden = [ca. 1 : 610] [profiel] Mate des Profils 9 R: Roeden = [ca. 1 : 200].
Scale: *Scale van de Plattegrond 30 Roeden* = [approximately 1 : 610] [profile] *Mate des Profils 9 R: Roeden* = [approximately 1 : 200].

1 kaart + 1 profiel : ms op papier, gekleurd, 45,5 x 66,5 cm.
1 map + 1 profiel : ms on paper, coloured, 45.5 x 66.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verklaringen: [rechts] een beschrijving :
Explanations: [right] a description :

Dit Bolwerk vanouds aan de zuijdwest Flank met een bedekten hoek en al te Enge lage-batterij voor drie stucken Canon versien; is A:o 1688 geresolveert om dese flanck twee Roeden uit te leggen met een fondament van klippen, diep genoeg uijt de grondt op te halen, en sodanig voltrecken als bij de Profil omtrent 7.1.2 en 3. Ende in de platte grond bij F.G.H. kan werden gesien. Oock om de hoogte des muurs en ondiepte der fondamenten langs beijde facen (te sien in plattegronde bij CDF en in de profil ontrent 8.17) is goet gevonden de bolwerxhoek te verlaagen in gelijke hoogte met de flanck; En de muuren der weeder zijdse facen als van K tot L ende van M tot N Inwendig verdubbelen met een nieuwe muur (In de Profil te sien) waar van 6.8.9.10.11.12. vertoont, hoe die doorgaans loopt doch in beijde hoecken bij K en L als oock recht in 't midden is de selve soo diep aengelegt, als 13. en 14. uijtwijst. Ter selver tijdt is de invondigh-muur LM aangelegt en gelijckerhandt op gehaalt langs IKLM 't welck ook telckens met aarde opgevult en gestampt wierdt tot de hoogte die in de profil met de Linie 5.6. werdt aangewesen doch eer men tot de hoogte quam openbaarde sig een scheur in de Rondeel-muur als te sien bij Δ; En een ander in de hoogte flanck geteijckent [...]; Welcke beijde met kalck toe gestreeken zijnde; haer in de Maant Maij, des voorleedens jaars, nogmaals een weijnig Oopenden; En wiert met een gemerckt dat buijten en omlaag in d'lengte van de verheve face d'oude muur begon te kneusen, als te sien van E tot F, en in de Profil 16. Daar na heeft men dit werck laten rusten en is d'andere flanck en face tot drie laag boven de hoogte, van d'oude muur inwendigh verdubbelt en opgemetselt, als van M tot N, Ende van N tot O; Soo meede de flanck ABC ontrent driequart van desselfs hoogte opgehaalt; d'Sluijs QR, en het daar neven uijtgaande poortie na 't Slaven quartier AP, mitsgaaders de muur en trap der Corpsduguarde bij W, uijt de grondt op gehaalt overwulft, en in gelijke hoogte met de voorsz: flanck gebragt. Voorts een gedeelte van d'binnengragt bij S wederzijds met klippen opgetrocken, en een brug op vier steene pilaaren tot desselvs passagie gelegt, dier gelijke brug op steene pilaaren; mede van A tot T is verwaardigt; en staat naar 't uijtdiepen der gragt tot op de Contre scharpe bij V verlengt te werden. Ondertusschen is in d'Maant November J:s geleden 'Snagts tusschen den 13: en 14. Een Extraordinaris Stort reegen gevallen, wanneer de Scheur bij Δ sig tot de wijdte van 2 1/4 duijm heeft geopent; en is daar tegenover in de hooge flanck [...] noch een tweede gekoomen door welcke beweging, d'eerste kneusingh der face bij EF sig nogh vrij felder geset heeft, in voegen datter verscheijde schelvers afgeborsten zijn.
Om nu dit werk tot de voorgestelde hoogte als in de profil bij 0.24 te brengen, is onmogelijck; en tot in de gront af te breeken, en van nieus herbouwen zoud een on-uijtwikkelijke swarigheijt na sig sleepen; geevt derhalven (onder Correctie van wijser Oordeel) te bedencken, of 't niet de beste middel zoudt weesen; dit werck 3. voet te verlaagen; om alsoo met het naast gelegene bolwerk Middelburgh even hoog te zijn, 't welck dan in de profil komt tot 19, en wert alzoo van 6 tot 19 verligt. Ook salmen genoeglijck de alreeds gemaakte bolwercks hoek en lage flanck konnen verlaagen, als van 1. tot 20. sonder ander nadeel, als dat het bovenste des dacks van de Corpsduguarde 5 voet daar door soudt werden ontdeckt, daar en tegen zalmen beijde de gordijnen die van dit bolwerck naar Middelburgh en hoorn strecken tegemoet komen, die buijten dat te swak zijn; en staat te dugten of de selve na behooren met een parapet mogen beswaart werden.

Anders zoud men om de minste moeijte het bovenste Eenlijk drie voet als tot 18. verlaagen, ende als van de lage flanck en bolwercks hoek, onverrandert laaten: doch 't zij welcke verlagingh oock gekoosen werd, men sal na deselve de gekneusde laag, van E tot F stuck voor stuck dienen uijt te hakken; en van nieuws met harde gebakken steenen in metselen.
Volgens de gebogene Linie met 17 geteijckent werdt tegenwoordig de gragt voor beijde facen, in 't midden tot vijv voet onder den Horizon der zee uijtgediept, en d'aarde tot een bedeckte wegh en glacis opgeworpen.

Ook deze plattegrond met bijbehorend profiel van het bolwerk Rotterdam, aan de zuidoostkant van het Kasteel, van 10 januari 1693 is zonder twijfel vervaardigd door Jan Christiaensz Toorzee. In de uitvoerige beschrijving geeft hij aan welke manco's dit bastion vertoonde (te zwak gefundeerd, lage batterij te smal aangelegd), welke verbeteringen sinds 1688 al begonnen waren (verbreding van de lage batterij) en nadien nog nodig zouden zijn (herstel van het muurwerk, verlaging van het bastion met 3 voet). Zijn voorstellen zijn nadien inderdaad zo uitgevoerd.

This ground-plan with accompanying profile of the bulwark Rotterdam, on the south-eastern side of the Castle, from 10 January 1693 is also without doubt the work of Jan Christiaensz Toorzee. In the detailed description he indicates which defects this bastion displayed (its walls lacked adequate foundations and the lower battery had been built too narrow, among other things), what improvements had already been implemented since 1688 (widening of the lower battery) and which would still need to be carried out (a general overhaul of the walls and a reduction of the bastion's overall height by 3 feet). His proposals were indeed followed over the next few years.

bladen 64-65 boven / sheets 64-65 above:

Nationaal Archief, 4.VEL 945.

Colombo ult:mo Januari Anno 1697. Getek: J:C: Toorzee Ingen:r :
Colombo ultimo January Anno 1697. Signed J:C: Toorzee Engin:r :

't Casteel Colombo ende des selvs situatie / sodanig geweest int begin van 't / Jaar 1692 Wanneer d: Ed:le Heer Laurens Pijl / van Ceijlons Gouvernement transport gedaan / heeft.

The Castle of Colombo and its situation / as it was at the beginning of the Year 1692 When the Hon:ble Laurens Pijl / handed over the Government of / Ceylon.

Schaalstok van 50 [Roeden] = [ca. 1 : 1.490].
Scale-bar of *50* [*Roeden*] = [approximately 1 : 1,490].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 52 x 107 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 52 x 107 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

Verklaringen: [linksmidden] een legenda bij de letters A t/m N en de nummers 1 t/m 17 :
Explanations: [centre left] a key to the letters A to N and the numbers 1 to 17 :

A. T Waterpas.
B. Zeeburg.
C. Batenburg.
D. Amsterdam.
E. Leijden.
F. Delvt.
G. Hoorn.
H. Rotterdam.
I. Middelburgh.
K. Klippenburgh.
L. Enchuijsen.
M. Den briel.
N. De bergh.

N° 1. De kerck.
2. Gouverneurs huijs en daerneven
a. Secretarij.
b. Justiele Raadkamer.
c. Negotie Comptoir.
d. T Soldij D[itt]o.
e. Ammunitie Loots.
3. Administrateurs huijs.
4. Wapen Camer.
5. Ammonitie huijs.
6. Smits Winckel.
7. Zaagmolen.
8. T Hooft.
9. Paarde Stal.
10. Matriaal huijs.
11. Nederlants Hospitaal.
12. Kruijt Molen.
13. Gaalse Poort.
14. Delvtse Poort.
15. Brug om na t'Slaven Quartier te gaan.
16. Slaven Quartier.
17. Wassers D[itt]o.

Jan Christiaensz Toorzee geeft in deze grote plattegrond van het Kasteel van Colombo uit januari 1697 de situatie aan zoals die vijf jaar eerder was, bij het vertrek van gouverneur Laurens Pijl (1680-1692). De kaart diende als pendant van de volgende, die laat zien welke verbeteringen in de tussenliggende jaren werden aangebracht onder het gouverneurschap van Thomas van Rhee (1692-1697).

In this large ground-plan of the Castle of Colombo from January 1697 Jan Christiaensz Toorzee indicates the situation as it was five years earlier, when Governor Laurens Pijl (1680-1692) departed. The map served as a counterpart of the following one, which shows what improvements were carried out during the intervening years under the governorship of Thomas van Rhee (1692-1697).

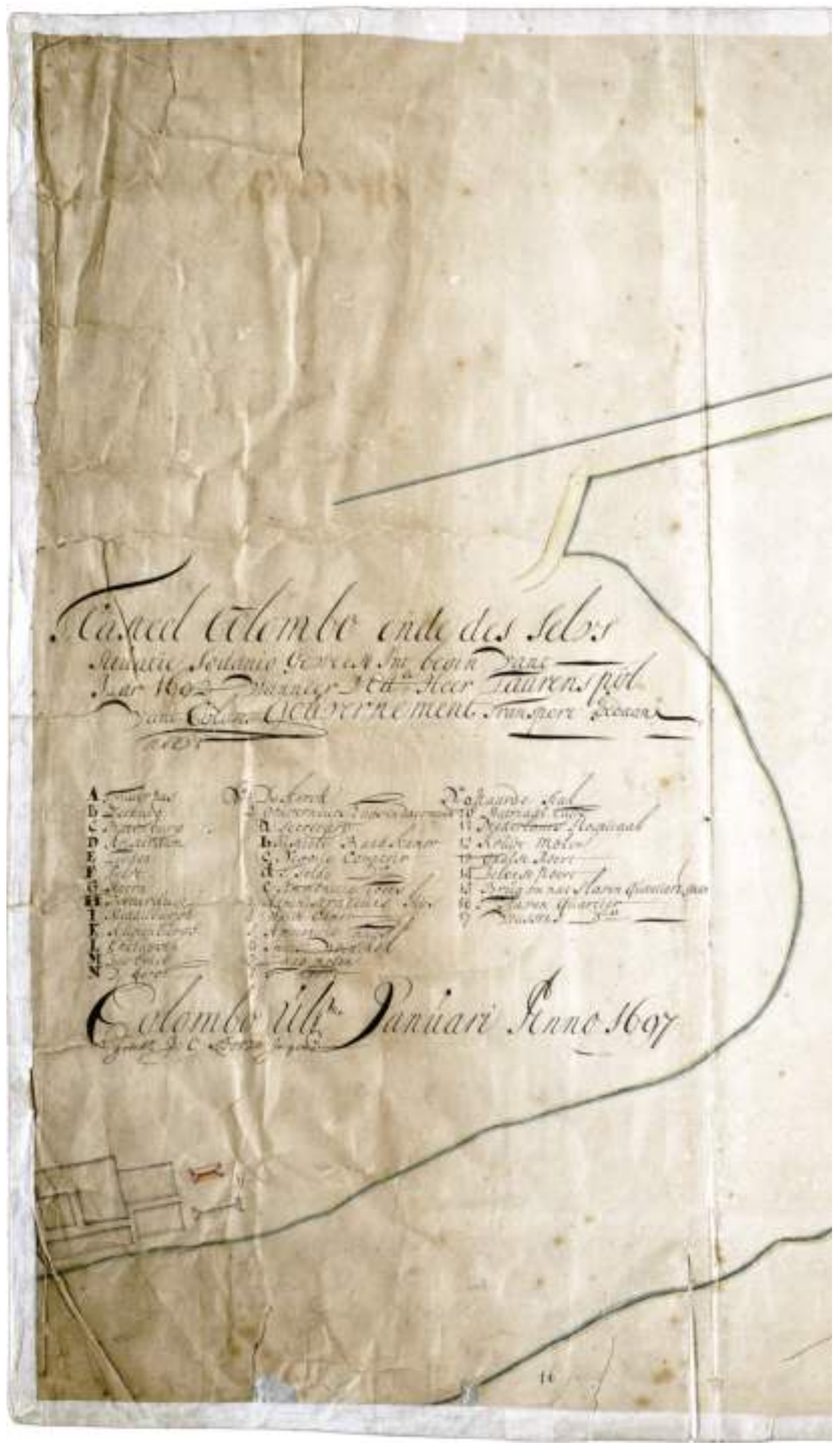

bladen 64-65 onder / sheets 64-65 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 946.

Colombo ult:mo Januarij A:o 1697. Get: J:C: Toorzee Ingen:r :
Colombo ultimo January A:o 1697. Signed: J:C: Toorzee Engin:r :

T' Casteel Colombo / Soo als het selve Tegenwoordig is.

The Castle of Colombo / As it is Now.

Schaalstok van 40 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 1.470].
Scale-bar of *40 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 1,470].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 53 x 109,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 53 x 109.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsonder.
Orientation: north is lower right.

Verklaringen: [linksboven] een legenda bij de letters A t/m N en de nummers 1 t/m 22 :
Explanations: [upper left] a key to the letters A to N and the numbers 1 to 22 :

A. T Waterpas.
B. Zeeburg.
C. Batenburg.
D. Amsterdam.
E. Leijden.
F. Delvt.
G. Hoorn.
H. Rotterdam.
I. Middelburg.
K. Klippenburg.
L. Enkhuijsen.
M. Den Briel.
N. De Berg.

N:1. De kerck.
2. Gouverneurs Logiment en daarneven
a. Secretarij.
b. Justituele Raadkamer.
c. Negotie Comptoir.
d. Ammonitie Loots.
e. Drie kamerties.
f. Lascorijns wagten.
g. Een Afdack voor Osse karren.
3. Administratuers Wooning.
4. T Soldij Comptoir.
5. Wapen Kamer.
6. Packhuijsen.
7. Hout Loosen.
8. Ammunitie huijs.
9. Smits winckel.
10. Zaag moolen
11. T Hooft.
12. Paarde Stal.
13. Matriaalhuijs.
14. Nederlands Hospitaal.
15. Gaalse poort.
16. Delvtse poort.
17. Bruggen na t' Slaven Quartier.
18. Wassers Quartier.
19. Slaven Quartier.
20. Hortus Botanicus.
21. Nieuwe Cruijt Moolen.
22. Oopening bij Leijden t welck nog maar halv voltoit is, ook zijn de gragten overal niet even diep dogh t meeste manqueert tussen de bolwerckshoek van delft en de flanck van Leijden en dan bij de Gaalse poort onder Klippenburgh.

Dit situatieplan van het Kasteel van Colombo door Jan Christiaensz Toorzee uit begin 1697, met daarin de verbeteringen die sinds het vertrek van gouverneur Laurens Pijl in 1692 waren bereikt, vormde op zijn beurt de basis voor de voortgangsrapportages over de vesting-werken in de jaren 1697-1698 zoals weergegeven in Toorzees kaarten op de bladen 66 en 69.

This situation map of the Castle of Colombo by Jan Christiaensz Toorzee from the beginning of 1697, containing the improvements that had been achieved since the departure of Governor Laurens Pijl in 1692, in its turn formed the basis for the progress reports on the fortification works in the years 1697-1698 as shown in Toorzee's maps on sheets 66 and 69.

L
K
M
N
N
I
H
G
F
E
D
A
B
C
946

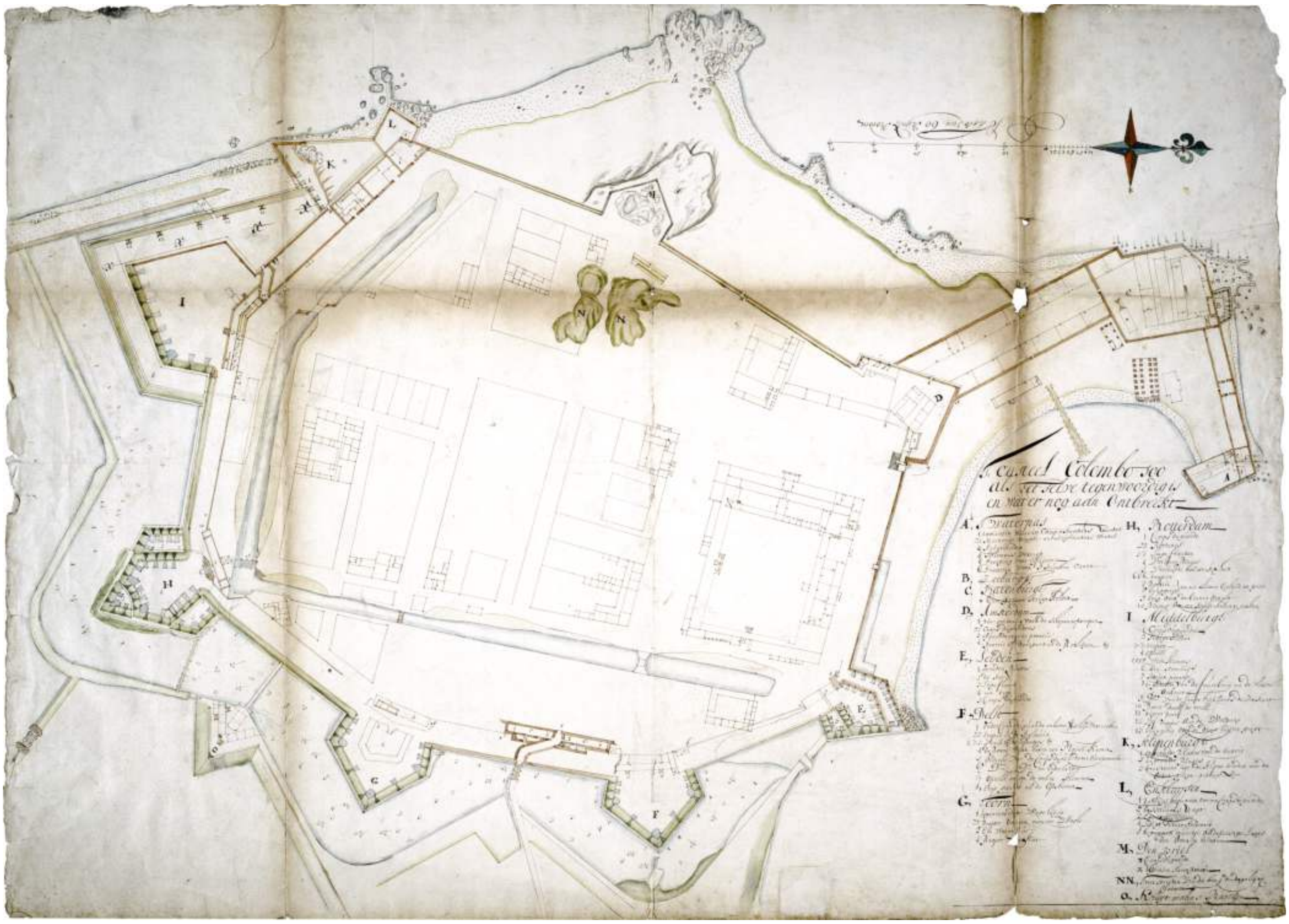

blad / sheet 66:

Nationaal Archief, 4.VEL 947A.

[Jan Christiaensz Toorzee, 1697] :

T' Casteeel Colombo / soo als het selve tegenwoordig is / en wat er nog aan Ontbreekt.

The Castle of Colombo / as it is now / and what is still Lacking.

Schaalstok van 60 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 1.470].
Scale-bar of *60 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 1,470].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 53,5 x 75 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 53.5 x 75 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

Verso:Vier stux caarten en aftekeningen van 't casteel tot Colombo. Behoort by deel III Brieven en papieren van Batavia overgekomen 1698 [...] 4 stuks karten en afteekeningen van het casteel Colombo door J: Chr: Toorzee Ingen.

Verklaringen: [rechtsonder] een legenda bij de letters A t/m O :
Explanations: [lower right] a key to the letters A to O :

A. T Waterpas.
1. Toorentie waar in Compasmakerswinkel.
2.2. Matroose Waght en Zeijlmakers winkel.
3. Kruijd kelder.
4. Schiemans vertreck.
5. Berging voor Affuijten.
6. Batterij voor 5 stucken Canon.
B. Zeeburgh.
C. Batenburgh.
* Een Grote kruijtkelder.
D. Amsterdam.
1. Put om water voor de schepen te pompen.
2.2. Corps du guardens.
3. Afgaande trap en poortie.
4. Poortje of Hoekganck na de Packhuijsen &c.
E. Leijden.
1. Beneden plaats.
2. De kat.
3. Lage flanck.
4. Een trap.
5. Corps du guarde.
F. Delft.
1. Onder Corps du guarde en boven verscheijde vertrecken.
2.2. Trappen in de keelmuur.
3.3.3. Verscheijde afdackjes &c.
4. De Poort waarboven een Royale kamer.
5. Gedeelte van de Corps du guarde van Outs gemaakt.
6. D[itt]o D[itt]o nu onderhanden.
7. Opperill om op de wal te klimmen.
8. Trap gaande na de Opkamer.
G. Hoorn.
1. Tegenwoordighe wagthuijsie.
2.2. Project van een nieuwe Waght.
3. Een waterput.
4. Project van een kat.
H. Rotterdam.
1. Corps du guarde.
2.2. Poternes.
3.3. Lage flancken.
4. Verheven plaats.
5. Verlaagde bolwerkshoek.
6.6.6. Trappen.
7. Poortie om na 't Slaven Eijland te gaan.
8. Bruggetje om na 't Slaven Eijland te gaan.
9. Brug over de binnen graght.
10. Plaats om een kruijt kelder te maken.
I. Middelburgh.
1. Corps du guarde.
2. Kruijt Kelder.
3.3. Trappen.
4. Opperill.
5.5.5.5. Vier kamers.
6. Een kombuijs.
7. Sortier poortje.
8. T Gedeelte van de faucebraij na de vlackte gekeert.
9. Ditto van de fauce braij langs de Zeekant.
10. Poort door de wal.
11. Buijten poort.
12. Vijf trapjes aan de Walgang.
13. Bruggetie over de droge buijten gragt.
K. Klippenburgh.
1. Opgevulde plaats voor de batterij.
2. Ongevulde plaats.
3. Bres waar uijt de klippen beneden aan den oever gelegt gebragt zijn.
L. Enkhuijsen.
1. Packhuijs bequaam tot een Corps du guarde.
2. Bosschieters wagt.
3. Een trap.
4. Ledige kruijt keldertie.
5. Begonnen muurtje om de passagie langs den Oever te beletten.
M. Den Briel.
[...]. Corps du guarde.
[...]. 't Gewesen Slavenpoortje.
N.N. Twee stucken van de berg die dagelijx afnemen.
O. Kruijt molens Ravelijn.

De 'vier stux caarten en aftekeningen van 't casteel tot Colombo' die in de oorspronkelijke annotatie op verso worden genoemd, betreffen het aanzicht en het plan van de Delftse Poort op blad 67 onder, het ontwerp voor de brug voor deze poort op blad 68 boven en de plantekening van de bastions Middelburg, Klippenburg en Enkhuizen op blad 68 onder, alle waarschijnlijk uit oktober 1697. Het verdere vervolg van de werken tot medio januari 1698 is weergegeven in Toorzees plattegrond op blad 69.

The 'four maps and drawings of the castle at Colombo' that are mentioned in the original annotation on the reverse refer to the view and the plan of the Delft Gate on sheet 67 below, the design for the bridge in front of this gate on sheet 68 above, and the plan drawing of the bastions Middelburg, Klippenburg and Enkhuizen on sheet 68 below, all of which probably date from October 1697. The further continuation of the works up to the middle of January 1698 is depicted in Toorzee's ground-plan on sheet 69.

blad 67 boven / sheet 67 above:

Nationaal Archief, 1.04.02 1544 fol. 1022.

Colombo den 16:den November A:o 1694. J:C: Toorzee Ingen:r :
Colombo the 16th of November A:o 1694. J:C: Toorzee Engin:r :

Afbeelding van de nieuwe kruijtmolen en / desselvs ravelijn.

Depiction of the new gunpowder mill and / its ravelin.

Schaalstok van 35 Roeden = [ca. 1 : 205].
Scale-bar of *35 Roeden* = [approximately 1 : 205].

1 kaart + 1 profiel : ms op papier, gekleurd, 72 x 71 cm.
1 map + 1 profile : ms on paper, coloured, 72 x 71 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verklaringen: [linksboven] een legenda bij de letters A t/m Z :
Explanations: [upper left] a key to the letters A to Z :

AB. Flanq van 't Bolwerk Hoorn.
BC. Gordine tusschen Hoorn en Rotterdam waar op de Maatscale gemaakt is.
CD. Flanq van 't bolwerk Rotterdam.
DE. Wijdte van de gragt 13 roeden.
EF. Een Brug op Steene pilaaren die over 't midden van de gragt kan werden opgehaalt, dienende om uijt het poortje F na 't slaven quartier en Hortus Botanicus te gaan.
G. Een Sluys of overwulvde vaart, om met schouwen en andere vaartuigen die op het Lak gebruijkt werden te passeeren.
H. Een opening in de ContreScarpe mede tot voorschreve eijnde gemaakt.
I. Een gemedselde Beer om 't lakwater te stutten.
K. 't Waterrad.
L. Waterval en 't schotpoortje, welke waterval doorgaans van gehouwen arduynsteenen so wel van onderen als ter Zijden gemaakt is.
M. Kruijtmolen.
N. Plaats voor 't groote Rad waar door de molen bij gebrek van water met een beest kan werden omgedreven konnende in de regen tijd tot het bergen van koolhout en andere noodige dingen te pas koomen.
O. Een Huijs om Zalpeter te Suijveren.
P. Kamer voor de wagt houdende kruijtmakers.
Q. Hout en kool hok.
R. Weeg huijs.
S. Pakhuijs om gereedschappen te bergen.
T. Korrel huijs.
V. Een aparte plaats met een afgaende trap om de kruijt tafels onder 't droogen zijnde weg te sluijten.
W. Een Put.
X. Een Trap om op de drooge plaats te klimmen.
Van Y tot Z, is een groote goot die met een Riool onder X passeert waar door het water van Z tot AA wederom door een ander riool sig by BB in de gragt lost.
Een ander kleijnder goot is te sien by CC, door welke gooten de binnen grond altijt droog wert gehouden.

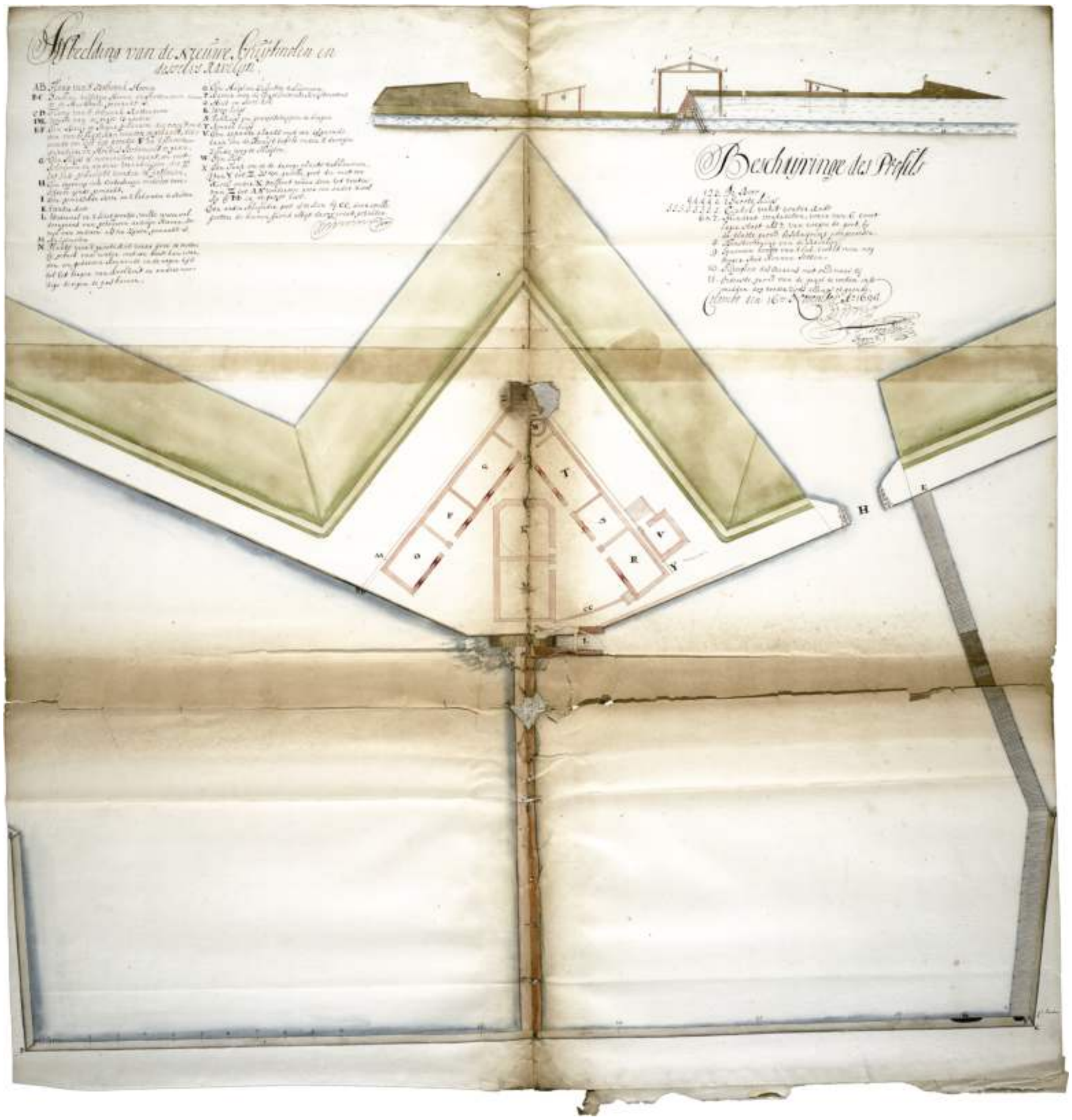

blad 67 onder / sheet 67 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 947B.

[Jan Christiaensz Toorzee, 1697] :

Swaaij van de delftse poort / Mitsgaders de Corps du guarde so sig deselve binnen / na 't Castel vertoont.

[The] Curve of the Delft gate / With the Guard-house as it presents itself inside / to the Castle.

Schaalstok van 10 R: Roeden = [ca. 1 : 200].
Scale-bar of *10 R: Roeden* = [approximately 1 : 200].

1 kaart + 1 profiel : ms op papier, gekleurd, 43 x 54 cm.
1 map + 1 profile : ms on paper, coloured, 43 x 54 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

Verklaringen: [onder] een legenda bij de letters A t/m D :
Explanations: [below] a key to the letters A to D :

A. 't Gedeelte van de Corps du Guarde van Ouds gemaakt.
B. D[itt]o van D[itt]o nieuw gemaakt.
C. Trap na de Opkamer.
D. Opperille.

De Delftse Poort naar de Oude Stad, tussen de bastions Delft en Hoorn, werd na 1692 deels vernieuwd, waarbij onder meer een extra wachtverblijf werd toegevoegd. De karakteristieke S-vormige doorgang, indertijd gebruikelijk in de Europese vestingbouw, moest verhinderen dat een vijand door de poort zou kunnen schieten. Het Nationaal Archief bezit een identieke tekening van Jan Christiaensz Toorzee onder inventarisnummer 4.VEL 984B.

The Delft Gate to the Old Town, between the Delft and Hoorn bastions, was partly renovated in 1692, when among other things an extra lodging for the watch was added. The typical S-shaped passage, which was customary in European military architecture at that time, was intended to prevent the enemy being able to shoot through the gate. The Netherlands National Archives hold an identical drawing by Jan Christiaensz Toorzee listed under number 4.VEL 984B.

[rechtsboven] een legenda bij de nummers 1 t/m 11 :
[upper right] a key to the numbers 1 to 11 :

Beschrijvinge des Profils.

1.2.3. De Beer.
4.4.4.4.4. 't Groote huijs.
5.5.5.5.5.5.5.5. Cirkel van 't water Radt.
6 & 7. Mindere vertrecken, waar van 6. 5 voet lager staet als 7. van wegen de goot, bij de platte grond beschrijving aangewesen.
8. Borstweering van de Ravelijn.
9. Genomen hoogte van 't lak, 't welk men nog hooger soud konnen setten.
10. Superficie des Oceaans met ordinari tij.
11. Onderste grond van de gragt te weten in 't midden dog wederzijds allengs opgaende.

Tot de werken die vanaf 1692 werden uitgevoerd aan het Kasteel van Colombo behoorde de aanleg van een ravelijn of voorwerk tussen de bastions Hoorn en Rotterdam, aan de oostzijde van de vesting, ten behoeve van de bouw van een nieuwe kruitmolen ter plaatse. Deze werd aangedreven door een waterrad, waarvoor het benodigde hoogteverschil in waterstand werd bereikt door de plaatsing van een 'beer' (stenen dam) tussen de vesting zelf en het ravelijn. Ten zuiden daarvan stond het water in het 'lak' (het tegenwoordige Beira-meer) 5 voet (ca. 1,5 meter) hoger dan de 'superficie des Oceaans' (de zeespiegel) in de buitengracht aan de noordzijde.

Among the works that were carried out from 1692 onwards on the Castle of Colombo was the construction of a ravelin or outwork between the Hoorn and Rotterdam bastions, on the eastern side of the fort, for the purpose of building a new powder-mill. The latter was driven by a water-wheel, for which the required difference in water level was achieved by placing a *beer* (weir, stone dam) between the fort itself and the ravelin. To the south of this the water in the *lak* (the present Beira Lake) stood 5 feet (about 1.5 metres) higher than the *superficie des Oceaans* (sea-level) in the outer moat on the northern side.

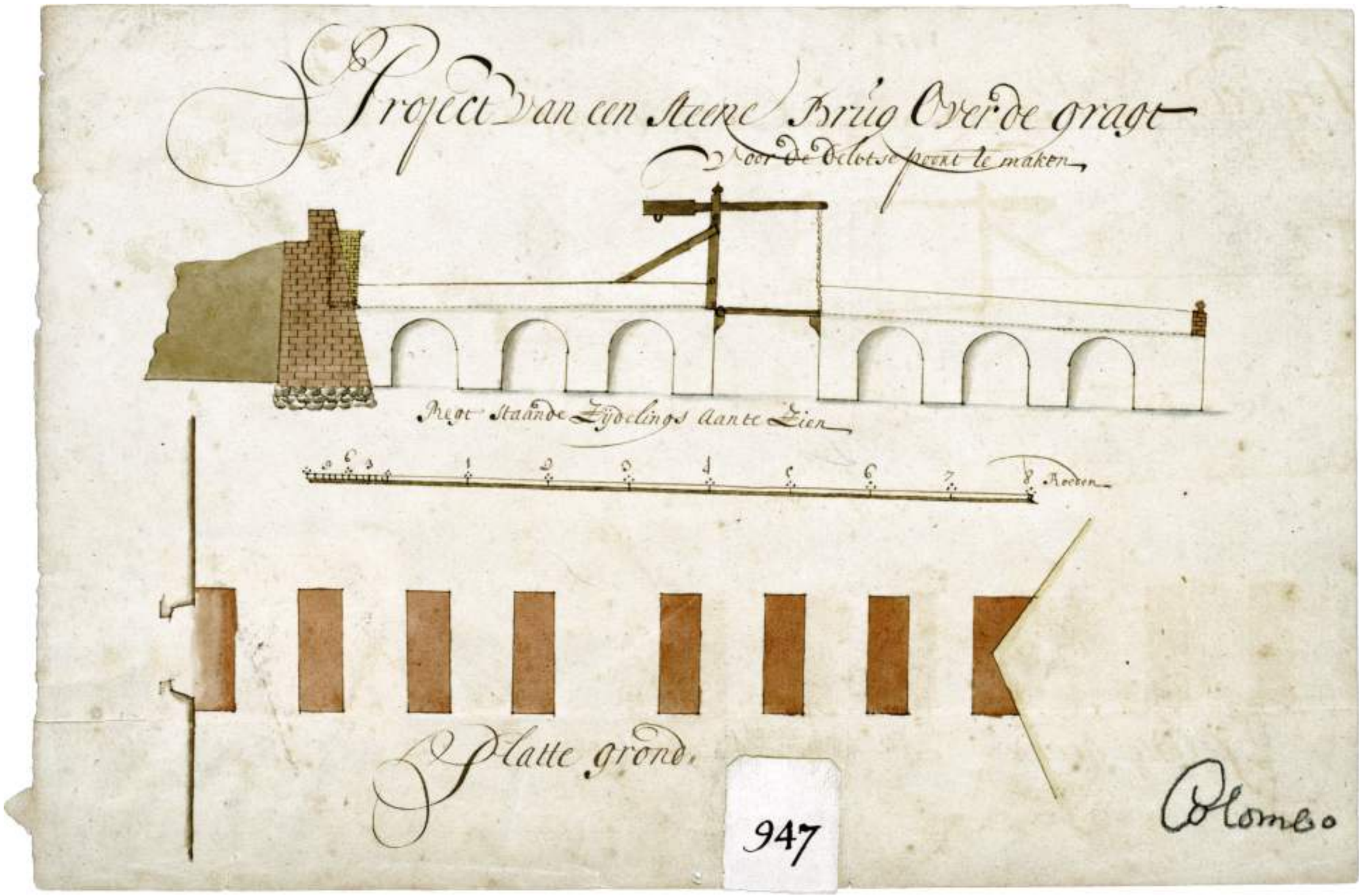
Project Van een Steene Brug Over de gragt
voor de Delotse poort te maken
Regt staande Zijdelings aante Zien
0 6 3 1 2 3 4 5 6 7 8 Roeden
Platte grond.
947
Colombo

blad 68 boven / sheet 68 above:

Nationaal Archief, 4.VEL 947C.

[Jan Christiaensz Toorzee, 1697] :

Project van een steene Brug Over de gragt / voor de delvtse poort te maken.

Project for a stone Bridge to be constructed Over the moat / in front of the Delft gate.

Schaalstok van 8 R: Roeden =
[ca. 1 : 200].
Scale-bar of *8 R: Roeden* =
[approximately 1 : 200].

1 kaart + 1 profiel : ms op papier, gekleurd, 21 x 31,5 cm.
1 map + 1 profile : ms on paper, coloured, 21 x 31.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

De geprojecteerde stenen brug is kort na 1697 inderdaad gebouwd, zij het mogelijk in iets andere vorm, en is te zien in de tekeningen van Caspar Steiger uit ca. 1730 op blad 106 boven en Christiaan Pieter Boomgart uit ca. 1717 op blad 107 boven.

The projected stone bridge was indeed built shortly after 1697, although possibly in a somewhat different form, and can be seen in the drawings of Caspar Steiger from about 1730 on sheet 106 above and Christiaan Pieter Boomgart from about 1717 on sheet 107 above.

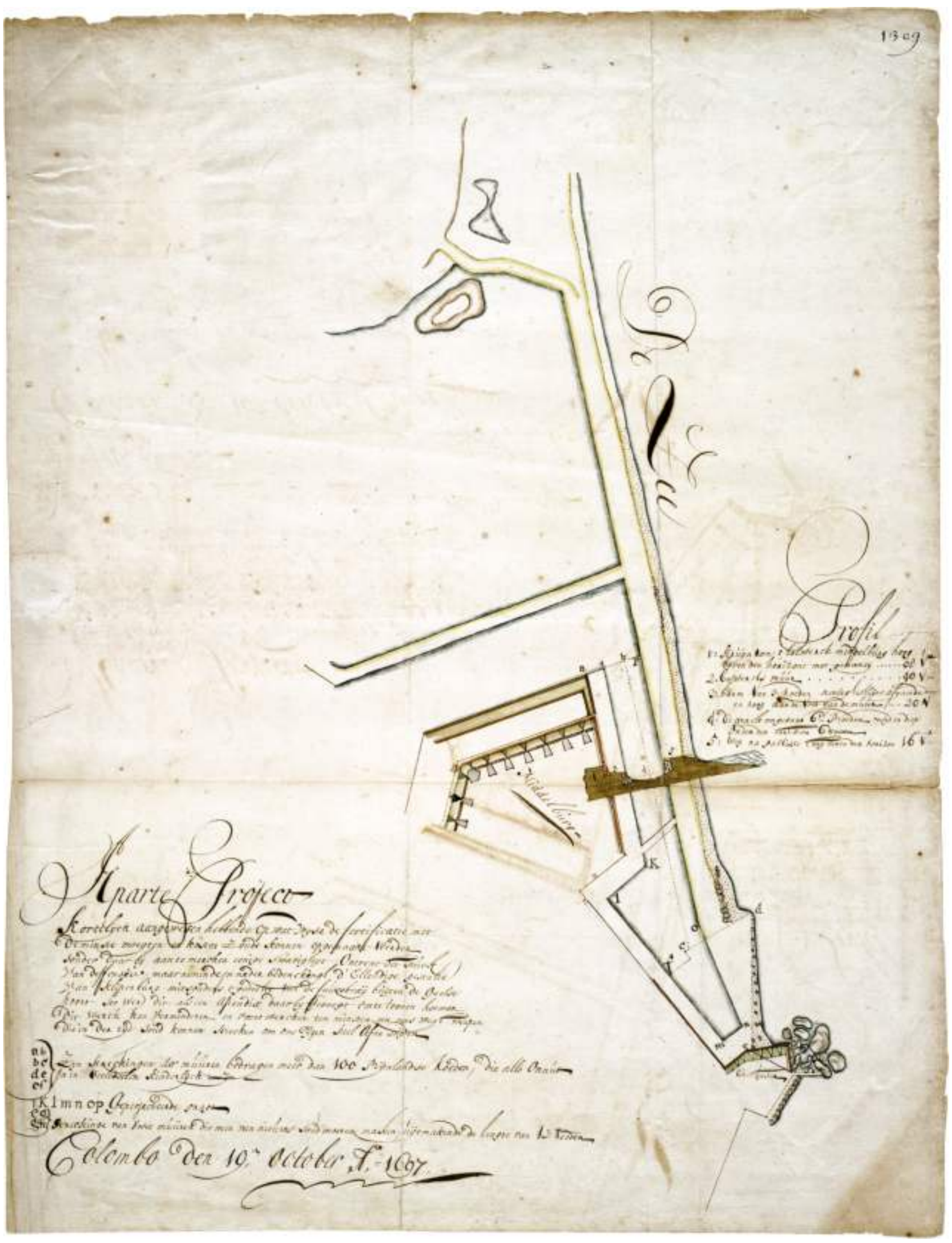

blad 68 onder / sheet 68 below:

Nationaal Archief, 4.VEL 947D.

Colombo den 19:den October A:o 1697,
[Jan Christiaensz Toorzee] :
Colombo the 19th of October A:o 1697,
[Jan Christiaensz Toorzee] :

[Projectplan voor de bastions Middelburg, Klippenburg en Enkhuizen].

[Project plan for the bastions Middelburg, Klippenburg and Enkhuizen].

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart + 1 profiel : ms op papier, gekleurd, 54 x 41 cm.
1 map + 1 profile : ms on paper, coloured, 54 x 41 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [linksonder] een beschrijving en een legenda bij de letters ab t/m gh :
Explanations: [lower left] a description and a key to the letters ab to gh :

Aparte Project.
Kortelijck aangewesen hebbende op wat wijse de fortificatie met de minste moeijten en kosten zoude konnen opgemaakt werden, sonder daar bij aan te mercken eenige swarigheijt Ontrent het stuck van deffensie, maar nemende in nader bedenckingh d'Ellendige gestalte van Klippenburg mitsgaders 't gedeelte van de faucebraij buijten de Gaalse poort soo werd dit als een Appendix daar bij gevoegt om te toonen hoe men dit werck kan verminderen en voort wercken [verstercken] ten minsten een mes weg te werpen die in der tijd soud konnen strekken om ons eijgen keel af te snijden.
ab, bc, de, ef. Zijn streckingen der muuren bedragen meer dan 100 Rijnlanse Roeden, die alle Onnut ja in veele deelen hinderlijck zijn.
j.k.l.m.n.o.p. Geprojecteerde gragt.
eg, gh. Streckinge van twee muuren die men van nieuws soud moeten maken, uijtmakende de lengte van 12 Roeden.

blad / sheet 69:

Nationaal Archief, 4.VEL 948.

Colombo den 18 Januarij Anno 1698. J:C:Toorzee Ingen:r :
Colombo the 18th of January Anno 1698. J:C:Toorzee Engin:r :

't Casteel Colombo Soo / als het selve tegenwoordig is, en wat er nog / aan ontbreeckt.

The Castle of Colombo / As it is now, and what is still / lacking.

Schaalstok van 50 R. Roeden = [ca. 1 : 1.480].
Scale-bar of *50 R. Roeden* = [approximately 1 : 1,480].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 52,5 x 74 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 52.5 x 74 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

Verklaringen: [rechtsonder] een legenda bij de letters A t/m O en een beschrijving :
Explanations: [lower right] a key to the letters A to O and a description :

A. 't Waterpas.
1. Toorentje waar in Compasmaker winkel.
2.2. Matroose wagt en Zeijlmakerswinkel.
3. Kruijtkelder.
4. Schiemans vertreck.
5. Berging voor Affuijten.
6. Batterij voor 5 stucken Canon.
B. Zeeburg.
C. Batenburg.
* Een groote kruijtkelder.
D. Amsterdam.
1. Put om water voor de schepen te pompen.
2.2. Corpsduguardens.
3. Afgaande trap en poortje.
4. Poortje of Hoekganck na de packhuijsen &c.
E. Leijden.
1. Beneden plaats.
2. De kat.
3. Lage flanck.
4. Een Trap.
5. Corpsduguarde.
F. Delvt.
1. Onder corpsduguarde en boven verscheijde vertrecken.
2.2. Trappen in de keelmuur.
3.3.3. Verscheijde afdackjes &c.
4. De poort waarboven een royale kamer.
5. Gedeelte van de Corpsduguarde van outs gemaakt.
6. D[itt]o d[itt]o nu onderhande.
7. Opperil om op de wal te klimmen.
8. Trap gaande na de opkamer.
G. Hoorn.
1. Tegenwoordighe wagthuijsje.
2.2. Project van een nieuwe wagt.
3. Een waterput.
4. Project van een kat.
H. Rotterdam.
1. Corpsduguarde.
2.2. Porternes.
3.3. Lage flancken.
4. Verheven plaats.
5. Verlaagde bolwerkshoek.
6.6.6. Trappen.
7. Poortje om na 't Slaven Eijland te gaen.
8. Bruggetje om na 't Slaven Eijland te gaen.
9. Brug over de binnen gragt.
10. Plaats om een kruijt kelder te maken.
I. Middelburg.
1. Corpsduguarde.
2. Kruijt kelder.
3.3. Trappen.
4. Opperill.
5.5.5.5. Vier kamers.
6. Een Combuijs.
7. Sortier poortje.
8. 't Gedeelte van de faucebraij na de vlakte gekeert.
9. D[itt]o van de d[itt]o langs de Zeekant.
10. Poort door de wal.
11. Buijten poort.
12. Vijf trappjes aan de 't walgangetje.
13. Bruggetje over de drooge buijtengragt.
K. Klippenburg.
1. Opgevulde plaats voor de batterij.
2. Ongevulde plaats.
3. Bres, waar uijt de klipen beneden aan den oever gelegt gebragt zijn.
L. Enckhuijsen.
1. Packhuijs bequaam tot een Corpsduguarde.
2. Bosschieters wagt.
3. Een trap.
4. Ledige kruijt keldertje.
5. Begonnen muurtje om de passagie langs den Oever te beletten.
M. Den Briel.
[...]. Corpsduguaarde.
[...]. 't Gewesen Slavepoortje.
N.N. Twee stucken van de Berg die dagelijx afnemen.
O. Kruijtmolens Ravelijn.
Colombo den 12 October A:o 1697.

[rechtsmidden] een legenda bij de nummers 1 t/m 5 :
[centre right] a key to the numbers 1 to 5 :

Profil.
1. Kruijn van 't bolwerck middelburgh hoog boven den horizon met gemeen tij 38 V:t.
2. Bolwercks muur 40 V:t.
3. Barm van 3 Roeden aanleg schuijns afgaende en hoog aan de voet van de muur 20 V:t.
4. De gracht ongeveer $6^{1}/_{2}$ Roeden wijd en diep onder den horizon 6 Voeten.
5. Weg na galkisse hoog boven den horizon 16 V:T.

In dit gecombineerde projectplan presenteert Jan Christiaensz Toorzee een voorstel tot betere versterking van de Gaalse Poort, aan de zeezijde bij de bastions Middelburg, Klippenburg en Enkhuizen, met speciale aandacht voor de bescherming van de toegang tegen een aanval vanuit zee. Voor zover bekend zijn deze voorstellen niet uitgevoerd. Het Nationaal Archief bezit een duplicaat-tekening van dit projectplan onder inventarisnummer 4.VEL 949.

In this combined project plan Jan Christiaensz Toorzee presents a proposal for a better fortification of the Galle Gate, on the seaward side near the bastions Middelburg, Klippenburg and Enkhuizen, with particular attention to protecting the access to it against an attack from the sea. As far as is known, these proposals were not implemented. The Netherlands National Archives hold a duplicate drawing of this project plan, listed under number 4.VEL 949.

Van den 12 October des voorleden Jaars tot dato deses, zijn de volgende wercken g'effectueert.
1. De Corpsduguard aan de punt Leijden met een Combuijs voor de soldaten aan de selve.
2. De binnen gordijn-muur tusschen Leijden en Delvt opgemetselt en voor een groot gedeelte aangevult behalven aan de flanck van Delvt alwaar tegenwoordig een kruijt kelder werd gemaakt, mitsgaders een Oopening gehouden om te passeren ondertusschen dat men met het opmaken van de poort besig zal zijn.
3. De muur van de binnengordijn strekkende van de Corpsduguarde bij de delvtse poort tot aan de punt Hoorn mede opgehaalt en ten deele aangevult.
4. De Corpsduguarde van voorsz: Bolwerk Hoorn geheel nieuw opgemaakt, aan welx eijnden is gevolgt een Combuijs voor de soldaten en een afdack om affuijten voor dit bolwerk te bergen.
Colombo den 18 Januarij Anno 1698.

Als laatste in de reeks situatie- en projectplannen voor de versterking van Colombo door Jan Christiaensz Toorzee uit de jaren na 1690 is hier de stand van zaken per 18 januari 1698 weergegeven, met aanduiding van de werken die sinds 12 oktober 1697 waren voltooid (zeer waarschijnlijk de datum van de kaart op blad 66) en van de nog uit te voeren projecten. Later in 1698, tussen 31 maart en 29 september, vergezelde Toorzee de nieuwe gouverneur Gerrit de Heere (1697-1703) op diens uitvoerige inspectiereis langs de compagniesbezittingen in Ceylon, voor het verslag waarvan hij enkele tientallen kaarten, plattegronden en aanzichten van vestingwerken en civieltechnische projecten in de commandementen Jaffna en Galle tekende, die alle in deze atlas zijn opgenomen.

As the last in the series of situation and project plans for the fortification of Colombo produced by Jan Christiaensz Toorzee in the years after 1690, here the state of affairs as of 18 January 1698 is shown, with an indication of the works that had been completed since 12 October 1697 (very likely the date of the plan on sheet 66) and the ones still to be implemented. Later in 1698, between 31 March and 29 September, Toorzee accompanied the new Governor, Gerrit de Heere (1697-1703), on his extended tour of inspection through the Company's possessions in Ceylon. For the report on this he drew some dozen maps, ground-plans and views of defensive works and civil projects in the *Commandementen* of Jaffna and Galle, which are all included in this atlas.

blad / sheet 70:

Nationaal Archief, 1.11.01.01 1522 kaart/map no. 1.

Christian Boomgart, [1717] :

Colombo.

Schaalstok van 60 Roeden = [ca. 1 : 1.510].
Scale-bar of *60 Roeden* = [approximately 1 : 1,510].

1 kaart met aanzicht in vogelvlucht : ms op papier, gekleurd, 52 x 73 cm.
1 map with a bird's-eye view : ms on paper, coloured, 52 x 73 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

In de jaren 1717-1721 werd door gouverneur Isaac Augustijn Rumpf (1716-1723) een aantal uitvoerige inspectiereizen in de compagniesgebieden in Ceylon uitgevoerd, waarvan in het Nationaal Archief meerdere, onderling vrijwel identieke kopieverslagen bewaard zijn gebleven. Het merendeel van de illustraties daarin is gemaakt door, of naar originele kaarten en tekeningen van de landmeter-kaartenmaker Christiaan Pieter Boomgart, die daarvoor overigens zelf deels gebruikmaakte van de ca. twintig jaar oudere plattegronden van Jan Christiaensz Toorzee. Alle kaarten, plattegronden en tekeningen uit deze verslagen zijn hierna in de atlas onder de desbetreffende plaatsen opgenomen, elk in één versie, waarbij van de verschillende beschikbare kopie-afbeeldingen steeds de best bewaard gebleven exemplaren voor reproductie zijn gekozen. De hier getoonde kaart met een aanzicht van de vestingwerken van het Kasteel van Colombo in vogelvlucht uit 1717 komt ook voor in de verslagen 1.04.02 10090 (kaart 1) en 1.11.01.01 598 (kaart 1). De kaart van Boomgart uit 1722 op blad 71 onder, hoewel niet afkomstig uit een der inspectieverslagen van Rumpf, is waarschijnlijk gerelateerd aan het aanzicht in vogelvlucht en toont de ligging van de kruitkelders onder de vestingwal.

In the years 1717-1721 Governor Isaac Augustijn Rumpf (1716-1723) carried out a number of lengthy tours of inspection in the areas controlled by the Company, and reports of these in several largely identical copies have been preserved in the Netherlands National Archives. Most of the illustrations in these reports were made by, or drawn from original maps and drawings of, the surveyor and map-maker Christiaan Pieter Boomgart, who himself partly used the ground-plans by Jan Christiaensz Toorzee from about twenty years earlier. All the maps, ground-plans and drawings from these reports are included in this atlas under the relevant places, each in one version, and each time choosing for reproduction the best preserved specimen from the various available copies of the illustrations. The map shown here with a view of the defensive works of the Castle of Colombo in bird's eye perspective from 1717 also occurs in the reports 1.04.02 10090 (map 1) and 1.11.01.01 598 (map 1). Boomgart's map from 1722 on sheet 71 below, although not originating from the reports of Rumpf's inspections, is probably related to the view in bird's-eye perspective and shows the location of the gunpowder magazines below the fort wall.

blad 71 boven / sheet 71 above:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 002-11-065.

[Anoniem, ca. 1721] :
[Anonymous, c. 1721] :

Plaan / van de oude Stadt, en Casteel / Colombo / en ferdere / cituatie.

Plan / of the old Town, and Castle / Colombo / and further / situation.

Schaalstok van 400 Rinl. Roeden = [ca. 1 : 21.900].
Scale-bar of *400 Rinl. Roeden* = [approximately 1 : 21,900].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 26 x 41,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 26 x 41.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verklaringen: [rechtsboven] een legenda bij de letters A t/m Q :
Explanations: [upper right] a key to the letters A to Q :

A. Oude Stadt.
B. Casteel.
C. Logement van Aber[...].
D. Sauve voning.
E. Pak huis.
F. Pas St Bastian.
G. Co. slaven Neg.
H. Wassers Negerij.
I. Schagerij.
K. Galge IJland.
L. Goudestein.
M. Hooge huijs.
N. Mont van de Revier.
O. T'Groote pas.
P. Pas matuaal.
Q. Pas betaal.

Dit 'Plaan' van Colombo en directe omgeving is een van de kaarten uit de omvangrijke serie in de Collectie Bodel Nijenhuis van compagniesvestigingen aan de Kaap en in Azië, waarvan de originelen wellicht toegeschreven kunnen worden aan de ingenieur Pieter Gijsbert Noodt; zie het inleidende hoofdstuk over de kaartenproductie en landmeterij van de VOC in Ceylon. De datering van het voorbeeld voor deze kaart zou daarmee op 1721 gesteld kunnen worden, zoals overeenkomt met die van vestigingen in Java uit dezelfde serie. Anders dan bij de meeste overige kaarten van VOC-vestigingen in Ceylon uit de Leidse serie, is van dit plan van Colombo in de Sri Lanka National Archives echter geen (vermoedelijk) origineel bewaard gebleven. Het biedt in zijn eenvoudige uitvoering ondanks de onbeholpen spelling een goed overzicht van enkele belangrijke gebouwen en instellingen buiten de stad, zoals het in de legenda onleesbaar genoteerde logement van de Kandiaanse ambassadeurs (C), de woning van de dessave (D) in Hulftsdorp, het galgeneiland (K) in het Beira-meer en de slaven- en wasserskwartieren (G, H). Daarnaast zijn de vier bewaakte toegangen en tolposten tot de Colombose ommelanden aangegeven, van noord naar zuid 'Pas Matuaal'(P, Mutwal, Mutual, de veerplaats naar de overzijde van de monding van de Kelani-rivier), 'Pas Betaal' (Q, nog altijd bekend als Pasbetal, de veerplaats naar de weg naar Negombo), de 'Grote Pas' (O, Grand Pass, aan het begin van de weg naar Hanwella) en Pas Sint Sebastiaan (F, aan het begin van de weg naar Kotte).

This *Plaan* (plan) of Colombo and immediate surroundings is one of the maps from the extensive series in the Bodel Nijenhuis Collection of Company settlements at the Cape and in Asia, the originals of which can perhaps be attributed to the engineer Pieter Gijsbert Noodt; see the introductory chapter on the production of maps and surveying by the VOC in Ceylon. The dating of the model for this map could thus be placed in 1721, corresponding with those of the settlements in Java from the same series. Unlike the case with most of the remaining maps of VOC settlements in Ceylon from the Leiden series, no (presumable) original of this plan of Colombo has been preserved in the Sri Lanka National Archives. With its simple execution, despite the clumsy spelling, it offers a good overview of several important buildings and institutions outside the town, such as the lodgings of the Kandyan ambassadors (C) with illegible note in the legend, the residence of the *Dessave* (D) in Huftsdorp, the gallows island (K) in the Beira lake, and the quarters for slaves and washermen (G, H). Apart from this it indicates the four guarded access roads and tollgates to the environs of Colombo, from north to south, *Pas Matuaal* (P, Mutwal, Mutual, the ferry to the opposite side of the mouth of the Kelani river), *Pas Betaal* (Q, still known as Pasbetal, the ferry to the road to Negombo), the *Grote Pas* (O, Grand Pass, at the beginning of the road to Hanwella), and the Pas Sint Sebastiaan (F, at the beginning of the road to Kotte).

blad 71 onder / sheet 71 below:

Nationaal Archief, 1.04.02 9817 fol. 519.

[Colom]bo den 5: aug:o 1722. C.P. Boomgart :
[Colom]bo the 5th of August 1722. C.P. Boomgart :

Kaartje van 't Casteel Colombo / waar in werden vertoont de / kruijtkelders die tusschen de / Bolwerken en onder de Wal / gank zijn als.

Plan of the Castle of Colombo / in which are shown the / gunpowder magazines situated between / the Bulwarks and underneath the / Walls as below.

Schaalstok van 100 Roeden = [ca. 1 : 2.970].
Scale-bar of *100 Roeden* = [approximately 1 : 2,970].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 32,5 x 45 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 32.5 x 45 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Verklaringen: [rechts] een legenda bij de nummers 1 t/m 15 :
Explanations: [centre right] a key to the numbers 1 to 15 :

N:o 1. De kruijtkelder van Delft.
2. [De kruijtkelder van] Rotterdam.
3. [De kruijtkelder van] Middelburg.
4. Een ombeq: [kruijtkelder van] Enkhuijsen.
5. Een geprojecteerde [kruijtkelder] in 't Bolwerk den Briel.
6. De kelder van Batenburg.
7. [De kelder van] 't waterpas.
8. De kruijtmolen.
9. Weeg huijs.
10. Specij D[itt]o.
11. Kannel D[itt]o.
12. Koolhok.
13. Koelhuijs.
14. Salpeter D[itt]o.
15. D'Smitswinckel.

Het Nationaal Archief bezit een tweede, identieke versie van deze kaart onder inventarisnummer 4.VEL 951.

The Netherlands National Archives hold a second, identical version of this plan listed under 4.VEL 951.

bladen / sheets 72-73:

Nationaal Archief, 4.VEL 952.

[Anoniem, 1733] :
[Anonymous, 1733] :

Grondtekening van de Stad en Casteel / Colombo / Soodanig deselve tegenwoordig is, na de verandering / Zedert het slegten van de oude Stads fortificatie.

Ground-plan of the Town and Castle of / Colombo / Such as it is now, after the alterations / Since the demolition of the old Town's fortifications.

Schaalstok van 60 Roeden = [ca. 1 : 1.480].
Scale-bar of *60 Roeden* = [approximately 1 : 1,480].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 76 x 131 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 76 x 131 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verso: Behoort bij Ceilon Overgekomen brieven en papieren 1734.

Verklaringen: [links] een legenda bij de bolwerken, de letters a t/m z en A t/m L, de nummers 1 t/m 17, de blokken A t/m I, en de nummers in de Oude Stad 1 t/m 15 :
Explanations: [left] a key to the bulwarks, the letters a to z and A to L, the numbers 1 to 17, the blocks A to I, and the numbers 1 to 15 in the Old Town :

(vervolg op pag. 72 / continued on p. 72)

Museum Bodolianum
Port 4to N. 115

PLAAN VAN DE, OUDE STADT, EN CASTEL COLOMBO EN FERDERE CITUATIE

A. oude Magt
B. Castel
C. Logement d'Abin
D. Smuye Woning.
E. pak huis
F. pas St Bastian
G. Cpruen Weg
H. Wabers Wegerij
I. Schagerij
K. gelije ijsland
L. goude Stain
M. hooge huijs
N. mont vgh de Reuir
O. d'groote pas
P. pas matuaal
Q. pas betaal

Rijst Velden
Lac
De Baaij
Rinl Roden

Kaartje van't Casteel Colombo

Waar in worden verthoont de Kruijt-Kelders die tusschen de Bolwerken en onder de Wallegand Zijn als.

Nro 1. de Kruijt-Kelder van Delft.
2. ..... Rotterdam.
3. ..... Middelburg.
4. en omtrent ..... Enkhuijsen.
5. een geprojecteerde in't Bolwerk ..... Den briel.
6. de kelder van ..... Battenburg.
7. ..... 't waterpas.
8. De Kruijtmolen
9. Weeg huys
10. Spley D:o
11. Kennel D:o
12. Kookhok
13. Koebhuijs.
14. Salpeter D:o
15. Schildswinckel.

de dato 6 Augt 1722.

Boogaert

Delft
Leyden
Hoorn
Amsterdam
Rotterdam
Middelburg
Battenburg
Den briel
De Kruijtmolen
Delftspoort
Hoornspoort
Rotterdamspoort
Leydsepoort
Amsterdamspoort
Briellpoort
Middelburgspoort
Battenburgspoort
Schipperburg
Roden

(vervolg van pag. 70 / continued from p. 70)

Aanwysing van de Fortificatie en andere gebouwen staande Binnen 't Casteel en de stad, opgesteld ter ordere van den Wel eedele groot agtbare heer Jacob Christiaan Pilat Raad Extra-ordinaris van India en Commissaris van wegen haar Ed:le groot agtbare de hooge Indiase Regeringe tot Batavia.

De Bolwercken.
(Zijn bij haar namen in ijder bastion geschreven).
Leijden.
Delft.
Hoorn.
Rotterdam.
Middelburg.
Klippenburg.
Enckhuijsen.
Den Briel.
Amsterdam.
Zeeburg.
Waterpas.

a. Corps du guarde van 't bolwerck Leijden.
b. Officiers wagt.
c. De wagt van delft.
d. De poort en brug.
e. De wagt van hoorn.
f. D[itt]o Rotterdam.
g. D[itt]o middelburg.
h. Buijtenwagt.
i. Wagt van enckhuijsen.
k. D[itt]o van den briel.
l. D[itt]o aan de waterpoort.
m. De wagt van Amsterdam.
n. Binnen gragt.
o. Steenen brug.
[...] Houte D[itt]o.
p. Bedecte weg.
q. Schijmuuren tusschen de gragten en Zee.
r. Hek voor de delftse poort.
s. Ingangen na bedeckte weg.
t. Ravelijn van de kruijtmoolen.
u. Koolhuijs.
v. Hout loots.
z. Kalk huijs.
N:o 1.2.3.4.5.6.7.8.910.11.12.VWX. Diverse packhuijsen.
A. Schippers huijsje.
B. Matrosen wagt.
C. Arreek packhuijsen
D. Canneel D[itt]o.
E. Materiaal huijs.
F. Smits winckel.
G. Huijs Timmer winckel.
H. Wooning van den baas Smith.
I. Wapen camer.
K. Paarde staal.
L. De kerk.

't Blok A.
N:o. 1.2. Logement van den Edelen heer gouverneur.
3. Secretarij.
4. Soldij Comptoir.
5. Justieele D[itt]o en Raadkamer.
6. Affuijt loots.
7. Negotie Comptoir.
8. Affuijt loots.
9. Boekbinders kamer.
10. [Visite] Comptoir.
11. Stal.
12. Koetshuijs.
13. Lascorijns Wagt.
14. Officiers kamer.
15. Affuijtloots.
16. Lascorijns en tambeinheros wagt.
17. Kamer van de modeliaar.

Block B.
[Huijs van van] den E. heer Commandeur.
[Wooning] van de E. albinet.
[Wooning van] den Eerw: predikant wetzelius.
[Wooning van den Eerw: predikant] sakens.
[Wooning] van den E. heer hooft adminustrateur.
[Wooning] van den eerw: predikant Konijn.
[Woonig] van den Secrataris.
[Wooning] van mevrou Domburg.

Block C.
[Wooning] van den Luijt:t der artillerije.
[Ammunitie] huijs.
Inlantse school.

Block D.
[Wooning] van den baas der huijstimmerleiden.
[Wooning] van den eerste clerq.
[Wooning] van Den van den vaandrig Steijger.

Block E.
Nederlandse hospitaal.
[Wooning] van den opperchirugijn.
[Wooning] van den schafbaas.

Block F.
[Wooning] van den winckelier.
[Wooning] van den Luijt:t Hackert.
[Wooning] van den dispencier.
[Wooning] van den Luijt:t Ladenus.
[Wooning] van den Cassier.
[Wooning] van den vandrig Klop.
[Wooning van] negotie overdrager.
[Wooning van] den soldij overdrager.

Block G.
[Wooning] van den baas der Schps timmerlieden.

Block H.
N:o 1. Wooningh van Apotheker.
2. D[itt]o van Den E. Capt: Agreen.
3. D[itt]o van Luijt:t Noe.
4. D[itt]o van den E. Fiscaal.
5. Schagerij.

Block I.
N:o 1. Wooning van den vaandrig Dix.
2. D[itt]o van Den Landmeeter.
3. D[itt]o van den Cepier.
K. Wooningh van Den Baas metselaars.
L. D[itt]o van Den Luijt:t Verwijs.
M. D[itt]o van Den voorleeser.

In de oude stad.
N:o 1. Corp du guarde op de wegh tusschen 't Casteel.
2. Brugh.
3. Wooningh van D. E: Beekman.
4. Weeshuijs.
5. Het nederlantse school.
6. Wooning van den krank besoeker.
7. Siminarium.
8. Wooning der singalese en malabaarse schoolmeesters.
9. D[itt]o van Den rector.
10. D[itt]o van Den schurugijn.
11. Stads wagt.
12. Overbijfsel van het buijtenwerk bij de oude poort van 't gedemolieerde bolwerk victoria verbetert om de passagie langs de strant te beletten.
13. Wooningh van den Luijt:t Boudestijn.
14. D[itt]o van den vaandrig Carel Andriessen.
15. Vismarckt.

Deze opmerkelijk gedetailleerde en uitvoerig geannoteerde plattegrond van Colombo uit 1733, gemaakt in opdracht van de uit Batavia gezonden commissaris Jacob Christiaan Pielat, geeft de situatie weer na de afbraak van de omwalling van de Oude Stad in de voorafgaande jaren. Een maker wordt niet vermeld, maar zoals in het inleidende hoofdstuk over de VOC-cartografie en de landmeterij in Ceylon is aangegeven, is deze kaart voor een belangrijk deel het werk geweest van de landmeter, bombardier en 'opsiender der fortificatiewerken' Tatik Oliviersz Helt. Zijn naaste medewerker hierbij was hoogstwaarschijnlijk de soldaat Johannes van Kroppenburg, die in 1733 werd aangesteld als landmeter en kaartenmaker maar in het volgende jaar al kwam te overlijden. Interessant is de vermelding van de woning van de vaandrig Steijger (Steiger) in blok D, die hoogstwaarschijnlijk de tekenaar was van de serie geaquarelleerde aanzichten van compagniesvestigingen in Ceylon van omstreeks 1730 (blad 106 e.v.) in het Rijksmuseum Amsterdam.

This remarkably detailed and extensively annotated groundplan of Colombo from 1733, made on the instructions of the Commissioner Jacob Christiaan Pielat who had been sent out from Batavia, depicts the situation after the walls surrounding the Old Town had been demolished in the preceding years. A maker is not mentioned, but as was stated in the introductory chapter on VOC cartography and surveying in Ceylon, to a significant extent this map was the work of the surveyor, bombardier and 'supervisor of fortification works' Tatik Oliviersz Helt. His closest associate in this was very probably the soldier Johannes van Kroppenburg, who in 1733 was appointed as surveyor and map-maker, but died in the following year. Interestingly, in Block D the residence of the Ensign Steijger (Steiger) is mentioned, who was probably the artist responsible for the series of water-colour views of Company settlements in Ceylon from about 1730 (sheet 106 *ff.*) now in the *Rijksmuseum Amsterdam*.

Hina Corle

Asoetcoer Corle

NEWEGAM CORLE

SALPITTI CORLE

DE ZEE

DE ZEE

Kalany
Singarecoole
Bellegam
Coeda boedgam
Korriha Watte
Coyl Watte
Pettagode
Gotorne
Wennewatte
Polenawe
Pelhagodde
Goens
Illoa hoe
Darp
Nahigewatte
Schewatte
demonegodde
Kapoehaen toedoewe
Mardane
Kaneel Bo
Talwarsegodde
Talwangamme
Battelle moelle
Etiselkota
Pisso hota
Naval Godde
Pagodde
Gangada ella wille
Pandiame
Burfalhigamoe
Magenamnela
Nendimale
Killepine
Kalibod
Nickepe
Aredy
Kargalipitte
Aloemanse
Kolankadoewe
Nacluscopitte

Schaal Van de Roeden
Verbeterde Plan
Van Het Casteel en de Stad
COLOMBO
Met Enige der Naby Gelegen
Thuynen en Erven Door Den
Onder Gete: Met Veel Eerbied
Gepresenteert Aan Den Wel
Edelen Gestrengen Groot Agtb:
Wyd Gebiedende Heer
Joan Gideon Loten
Raad ordinaris Van Nederlands
India Gouverneur en Directeur
Van Het Eyland Ceylon de Custe
Madure Met Dies Resorte
COLOMBO DEN 30 DECEMB: A:O 1756 / B. V. LIER.
AANWYSING VAN DE STADS GEBOUWEN
EN EENIGE TUYNEN BUYTEN GELEGEN
NAMEN EN AANWYSING DER BASTIONS EN ANDER GEBOUWEN VAN HET CASTEEL

blad / sheet 74:

Nationaal Archief, 4.MIKO W24.

Colombo Den 17.e Julij A:o 1753. B:V: Lier :
Colombo The 17th of July A:o 1753. B:V: Lier :

Kaart / van het Casteel en de stad Colombo, / met de meeste Landerijen, gelee / gen in de Hewegam, en de Zal / Pitte Corle […].

Map / of the Castle and town of Colombo, / with most of the Estates and Fields, / situated in the Hewagam and / Salpiti Korales […].

Schaalstok van 600 Roeden = [ca. 1 : 14.300].
Scale-bar of *600 Roeden* = [approximately 1 : 14,300].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 78,5 x 112 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 78.5 x 112 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Verklaringen: [linksboven] vervolg van de titel :
Explanations: [upper left] continuation of the title :

Binnen de / Passin, Matuael, Betaal, / en Naklegam, Comp:s pan / nenbackerij, en het Rust Huijs / galkisse, uijt verscheijde Kaar / ten uit het groot in het / klijn gebragt.

Baltus Jacobsz van Liers vakmanschap als landmeter en kaartenmaker komt eens te meer tot uiting in deze fraaie en gedetailleerde kaart van Colombo en wijder achterland uit 1753. De kaart is mede opmerkelijk door de verzorgde aanduiding van het grondgebruik (met onder meer bebouwing, tuinen, rijstlanden, moerassige gebieden) en de hoogteligging, en door de ingetekende afzonderlijke gebouwen en de gegraven waterlopen. De plattegrond in het groot door Van Lier uit 1756 op blad 75 is te zien als een bijbehorende nadere uitwerking van alleen het stadsgebied van Colombo. Legendanummer 39 verwijst daar naar de 'Landmeter en kaartenmakerswinkel' ('winkel' staat hier voor kantoor en werkplaats) bij het bastion Klippenburg.

Baltus Jacobsz van Lier's professional skill as a surveyor and map-maker is borne out yet again in this fine and detailed map of Colombo and wider hinterland from 1753. The map is also remarkable because of the meticulous indication of land-use (including buildings, gardens, rice fields and areas of swamp) and the elevation, as well as of individual buildings and artifical watercourses. The detailed ground-plan by Van Lier from 1756 on sheet 75 can be seen as an accompanying further elaboration of the area of the town of Colombo only.

Legend number 39 refers to the 'Surveyors and map-makers' shop' ('shop' here means office and workplace) by the Klippenburg bastion.

blad / sheet 75:

Nationaal Archief, 4.MIKO W25.

Colombo den 30: Decemb: A:o 1756, B:s V: Lier :
Colombo the 30th of December A:o 1756, B:s V: Lier :

Verbeterde Plan / van Het Casteel en de Stad / Colombo […].

Improved Plan / of The Castle and the Town of Colombo […].

Schaalstok van 60 Roeden = [ca. 1 : 2.090].
Scale-bar of *60 Roeden* = [approximately 1 : 2,090].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 102 x 93 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 102 x 93 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [onder] vervolg van de titel :
Explanations: [below] continuation of the title :

Met Enige Der Naby gelegen / Thuynen en Erven Door Den / Onder Getek: Met Veel Eerbied / Gepresenteert / Aan Den Wel / Edelen Gestrengen / Groot Agtb: / Wyd Gebiedende Heer / Joan Gideon Loten / Raad ordinaries Van Nederlands / India / Gouverneur en Directeur / Van Het Eyland Ceylon, de Custe / Madure Met Dies Resorte. / Colombo den 30 Decemb: A:o 1756 / B. v. Lier.

[onder] een legenda bij de letters a t/m s, de letters A t/m S en de nummers 1 t/m 42 :
[below] a key to the letters a to s, the letters A to S, and the numbers 1 to 42 :

Aanwysing Van de Stadsgebouwen en Einige Tuynen Buyten Gelegen.
a. De wagt Swanenburg.
b. [De] Stadswagt.
c. [De] Punt Zandenburg.
d. [De] wooning van den Rector.
e. Het Seminarium.
f. Wooning van den Conrector.
g. De School.
h. De Portugeese Kerk.
i. Het Weeshuijs.

(vervolg op pag. 76 / continued on p. 76)

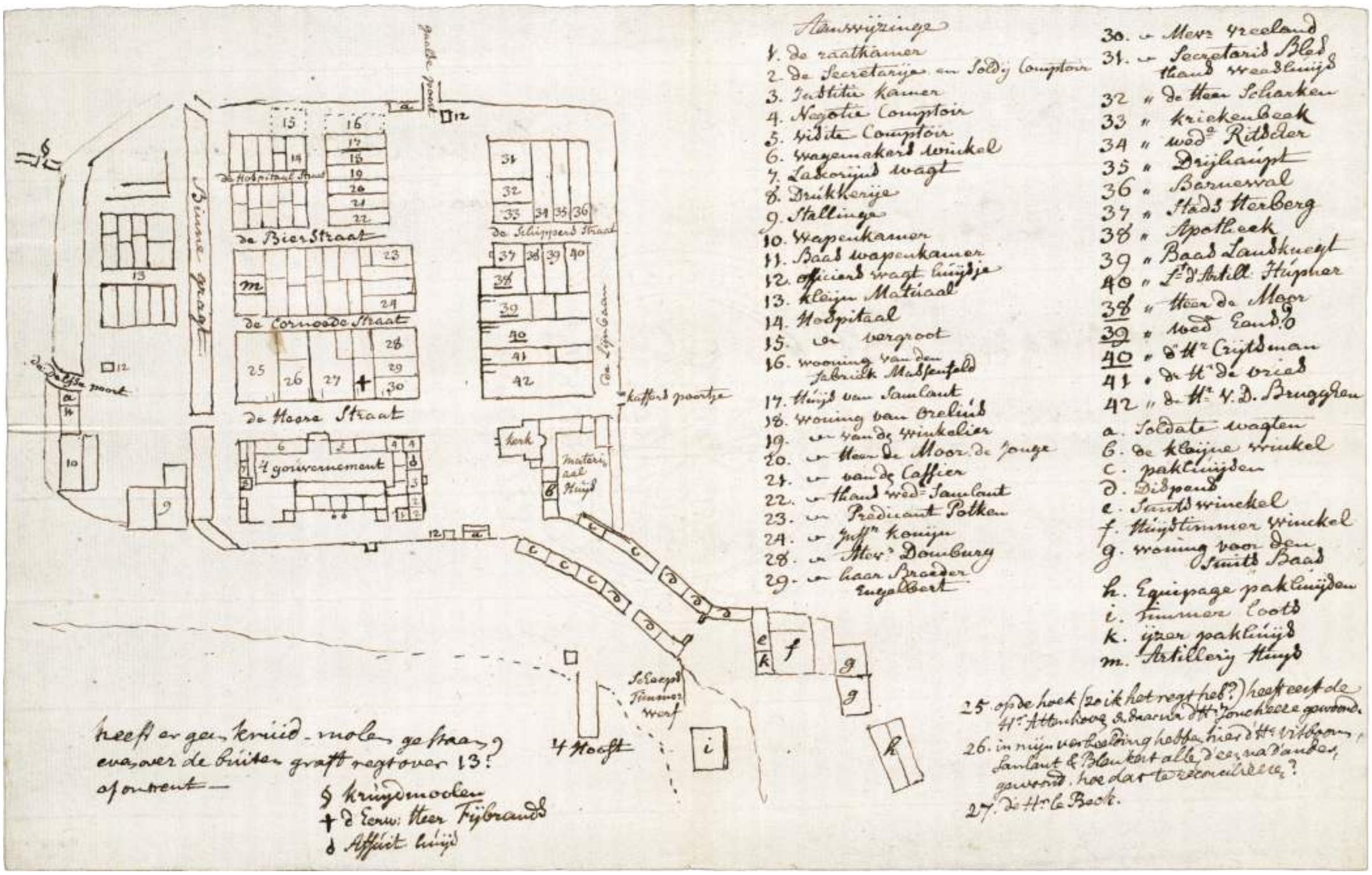

(vervolg van pag. 75 / continued from p. 75)

k. De vis bassaar.
l. [De] Uijtvlugt.
m. Het Chittijs quartier.
n. [Het] Moors d[itto].
o. De leer touwerij.
p. Het 's Comp:s Slaven quartier.
q. De Tuijn van de Castelijn.
r. [De Tuijn van] Blankert.
s. Het wassers quartier.

Namen en Aanwysing Der Bastions en Ander Gebouwen Van Het Casteel.

A. Leyden.
B. Delft.
C. Hoorn.
D. Rotterdam.
E. Middelburg.
F. Klippenburg.
G. Enkhuijsen.
H. Den briel.
I. De Slangenhoek.
K. Batenburg.
L. Zeeburg.
M. Het nieuw waterpas.

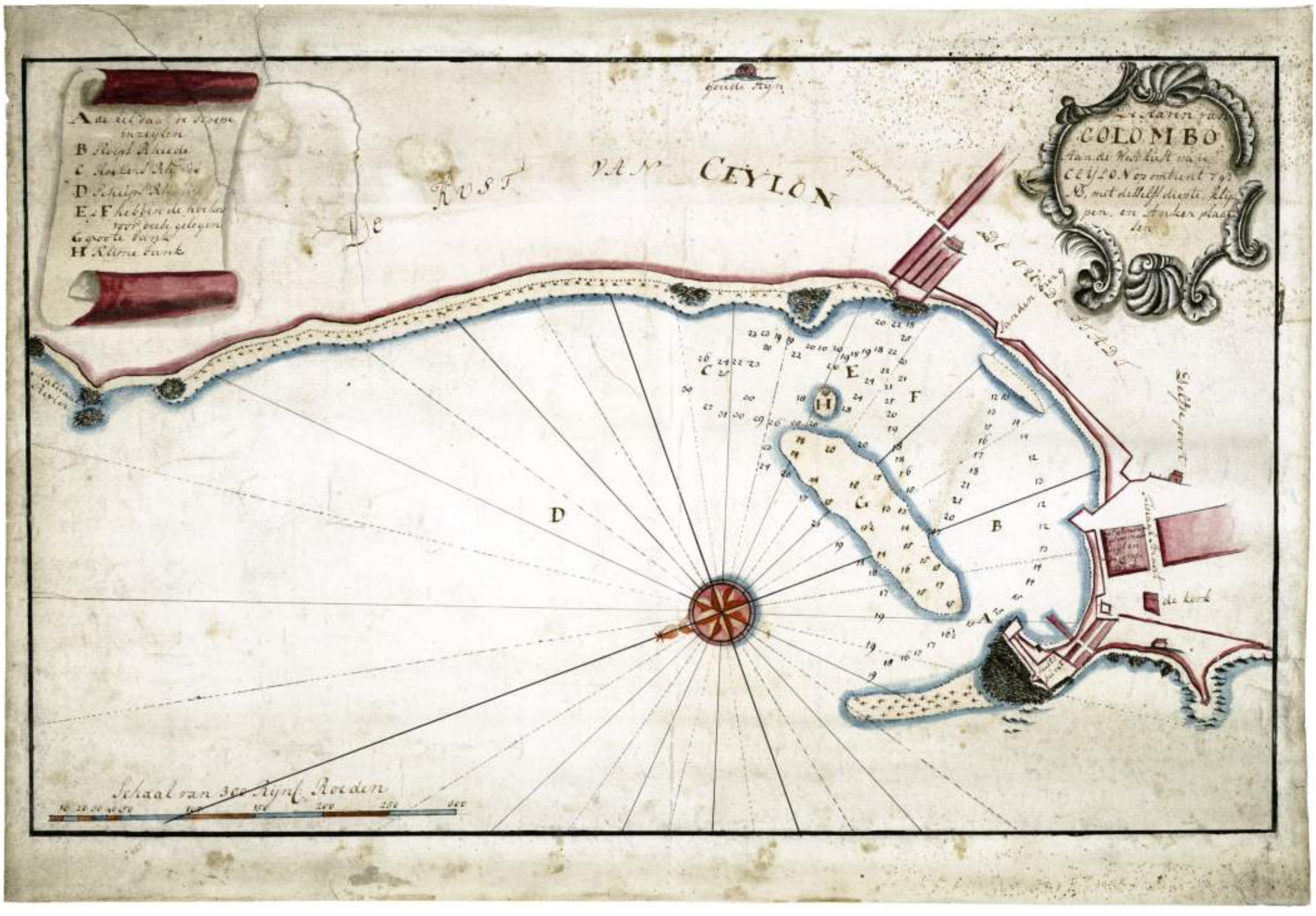

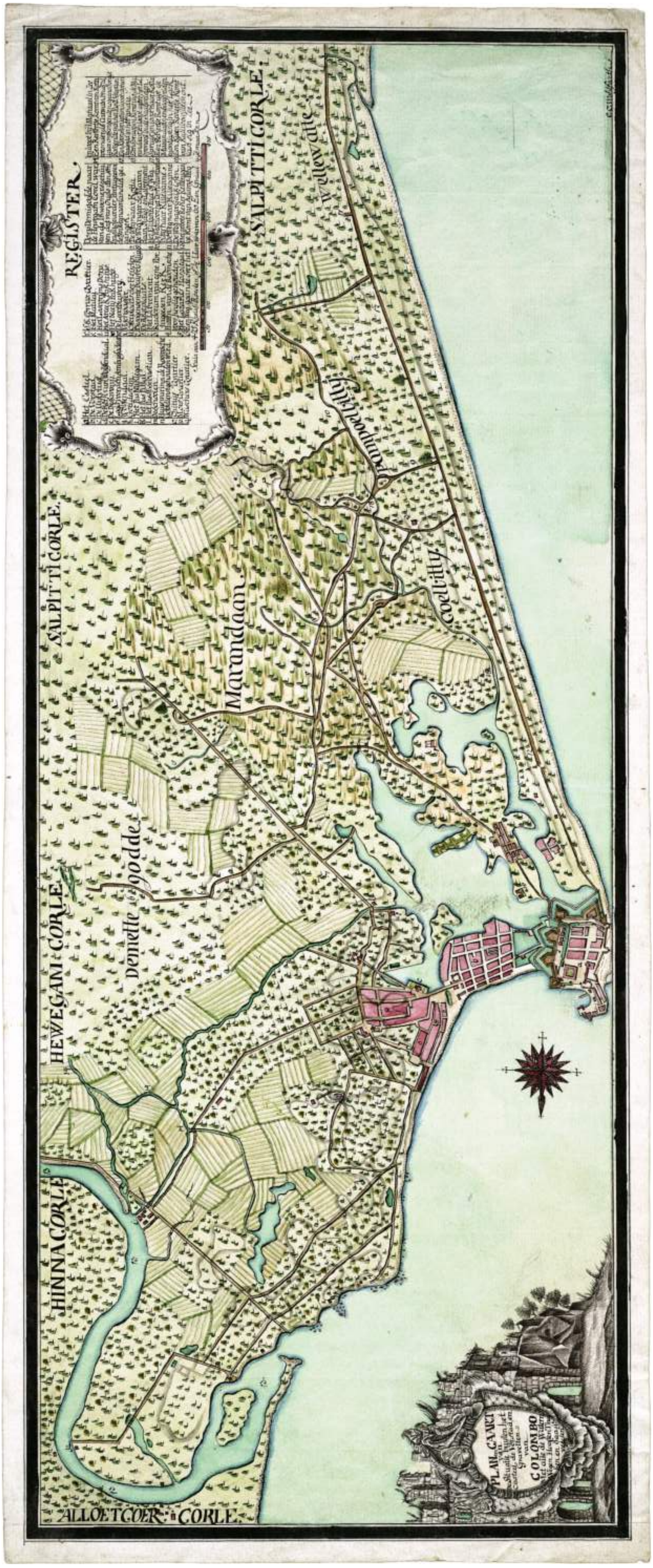

Bijschriften: pag. 78 / Captions: p. 78

N. Het oude waterpas off de matroosenpunt.
O. Amsterdam.
P. Ravelin van de kruijtmoolen.
Q. De kruijtkelders.
R. Wagten.
S. Kamers van de wagthebbende officiers.

1. Het Gouvernement.
2. Politique raadkamer.
3. De Secretarije van Politie.
4. Het Soldij Comptoir.
5. Het Militie comptoir en Raatkamer.
6. De Affuijt en Kanon Loos.
7. Het Negotie comptoir.
8. Het Arreek Pakhuijs.
9. Visite comptoir.
10. Affuijt Timmerwinkel.
11. Diverse Kamers.
12. De Lascerijnswagt van Zijn Edele.
13. Kamer van de modliaar en de wagthebbende mohantiram.
14. De Lettergieterij.
15. De Paarden Stal.
16. Het Koetshuijs.
17. De Wapenkamer.
18. De Kerk.
19. Kayer Pakhuijs.
20. Pakhuijsen.
21. Het materiaalhuijs.
22. Het Negotie Pakhuijs.
23. Het Dispens.
24. Het Eijzermaguazijn.
25. De Smitswinkel.
26. De Huijstimmerwinkel.
27. Wooning van de baas Smit.
28. Het Equipagie Pakhuijs.
29. De Scheepstimmerwinkel.
30. D[itto] Loos.
31. Equipagiemeesters huijsje.
32. Kalkhuijs.
33. Het Hooft.
34. Het Amonitiehuijs.
35. Het nederlands Hospitaal.
36. Wooning van den opermeester.
37. [D[itto] Schatbaas.
38. Den Apotheek.
39. De Landmeter en Kaartenmakerswinkel.
40. Wooning van den Cipier en Gevangenhuis.
41. [D]itto Provoost en arbeidkamers.
42. Comp:s woonhuijsen.

blad 76 boven / sheet 76 above:

Nationaal Archief, 1.11.01.01 425 (map/file 8).

[Anoniem, 1756-1759] :
[Anonymous, 1756-1759] :

[Ruwe Schets der behuijzingen, / binnen 't Casteel Colombo, met / dies bewoonderen in de Jaren 1756-1759].

[Rough Sketch of the houses, / in the Castle of Colombo, with / their inhabitants in the Years 1756-1759].

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, 195 x 310 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 195 x 310 cm.

Oriëntatie: het noorden is onder.
Orientation: north is below.

Verklaringen: [rechts, linksonder] een legenda bij de nummers 1 t/m 42, de letters a t/m m en 3 kaartsymbolen :
Explanations: [right, lower left] a key to the numbers 1 to 42, the letters a to m, and 3 cartographic symbols :

1. De raatkamer.
2. De Secretarije en Soldij Comptoir.
3. Justitie Kamer.
4. Negotie Comptoir.
5. Visite Comptoir.
6. Wagenmakers winkel.
7. Lascorijns wagt.
8. Drukkerije.
9. Stallinge.
10. Wapenkamer.
11. Baas wapenkamer.
12. Officiers wagt huijsje.
13. Kleijn Mat[er]iaal.
14. Hospitaal.
15. [Ditto] vergroot.
16. Wooning van den fabriek Massenfeld.
17. Huijs van Samlant.
18. Woning van Orelis.
19. [Woning] van de winkelier.
20. [Woning van] Heer de Moor de Jonge.
21. [Woning] van de Cassier.
22. [Woning van] thans wed: Samlant.
23. [Woning van] Predikant Potken.
24. [Woning van] Juff:r Konijn.
25. Op de hoek (zo ik het regt heb?) heeft eerst de H:r Attenhove, en daarna d'H:r Jonckheere gewoond.
26. In mijn verbeetering hebben hier d'Hr:n Vitboon, Samlant & Blankert alle d'een na d'andere, gewoond. Hoe dat te reconcilieere?
27. De H:r le Beck.
28. [Woning van] van Mev:r Domburg.
29. [Woning van] haar Broeder Engelbert.
30. [Woning van] Mev:r Vreeland.
31. [Woning van] Secretaris Bles thans Weeshuijs.
32. [Woning van] de Heer Scharken.
33. [Woning van de Heer] Kriekenbeek.
34. [Woning van] wed:e Ritscher.
35. [Woning van] Drijhaupt.
36. [Woning van] Barnerval.
37. Stadsherberg.
38. Apotheek.
39. [Woning van de] Baas Landknegt.
40. [Woning van de] L:t d'Artill: Hupner.
38. [Woning van de] Heer de Moor.
39. [Woning van de] wed. Eens?
40. [Woning van] d'H:r Crijtsman.
41. [Woning van] de H:r de vries.
42. [Woning van] de H:r v.d. Brugge.
a. Soldate wagten.
b. De kleijne winkel.
c. Pakhuijsen.
d. Dispens.
e. Smitswinkel.
f. Huijstimmerwinkel.
g. Woning voor den Smits Baas.
h. Equipage pakhuijsen.
i. Timmer loots.
k. IJzer pakhuijs.
m. Artillerij Huijs.

[...] Kruijdmoolen.
[...] D Eerw: Heer Fijbrands.
[...] Affuijt huijs.

[linksonder] een aantekening in een latere hand :
[lower left] a note by a later hand :

Heeft er geen kruid-molen gestaan even over de buiten graft regtover 13 of omtrent?

Dit unieke schetskaartje maakt deel uit van een *Geprojecteerd Regelement vervattende d'Ordre die men in Cas van eenig onverwagt Allarm zou' hebben t'observeren*, opgesteld omstreeks 1760, dus kort voor het begin van de grote oorlog met Kandy in de jaren 1761-1766. Het geeft een overzicht van de woon- en utiliteitsbebouwing binnen het Kasteel, plus een lijst van de notabele bewoners in de periode 1756-1759, onder wie tal van namen uit het toenmalige compagniesbestuur of hun weduwen. De lijst is kennelijk in iets latere tijd door een ander dan de maker verbeterd en aangevuld, zoals blijkt uit de opmerkingen linksonder en onder de nummers 25-27.

This unique sketch map constitutes part of a *Geprojecteerd Regelement vervattende d'Ordre die men in Cas van eenig onverwagt Allarm zou' hebben t'observeren* (Draft Regulation containing the Orders to be observed in Case of any unexpected Alarm) drawn up around 1760, hence shortly before the beginning of the great war with Kandy in the years 1761-1766. It gives an overview of the residential and utility buildings within the Castle, plus a list of the dignitaries living there in the period 1756-1759, including many names from the Company administrators of the time or their widows. It seems that the list was corrected and added to at a somewhat later time by someone other than the maker, as appears from the remarks at the lower left under the numbers 25-27.

blad 76 onder / sheet 76 below:

Antiquariaat A. Asher & Co. B.V., IJmuiden.

[Jan Zacharias Nauwman, 1763] :

De Haven van / Colombo / Aan de West kust van / Ceijlon op omtrent 7 g:r / NB, met desselfs diepte, klip / pen, en Anker plaat / sen.

The Harbour of Colombo / On the West coast of / Ceylon at about 7 degr: / North, with its soundings, cliffs, / and Anchorages.

(vervolg op pag. 78 / continued on p. 78)

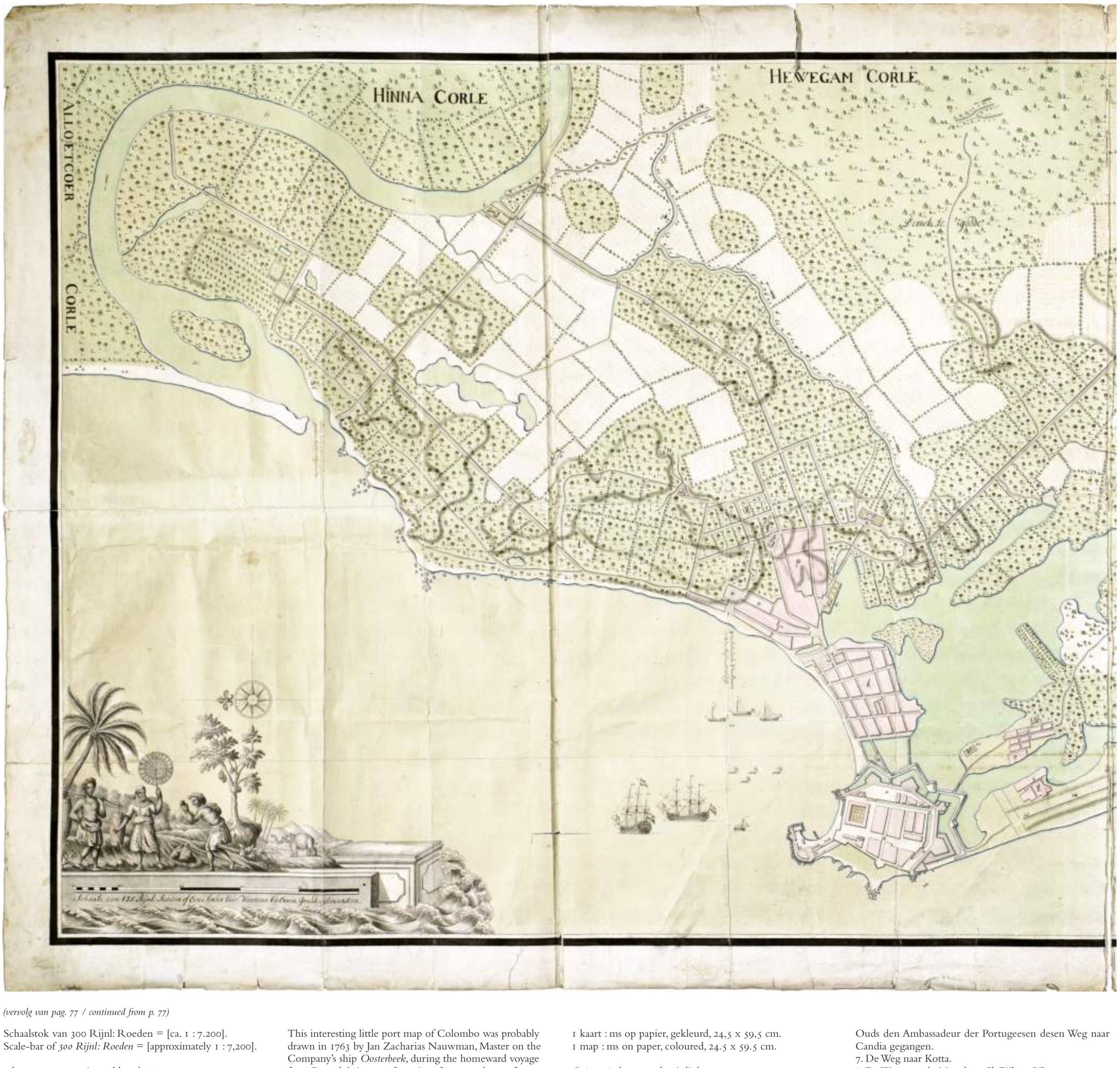

(vervolg van pag. 77 / continued from p. 77)

Schaalstok van 300 Rijnl: Roeden = [ca. 1 : 7.200].
Scale-bar of *300 Rijnl: Roeden* = [approximately 1 : 7,200].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 36 x 51 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 36 x 51 cm.

Oriëntatie: het noorden is linksonder.
Orientation: north is lower left.

Verklaringen: [linksboven] een legenda bij de letters A t/m H :
Explanations: [upper left] a key to the letters A to H :

A. De kil, dar de Sloepe inzeijlen.
B. Sloeps Rheede.
C. Hoekers Rheede.
D. Scheeps Rheede.
E & F. Hebben de hoekers voor deese gelegen.
G. Groote bank.
H. Klijne bank.

Dit interessante havenkaartje van Colombo werd vermoedelijk in 1763 getekend door Jan Zacharias Nauwman, schipper op het compagniesschip *Oosterbeek*, tijdens de thuisreis uit Bengalen. Het maakt deel uit van een serie van tien zeekaarten van havens en ankerplaatsen in Ceylon, de Visserijkkust, de Malediven, de Seychellen en de Comoren, waarvan negen – inclusief het hier gereproduceerde – nagenoeg identiek zijn aan gedrukte kaarten uit het zesde deel van Johannes van Keulens *Zee-Fakkel* (1753). Van deze negen zijn er drie door Nauwman gesigneerd en gedateerd in maart 1763. In het geval de toeschrijving en datering correct is, gaat het hier dus hooogstwaarschijnlijk om schipper Nauwmans zelfgemaakte handschriftkopieën uit de genoemde zeeatlas. Anderzijds is het echter niet onmogelijk dat deze kaartjes (kopieën van) de originelen zijn waarnaar Van Keulen de gedrukte versies vervaardigde, in welk geval de dateringen en signaturen misschien latere controles betreffen. De overige kaarten uit deze serie met betrekking tot Ceylon, van Kalpitiya, de Venloos Baai, de kust zuidelijk van Batticaloa, de baai van Nilwella en de baai van Galle, zijn ook in deze atlas opgenomen, evenals de kaarten van de Visserijkust bij Punnaikayal en van de Malediven.

This interesting little port map of Colombo was probably drawn in 1763 by Jan Zacharias Nauwman, Master on the Company's ship *Oosterbeek*, during the homeward voyage from Bengal. It is part of a series of ten sea-charts of harbours and anchorages in Ceylon, the Fishery Coast, the Maldives, the Seychelles and the Comoros, of which nine – including the one reproduced here – are practically identical to the printed maps from the sixth volume of Johannes van Keulen's *Zee-Fakkel* (1753). Of these nine, three are signed by Nauwman and dated in March 1763. Assuming that the attribution and dating are correct, here we most likely have manuscript copies from the above sea-atlas made by skipper Nauwman himself. But on the other hand it is also not impossible that these little charts are (copies of) the originals from which Van Keulen made the printed versions, in which case the datings and signatures might refer to later checks. The remaining charts from this series relating to Ceylon, of Kalpitiya, the Venloos Bay, the coast to the south of Batticaloa, the bay of Nilwella and the bay of Galle, have also been included in this atlas, and likewise the charts of the Fisheries Coast near Punnaikayal and of the Maldives.

blad / sheet 77:

Nationaal Archief, 4.VELH 335.

C.C: Wohlfarth, [1760-1765] :

Plan en Caart / van / de Situatie buyten het / Casteel, de Vorstad en / Gravetten / van / Colombo / Met alle de Watern, / Wegen, Hoogten, Thuy / nen en Saay / velden.

Plan and Map / of the Situation outside the / Castle, the Suburbs and / Gravets / of Colombo / With all Waterways, / Roads, / Elevations, Plantations / and Paddy Fields.

Schaal: Scala van 475 Rheinl: Roeden, of ½ Uur, warvan 60 Een Graad uijtmaaken = [ca. 1 : 22.400].
Scale: *Scala van 475 Rheinl: Roeden, of ½ Uur, warvan 60 Een Graad uijtmaaken* = [approximately 1 : 22,400].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 24,5 x 59,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 24.5 x 59.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Verklaringen: [rechtsboven] een legenda bij de letters a t/m z en de nummers 1 t/m 19 :
Explanations: [upper right] a key to the letters a to z and the numbers 1 to 19 :

Register.
a. Het Casteel.
b. De Vorstad.
c. De Uytvlugt.
d. De Kerk van Wolvendaal.
e. Dessavonij.
f. Logies voor den Ambassadeur.
g. Wolvendaal.
h. Goudestijn.
i. Het Pas Naklegam.
k. Het Pas Pittal.
l. Het Pas S:t Sebastian.
m. De Schoolen.
n. Huijs warinn de Roomsche Gotsdienst gehouden wird.
o. Chittijs Quartier.
p. Mors Quartier.
q. Waschers Quartier.
r. D:E. Comp: Quartier.
s. Het Matual.
t. Het Lascorijns Dorp.
u. Het Arreek Pakhuijs.
v. Het Neely Packhuijs.
w. De Leertouwerij.
x. Vischpasser.
y. Offerplaats der Heijden.
z. De sogenoemte Duijvelsklip.
1. De Regtplaats.
2. Het Librement.
3. Ruderum van eene Portugeesen Kerk.
4. Putten, van de Roomsche vor heylig gehouden.
5. Het Lazarus Hospitaal.
6. Een Weg, gaande over het Dorp Dimegadde, naar de Hewegam Corel, warvan de Inwooners getuijgen dat van Ouds den Ambassadeur der Portugeesen desen Weg naar Candia gegangen.
7. De Weg naar Kotta.
8. De Weg naar de Maradaan, Sl: Eijl: en Librement.
9. Het Elifants Pad of Weg.
10. De Weg door het Dorp Pampoevitty naar Killepanne.
11. De Weg naar Killepanne.
12. De Weg naar Galkissen.
13. Het Groote Revier Kellenigange, komt van Adams Picq en loopt bij 't Matuaal in Zee.
14. Een Reviertje komt van Kotta tot onder de Carwatsbrug aldaar ontfangende nog eene spruijt.
15. Een kleen Spruijtjen loopt uyt een Saaijveld in het andre.
16. Een Spruijtjen komt uijt de Marandaan, en loopt agter het librement in de Saaijvelden.
17. Spruijtjen loopt naar Kotta.
18. Een Reviertje komt uijt de Marandaan en Saaijvelden en ontlast sig in het Lack.
19. Een kleen Reviertje komt van Kallivowille en ontlast sig in Zee.

De hier getoonde overzichtskaart van Colombo en omgeving met de 'gravetten' (grens- of wachtposten aan de uitvalswegen en veerplaatsen, doorgaans gebruikt als aanduiding van het afzonderlijke bestuursgebied binnen deze grenzen) door Christiaan Conrad Wohlfarth uit ca. 1760-1765 is een kleinere kopieversie van Carel David Wentzels kaart op de volgende twee bladen. Kapitein-luitenant Wohlfarth zou in 1766 en volgende jaren betrokken zijn bij de vaststelling van de nieuwe grenzen in het geannexeerde noordwestelijke kustgebied bij Chilaw en Puttalam; zie ook de bladen 124-125 en 145.

The general map shown here of Colombo and surroundings with the 'gravets' (border or watch-posts on the exit roads and ferries, generally used to indicate the individual administrative area within these borders) by Christiaan Conrad Wohlfarth from about 1760-1765 is a smaller-sized copy of Carel David Wentzel's map on the following two sheets. In 1766 and following years captain-lieutenant Wohlfarth would be involved in fixing the new borders in the annexed coastal area to the north-west in the region of Chilaw and Puttalam; see also sheets 124-125 and 145.

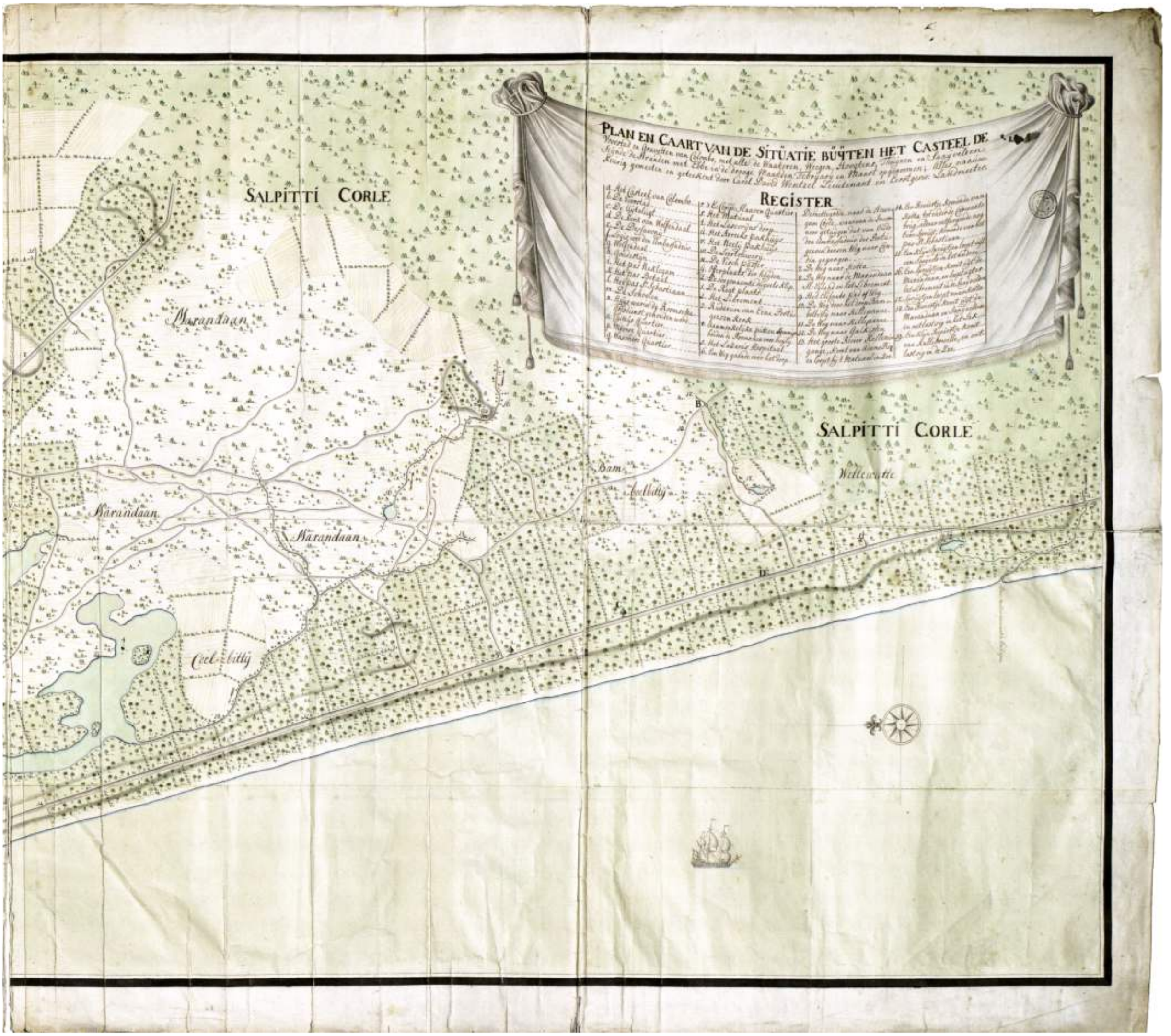

bladen / sheets 78-79:

Nationaal Archief, 4.VEL 953.

Carel David Wentzel, [1762-1765] :

Plan en Caart van de Situatie buijten het Casteel, de / Voorstad en Gravetten van Colombo, met alle de Waateren, / Weegen, Hoogtens, Thuijnen en Saaijvelden […].

Plan and Map of the Situation outside the Castle, the / Suburbs and Gravets of Colombo with all Waterways, / Roads, Elevations, Plantations and Paddy Fields […].

Schaal: Schaale van 475. Rijnl: Roeden of Eene halve Uur. Waarvan 60. Eenen Graad uijtmaaken = [ca. 1 : 7.370].
Scale: *Schaale van 475. Rijnl: Roeden of Eene halve Uur. Waarvan 60. Eenen Graad uijtmaaken* = [approximately 1 : 7,370].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 83 x 144 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 83 x 144 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Verklaringen: [rechtsboven] vervolg van de titel :
Explanations: [upper right] continuation of the title :

Seijnde de Stranden met Ebbe in de drooge Maanden Februarij en Maart opgenoomen; Alles naauw / keurig gemeeten en geteekent door Carel David Wetzel Lieutenant en Eerstgesw: Landmeeter.

Verklaringen: [rechtsboven] een legenda bij de letters a t/m z en de nummers 1 t/m 19 :
Explanations: [upper right] a key to the letters a to z and the numbers 1 to 19 :

Register.
a. Het Casteel van Colombo.
b. De Voorstad.
c. De Uijtvlugt.
d. De kerk van Wolfendaal.
e. De Dessavonij.
f. Logis voor den Ambassadeur.
g. Wolfendaal.
h. Goudestijn.
i. Het pas Naklegam.
k. Het pas Betaal.
l. Het pas S:t Sebastiaan.
m. De Schoolen.
n. Huijs warin de Roomsche Godsdienst gehouden word.
o. Chittijs Quartier.
p. Moorse Quartier.
q. Waschers Quartier.
r. 's E: Comps. Slaaven Quartier.
s. Het Matuaal.
t. Het Lascrijns dorp.
u. Het Arreecks Pakhuijs.
v. Het Neelij Pakhuijs.
w. De Leertouwerij.
x. De Vischpasser.
ij. Offerplaats der heijden.
z. De soogenaamde duijvels Klip.
1. De Regt plaats.
2. Het Librement.
3. Ruderum van Eene Portugeesen Kerk.
4. Aanmerkelijke putten Sommige houden de Roomschen voor heijlig.
5. Het Lazarus Hospitaal.
6. Een Weg gaande over het dorp Demettegodde naar de Hewegam Corle, waarvan de Inwooners getuijgen dat van Ouds den Ambassadeur der Portugeesen deesen Weg naar Candia gegangen.
7. De Weg naar Kotta.
8. De Weg naar de Marandaan Sl: Eijland en het Librement.
9. Het Elifants pad of weg.
10. De weg door het dorp Bambolbittij naar Killepanne.
11. De Weg naar Killepanne.
12. De Weg naar Galkissen.
13. Het groote revier Kellenigange, Komt van Adams Picq en loopt bij 't Matuaal in zee.
14. Een Reviertje komende van Kotta tot onder de Carwaats brug, aldaar ontfangende nog Eene Spruit komende van het pas S:t Sebastiaan.
15. Een klijn Spruijtjen loopt uijt van een Saaijveld in het andere.
16. Een Spruijtjen komt uijt de Maradaan en loopt agter het Librement in de Saaijvelden.
17. Spruijtjen loopt naar Kotta.
18. Een reviertje komt uijt de Maradaan en Saaijvelden en ontlast sig in het Lak.
19. Een klijn Reviertje komt van Kallibowille en ontlast sig in de Zee.

De grote en fraai uitgevoerde overzichtskaart door de eerste landmeter Carel David Wentzel (ook: Wentsel) zal kort na zijn aanstelling in 1762 zijn gemaakt, aangezien hij nadien langdurig ziek was en toen werd vervangen door Baltus Jacobsz van Lier. Wentzels kaart werd omstreeks dezelfde tijd klaarblijkelijk in verkleinde vorm gekopieerd door Christiaan Conrad Wohlfarth; diens versie is gereproduceerd op blad 77.

The large and finely executed general map by the First Land Surveyor Carel David Wentzel (also spelt Wentsel) will have been made shortly after he was appointed, seeing that after that he suffered from a protracted illness and was then replaced by Baltus Jacobsz van Lier. At about the same time Wentzel's map was obviously copied in a reduced form by Christiaan Conrad Wohlfarth, whose version is reproduced on sheet 77.

KAART VAN HET FORTERESSE DE OUDE STAD KOLOMBO, met de SITUATIE Van de Omleggende LANDEN, T'LAN, DE BANKEN, RHEEDE Met Dezelfs BANKEN en RIFFEN. De voornaamste BUYTEN GEBOUWEN, THUYNEN, WEEGEN & HOOGTENS &c.

Op Hooge Order opgenoomen en uyt Kaart gebragt in het Jaar 1762

door

J. Fernander

Rhaarlandse Veertuart

Noten

Tuynen

Gouda Seijn

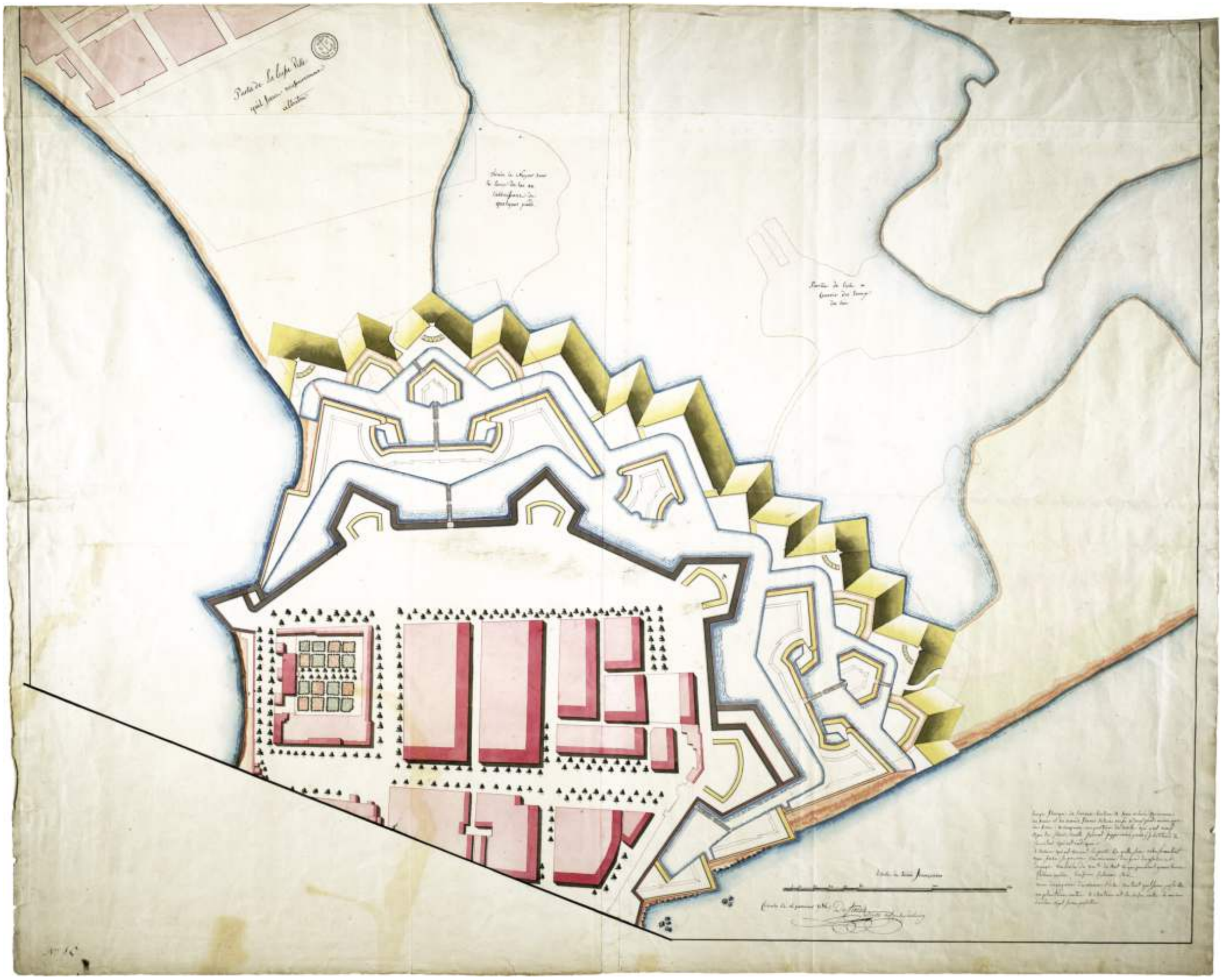

blad / sheet 80:

Nationaal Archief, 4.VEL 954.

Op Hooge Order opgenoomen en in Kaart gebragt in het Jaar 1785 door P: Foenander Lieutenant & Landmeeter :
Surveyed and Mapped on High Orders in the Year 1785 by P: Foenander Lieutenant & Land Surveyor :

Kaart van het Forteresse, / de Oude Stad Kolombo [...].

Map of the Fortress, / the Old Town of Colombo [...].

Schaalstok van 100 Roeden Rheinlandse Voetmaat = [ca. 1 : 2.700].
Scale-bar of *100 Roeden Rheinlandse Voetmaat* = [approximately 1 : 2,700].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 103 x 138 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 103 x 138 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Verklaringen: [linksboven] vervolg van de titel :
Explanations: [upper left] continuation of the title :

Met de Situatie Van de / Rheede Met Dezelfs banken en Riffen / De voornaamste Buijten Gebouwen, / Thuijnen, Weegen & Hoogtens Etc. / Op Hooge Order opgenoomen en in / Kaart gebragt in het Jaar 1785 / door P: Foenander / Lieutenant & / Landmeeter.

[linksboven] een aantekening :
[upper left] a note :

Note.
De op deeze Kaart genommereerde en gelettereerde Linies zijn geEliveerde en correspondeeren met de Profilen van dezelfde Letters en Nommers.
De diepte op de Banken is zoodanig als dezelfde in de Noordlyke Musson is bevonden maar in de zuijdlijke woorden ze veel ondieper.

De gedetailleerde kaart van Colombo en directe omgeving die luitenant-ingenieur Samuel Pieter Foenander 'op Hooge Order' (namelijk van gouverneur Willem Jacob van de Graafff) eind 1785 tekende, vormt de eerste in een reeks van situatieplans en projectvoorstellen voor de versterking van Colombo in de periode na de Vierde Engelse Oorlog, die op blad 103 wordt afgesloten met (kopieën van) de laatste ontwerpen van Carl Friedrich Reimer voor de Militaire Commissie. De bijbehorende profieltekeningen waarnaar Foenander in zijn 'Note' linksboven verwijst, worden in de collectie van het Nationaal Archief bewaard onder de inventarisnummers 4.VEL 955 en 4.VEL 957, maar konden hier vanwege hun buitensporige formaten (met lengten van respectievelijk ruim 3,6 en bijna 5 meter!) niet leesbaar worden gereproduceerd. Een interessant nieuw element in de kaart van Foenander ten opzichte van de voorafgaande van zo'n twintig jaar eerder is de aanwezigheid van een tweede ravelijn aan de oostzijde van het Kasteel, Utrecht, dat in 1784 werd aangelegd als extra bescherming voor de Delftse Poort. Verder is hier ook nauwkeurig de ligging en vorm van het complex van de Landraad en de woning van de dessave van Colombo in Hulftsdorp aangegeven (rechtsonder), waar in de latere achttiende eeuw de eerste landmeter met een deel van zijn ondergeschikten werkzaam was.

The detailed map of Colombo and immediate surroundings that lieutenant-engineer Samuel Pieter Foenander drew 'on High Orders' (that is, from Governor Willem Jacob van de Graafff) at the end of 1785 is the first in a series of situation plans and project proposals for the fortification of Colombo in the period following the Fourth Anglo-Dutch War, which is concluded on sheet 103 with (copies of) the final designs by Carl Friedrich Reimer for the Military Commission. The accompanying profile drawings that Foenander refers to in his *Note* (upper left) are held in the collection of the Netherlands National Archives under numbers 4.VEL 955 and 4.VEL 957, but because of their excessive size (with lengths of around 3.6 and almost 5 metres respectively!) it was not possible to reproduce them here in a legible form. An interesting new element in Foenander's map in relation to the preceding one from about twenty years earlier is the presence of a second ravelin on the eastern side of the Castle, Utrecht, which was constructed in 1784 as extra protection in front of the Delft Gate. Furthermore we also find an exact indication of the location and shape of the *Landraad* complex and the residence of the *Dessave* of Colombo in Hulftsdorp (lower right), where in the later eighteenth century the First Land Surveyor worked with a number of his subordinates.

blad / sheet 81:

Nationaal Archief, 4.VEL 959.

Colombo le 16 janvier 1786. De Tiniels, Capt. d'artill. regt. de Luxembourg :
Colombo the 16th of January 1786. De Tiniels, Captain of the Artillery, Luxembourg Regiment :

N:o 15. / [Project voor de versterking van het Kasteel van Colombo].

N:o 15. / [Project for the fortification of the Castle of Colombo].

Schaal: Echelle de 150 toises françaises = [ca. 1 : 1.330].
Scale: *Echelle de 150 toises françaises* = [approximately 1 : 1,330].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 84 x 108 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 84 x 108 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Verklaringen: [rechtsonder] een beschrijving :
Explanations: [lower right] a description :

l'Angle flanqué de l'ancien bastion B. sera relevé au niveau des faces et ses seconds flancs relevés aussi a deux pieds moins que les faces. La coupure en portion de cercle qui y est ainsi que les flancs hauts seront supprimés pour y substituer le cavalier qui est indiqué.
Le terrein qui est devant la porte de galle sera rabaissé autant que faits le pourra, au niveau du pied du glacis, et degagé au dela de tout ce qui pourrait gener la vue comme arbre, buissons, cabanes, &c.
On en degagera de même l'isle autant qu'il sera possible. On plantera entre le chateau en la basse ville le moins d'arbres qu'il sera possible.

Dit vroege projectplan voor de modernisering van de vestingwerken van Colombo door de kapitein der artillerie De Tiniels in het Regiment Luxembourg van half januari 1786 voorzag in de aanleg van een tweede ring van verlaagde voorwerken rondom de bestaande oude wallen aan de landzijde, waarbij tevens alle bebouwing en begroeiing in het voorterrein opgeruimd dienden te worden. De oude bastions aan de zeekant noordelijk van Klippenburg werden klaarblijkelijk niet in het projectplan betrokken.

This early project plan for modernizing the defensive works of Colombo made by the Captain of the Artillery De Tiniels of the Luxembourg Regiment in mid January 1786 provided for the building of a second ring of outworks of reduced height around the existing old ramparts on the landward side, whereby at the same time all the buildings and vegetation in the foreground had to be cleared away. The old bastions on the seaward side to the north of Klippenburg were apparently not included in the plan.

blad / sheet 82*:*

Nationaal Archief, 4.VEL 965.

A Colombe le 20 aout 1785. P. Brossette :
In Colombo the 20th of August 1785. P. Brosette :

N:o 14. / [Project voor de versterking van het Kasteel van Colombo].

Schaalstok van 70 Rhynlandsche Roeden = [ca. 1 : 1.500].
Scale-bar of *70 Rhynlandsche Roeden* = [approximately 1 : 1,500].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 131,5 x 139 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 131.5 x 139 cm.

Oriëntatie: het noorden is links.
Orientation: north is left.

Het ambitieuze projectplan van de militair ingenieur Pierre Brossette (ook: Brochette) uit augustus 1785 ging uit van relatief bescheiden verbeteringen aan de oude vestingwal om het Kasteel, onder handhaving van de twee bestaande ravelijnen. Daarbuiten waren aan de oost- en zuidkant van zowel het Kasteel als de Oude Stad (die deels zou moeten verdwijnen) zeer omvangrijke hoornwerken ontworpen, die in combinatie met nieuwe, brede buitengrachten de toegangen over land tot de vesting tot niet te passeren barrières moesten maken. Brossette projecteerde verder aan de zeezijde drie nieuwe bastions voor de bestaande bolwerken Enkhuizen, Den Briel en Amsterdam. Achter de Delftse Poort was binnen het kasteel een grote 'Place d'Armes' (paradeplaats) voorzien, waarvoor de Binnengracht daar gedempt zou moeten worden. Dit laatste gebeurde overigens deels toch al in het jaar daarop, toen de ingestorte Nederduitse Kerk in het Kasteel verder werd afgebroken en het puin hier in de gracht werd gestort.

The ambitious project plan made by the military engineer Pierre Brossette (also spelt as Brochette) in August 1785 proposed relatively modest improvements to the old rampart around the Castle, while keeping the two existing ravelins. Apart from this on the eastern and southern sides of both the Castle and the Old Town (part of which would have to be removed) very elaborate hornworks were designed. In combination with new wide outer moats these would form impassable barriers blocking access to the fort by land. As well as this, on the seaward side Brossette planned three new bastions in front of the existing bulwarks Enkhuizen, Den Briel and Amsterdam. Behind the Delft Gate he planned a large *Place d'Armes* (parade ground) within the castle, for which the inner canal (*Binnengracht*) there would have to be filled in. This happened partly anyway the next year when the collapsed *Nederduitse* (Dutch) Church was demolished and the rubble was dumped in the canal.